

מר עכבר

גדעון הרן

מר עכבר

Gideon Haran

Master Mouse

עריכה: עינת יקיר

עריכה לשונית: סלין אסיג

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן
במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או בכל אמצעי
אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר — כל חלק שהוא מהחומר
שבספר זה. שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול
בספר זה אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת בכתב מהמו"ל.

לאורי, נרי ורותם

"הקונצרט שלך היה משעמם ומגוחך"
פרנק פלג, דע את המוסיקה

תוכן עניינים

9	מר עכבר
11	טזאורוס רקס — 1
15	הדוור — 2
20	שלוש הידיים Les Trois Mains — 3
24	קרן הלייזר — 4
27	ההודעה הרשמית — 5
30	פטוצ'יני נאפוליטנה — 6
35	קודה — 7
40	אני הביתה — 8
43	אבא מת אבא מת — 9
46	המעסה — 10
52	Les Cris de Paris — 11
58	בהאזנה לסונטת קרויצר — 12
65	Allons Plus Vite נלכה יותר מהר — 13
69	מוזיאון קלוני Cluny — 14
73	Mais Non Pas Comme Ca — 15
77	L'Homme Arme החוגר את נשקו — 16
82	Ulyses — 17
85	פתח את התריס — 18
89	התפוח עולה על העץ — 19
95	ברוכבנו אל מעבר לקו הכחול — 20
109	האיש בחליפה — 21
118	אמו של מר עכבר בהוספס — 22
125	Kid-Aeg — 23

מר ענבר

טזאורוס רקס

פרק זה מספר על מר עכבר שמבקש שיכתבו ספר בעבורו

ולמר עכבר היה משחק מילים שנהג לשחק בו עוד בילדותו, ולמשחק קרא טזאורוס רקס, השם כמו המשחק עצמו היה משחק מילים, אם כי שונה במהותו, המשחק עצמו עסק במובנן של מילים, והתבסס על כך שגם בין מילים בעלות מובן דומה קיימים הבדלים, ולכן למשל כשהיה חולם חלום — מיד חשב על הזיה, שדומה קצת לתעתוע, למיראז' ולגמל, ובכל זאת לא חשב שחלום וגמל הן מילים בעלות משמעות דומה כל כך, וממשחק מילים זה, שעיקרו ניסיון לחבר מילים שאין ביניהן קשר למראית, כמו למשל פרפר ופריפריה, הגיע למסקנה כי בסופו של דבר יוכל באמצעות מחשבתו ודמיונו לחבר כמעט כל צמד מילים בעלות משמעות רחוקה, והדבר נראה לו כתגלית מלאת תקווה, כמעט כמו זו של גילויי כף התקווה הטובה שמאפשרת לחבר יבשות וארצות שקודם לכן אי אפשר היה לחברן, והוא חשד שמהירות הדמיון עולה בהרבה על מהירות האור, ומרוב שהיה עסוק במציאת הדמיון בין מילים היה ראשו רוחש מחשבות ודימויים, ומרוב שהיה עסוק בלהציב לעצמו

שאלות למענה ומרוב שהיה עסוק בעצם החשיבה עצמה, לא צלח אפילו ספר אחד מתחילתו ועד סופו, עד כדי כך שנואש מקריאה ולא קרא ספרים במשך שנים והחליט לבקש שייכתב ספר אחד וראשון בעבורו, שיוכל לקרוא אותו תוך הקפדה על כמה כללים בסיסיים, שהראשון שבהם הוא שלא נדרש ידע מוקדם כדי לצלוח את הכתוב, ואולי אפילו עדיף שתיכתב על עטיפת הספר אזהרה בכתב גדול וברור, מסוג ההודעות כמו: משרד הבריאות ומשרד החינוך מאשרים כי מחקרים רפואיים עדכניים במכוני מחקר מובילים בעולם מצאו כי לספר זה לא נדרש ידע מוקדם וכי ידע מוקדם פוגע בבריאות ואף בפוריות טוב יעשה מי שקורא את הספר אם ייפטר מהידע המוקדם שברשותו לפני שהוא מנסה לקרוא ואין אחריות לבעלי ידע מוקדם והודעה זו מופנית לגברים ולנשים כאחד, וכלל נוסף לספרו היה שהספר יהיה סלחן, גם אם הקורא מדלג על אות או שורה או עמוד ואף על הספר כולו, ואם לא די בכך רצה שהספר יוכל להיקרא מכל נקודה ולכל כיוון, היינו מראשיתו או אמצעיתו ואף מסופו, ושיא תעוזתו היה המחשבה שגם קריאה בסדר פרקים הפוך לא ממש תשנה דבר, שהרי כל מילה אפשר לחבר לכל מילה וכל פרק לפרק וכל עניין לכל עניין, גם אם בראשיתו של דבר לא נראה שיש ממש קשר, ועוד הוסיף מר עכבר שהוא זקוק לספר שאותו יקרא מתוך רצון ולא מתוך כורח, כמו שקרה לו לא פעם בבית הספר, ושמוסר ההשכל שלו, היינו של הספר, יהיה מוסר השכל ממש ממש פשוט ולא מסובך, בסגנון של הכול זה הכול, או של יש בכל דבר מכל דבר או של אין דין מי שמפיל צנצנת. לַיְהוָה על המדרגות כדין מי שבשנת 1927 היה אומר שמניית ג'נרל מוטורס

יכולה ליפול ואפילו להתרסק, שכן בוודאי היו סוגרים אותו, היינו את רואה השחורות בעניינה של מניית ג'נרל מוטורס, במוסד לחולי רוח, לפחות עד שהמניה תתחזק, ושיהיה ספר ידידותי כמו מקרר מהסוג של פעם, שיש לו ידית גדולה, שכשפותחים את הדלת המוצרים בפנים, היינו אלו שבתוך המקרר, נעורים לחיים ומתחילים לנגן בכל מיני צבעים ולא סתם נשארים קפואים ולחוצים בגלל תאריך התפוגה, ושיהיה גם ספר שימושי במידה מסוימת, היינו שיחכים אותו במשהו, ואת מה שרוצים שיבין שיכתבו בבירור ולא כחידה, ויוודאו היטב שהבין את מה שחשוב, גם במחיר של חזרה על כך שוב ושוב, והוא, מר עכבר, יאמר שאת הספר הזה היה כותב לו יכול היה, ושאם לא היה הספר כתוב — היה כותב אותו בעצמו, ועל כך היתה קודה מוסיפה שפעם היתה הפסקת השמל והכול היה חשוך והיא נעמדה ליד המקרר והמתינה שמישהו יפתח את הדלת כי חשבה שאולי נשאר בפנים עוד קצת אור, ועוד הוסיף מר עכבר כי הספר שהוא זקוק לו לא יכיל מילים ארוכות כאמנסיפציה, ולא יעודד האזנה לברהמס או לשופן, ואותו כנ"ל לגבי שאלות כמו למה לכל הרוחות הקדים באך פרלוד לכל פוגה, או מדוע נפלה רוזלין טורק מהכיסא בגיל ארבע־עשרה, או בכמה מר אלטר בעל המכולת לחמנייה עם מלפפון בילדותו של מר עכבר ומיהם האנשים שמעדיפים מלפפון בחומץ על פני מלפפון במלח, שהרי לא נדרש ידע מוקדם, ולמשחק קרא ט ז א ר ו ס ר ק ס, שמהווה הכלאה בן המילה תזאורוס קרי אגרון לבין הדינזאור טירנוזאורוס רקס, ובנו של מר עכבר היה חובב גדול של דינזאורים, ואביו של מר עכבר, היינו האיש בחליפה, אהב מאוד מילונים באנגלית ובעיקר

בעונה, ועל כך יסופר בהמשך, ובקשתו האחרונה של מר
עכבר היתה כי ימעיטו בסימני פיסוק וינסו לכתוב בכתב
גדול שאינו מצריך שימוש במשקפיים.

הדוור

בו יסופר על מר עכבר הממתין למכתב

ומר עכבר העסיק עצמו בשאלה אם את המילה דוור, היינו מחלק המכתבים, כותבים בו"ו אחת או בשתיים, וכך הסתובב בפרוזדור האפל שבדירתו שבקומה החמישית במגדל בן החמש קומות והמתין לדוור, הלוא הוא מחלק המכתבים, ובינו לבינו ידע שאין לו שום סיכוי לעבור את מבחן הקבלה בהצלחה, ואולם, כפי שנהגה קודה לומר, גם כלב שנובח בלי לנשוך הוא עדיין כלב, ומר עכבר היה מביט בחלון הגדול יחסית לחדר הצר וצופה אל העמק הגדול ואל הכרמים והשדות ומטריד עצמו בשאלה אם דין חלון שתלוי על הקיר בראשית המחזה כדין רובה התלוי על הקיר, ולו יכול היה מר עכבר להיזכר-לפנים היה בוודאי יודע שיום יבוא ויעבור דרכו, היינו דרך החלון הגדול יחסית התלוי על הקיר הצר, אך זיכרונו לעתיד בגד בו והוא לא ידע לאיזה כיוון יעבור, היינו לתוך החדר, או, רחמנא ליצלן, אל מחוצה לו, לכיוון העמק, והיה החלון שבראש המגדל כקוף המחט, ומר עכבר כחוט שהושחל דרכו ושאינו יודע לאיזה כיוון הוא מושחל ואינו מרבה בחשיבה על כך, כמי שגורלו

בידיו של אחר ולא בידיו שלו, ואולם בזמן זה היה עסוק מעבר לעניין הכיתוב של הדואר ולשאלת החלון בחיפוש דמותו של הדור, הלוא הוא מחלק המכתבים, שאמור היה להגיע אל הבית הבודד בן החמש קומות רכוב על אופניו במורד השביל אל העמק, והדור, שלמרות שהיה מורגל לציפיותיהם של אנשים ולכבוד שהם רוחשים לו, ושלא הקדיש ולו רגע אחד בחייו לעניין איות מקצועו, ידע שמר עכבר מחכה לתשובה שאמורה להגיע ממעבר לים, לשם דיוק מלוטציה, ושאינ למסור את המכתב אלא למר עכבר בעצמו, ומוטב לאחוז במכתב כך שהבול והחותמת הכחולה כלפי מטה והיד מכסה את שם השולח, והכול כדי שסודו של מר עכבר יישמר מפני השכנים, ובעיקר מקומה שלישית, וחזקה עליו, היינו על הדור, שלא היה מעכב את המכתב ולו לרגע, מפאת גודל השעה, וכשם שאין המיילדת מאחרת ליולדת כך אין מעכבים מכתב, שדין עיכוב הדין כדין עיוות הדין, ועל כך קודה נהגה לומר שאנשים נהיים דומים לעורכי הדין שלהם עד כדי כך שקשה להבדיל ביניהם, וכאמור ידע הדור כי חייו של מר עכבר אינם חיים מרוב ציפייה, עד כדי כך שהיו ימים שהיה הולך לקראת הדור ופוגשו בשביל הלבן שמחבר את העמק הגדול לקיבוץ תל-צליל שכן הציפייה בבית וההמתנה למכתב היו מזיקות לבריאותו ומעכלות את גופו כחלודה בברז המים החמים, וידע מר עכבר כי הדור רוכב היטב על אופניו אפילו ביד אחת, שכן דיברו ביניהם על טיולי אופניים לא פעם, שהרי מר עכבר נהג לרכוב רבות עם בנו עד שהפסיק, ועל כך יסופר במקום אחר, ואולי כאן המקום להבהיר לאיזו בחינה נרשם מר עכבר ומה נדרש להכין לצורך הבחינה ואיך

בכלל הגיע לעניין הבחינה, שהרי מעבר לכול ידע מר עכבר היטב שאין לו כאמור כל סיכוי לעבור את הבחינה, גם אם יהיה עיוור כאותו הלמוט שניגן את כל יצירותיו של באך מתוך זיכרון ובלי שראה ספר תווים מימיו, היינו למד אותן מתוך שמיעה בלבד, אלא שהעצלות מונעת בשלב זה את ההבהרה בעניין הבחינה, וגם אם יהיה ספק בר מינן, היינו חירש, עיוור וגידם, עדיין אין לו למר עכבר כל סיכוי לעבור אותה, ובטרם יתייחס מישוהו לשאלות אלו נבהיר בכל זאת שהמקום שבו יסופר על טיולי האופניים של מר עכבר והמקום להסביר על אודות הבחינה אינם דומים, ורבות הן קלות, כן, כן — הן קלות, שבהן נהג מר עכבר להציב בפני עצמו שאלות סרק, וידע היטב שרוב השאלות

שהוא מציב בפני עצמו טפלות, והלוואי ויכול היה לקום על רגליו ולצעוק פנימה אל תוך עצמו חדל, שלא כמו החלון וקוף המחט, והשאלה שהעסיקה אותו מעבר לכל השאלות שהוצגו עד כה היתה מדוע ולמה הוא שומע שוב ושוב בראשו את 44 הדואטים, היינו 44 הצמדים של ברטוק, שנכתבו לנגינה בשני כינורות, ויצירה זו היתה יפה וראויה הן לנגינה והן להאזנה, ואולם לא ממש הבין מדוע דבקה דווקא היא לראשו בשלב זה של חייו, בעודו ממתין לתשובה המתעכבת כבר כמה זמן, והיה מאזין לנגינת 44 הדואטים מבוקר עד ערב, ואפילו רכש את התווים, ואולם התברר לו שמשום מה קטעי הנגינה הוקלטו בדיסק שלא לפי הסדר שבספר התווים, כלומר היצירה המוקלטת הראשונה אינה בהכרח הראשונה בספר, וכנ"ל לגבי השנייה והשלישית וכן הלאה, עד ליצירה מספר 44, והדבר הקשה עליו את ההאזנה וגרם לו לדפדף קדימה ואחורה בספר התווים בלי לדלג על עמודים, כפי שיסופר

במקום אחר, והציפייה לתשובה כמעט והורידה אותו מהפסים, שכן מחשבות התרוצצו בראשו אנה ואנה, והכול על רקע הצלילים הצורמים, ולעתים הקשים, של 44 הדואטים של ברטוק, ואם לא די בכך — הרי מוזר היה בעיניו שהתעסק ביצירה זו במקום להתכונן לבחינה או לכל הפחות להחליט איזו יצירה יבצע אז, שכן בניגוד לחוט המושחל לקוף המחט, כאן לקח את עתידו בידיו, ובעודו פוסע במסדרון האפל ומביט בחלון וחושב על איות המילה ד ו ר ועל החלון עצמו ועל ברטוק ועל הלמוט ועל עוד כמה דברים שהשתיקה יפה להם, ראה את מעוף העורבני וידע שציפור זו כשם שאינה מבשרת את האביב כך היא מבשרת אולי את בואו של הד ו ר, ושמחה העירה את לבו המנמנם, וחשב שאולי הכתם הכחול שהתברך בו העורבני בקצה כנפו ושיפה ממנו אין, מסמן בעבורו את החותמת הכחולה שעל המעטפה מלוטציה, שבוודאי לא תאחר להגיע, ועוד יותר מכך חשב על כך שמחשבותיו עולות ויורדות ועפות וחוזרות מבולבלות כשירת הציפורים בעמק, ובעודו חושב את כל הדברים האלה ראה בקצה השביל הלבן שיורד אל העמק את הד ו ר רכוב על אופניו, וכרסו מידלדלת, ומאחר שהתאכזב כבר לא פעם מהציפייה חזר ושינן לעצמו כי בניגוד לאותיות שבמזוזה, שבמרוצת השנים מתעייפות ונופלות ויש לבדוק אותן לעתים ולהחזירן למקומן, הרי שהמכתב מלוטציה נכתב מן הסתם במכונת כתיבה חשמלית, והכיתוב לא ישתנה לטוב או לרע, גם אם יתקמט הנייר או אם ייפול הד ו ר מאופניו, דבר שממילא לא סביר שיקרה, ולעניין הדואטים שיער שאולי דבקה בו היצירה בגלל המספר 44, ששווה למחצית ממספר הקלידים בפסנתר, או אולי בגלל אופיו

של ברטוק, שהיה קפדן עד כדי כך שהיה יושב עם ספר תווים ומטרונום ומאזין בד בבד לאלו המנגנים את יצירותיו, כאילו הם בבחינה שלא יעברו לעולם.

Les Trois Mains

שלוש הידיים

בפרק זה יסופר על מר עכבר שיורד במדרגות לקראת פגישה עם הדוור

אחר הדברים האלה החל מר עכבר יורד מדירתו לקראת הדוור החובש כובע מצחייה ירוק כמו של רב חובל, ובעודו יורד במדרגות הלולייניות הרגיש איך רגליו מקישות על המדרגות צעד־צעד, צעד צעד צעד, ממש כתקתוק המטרונום שליד הפסנתר, אלא שבגלל הלולייניות של המדרגות היו הצעדים לא שווים בגודלם, כמו המעמסה על אתונות בזמן הדיש, והיה מר עכבר יורד במדרגות הלולייניות צעד צעד כמו העגלה ובה תינוק שנעזבה זה עתה מידי אמו, מידרדרת ומאיצה במורד המדרגות אל מול שורות־שורות של דוורים ומחלקי מכתבים שאוחזים בידיהם מכתבים טעונים ומעשנים ותשובות חוזרות ומוחלטות ומביטים בכל אחד ואחד מאלו שיורדים במדרגות כאילו עליהם לעצורם בכל מחיר, והוא, מר עכבר, אומר להם חראם בעודו ממשיך לרדת צעד צעד צעד צעד ומדלג על מדרגות שועט מטה צעד צעד צעד צעד, והדוורים פוגעים באחדים מן האנשים

שמקבלים תשובות שליליות ישר בין האוזניים מעל הגבה השמאלית מימין לריסים, וחלקם, בעיקר אלו עם שפם שפוץ, אומרים בהפנותם את גבם, עיניים שלי, בגילוי לב, שאומר איני שם קצוץ, וחלקם נופלים, כמו שאמרה קודה, אם צריך ליפול — מוטב שתיפול ואל תדבר, וכל שיכול היה מר עכבר לחשוב במורד המדרגות בעודו מתקדם צעד צעד זה האם באמת ראה את הדוור מחזיק מכתב בידו חתום בחותמות כחולות כשהוא רוכב על אופניו ומנפנף בו, או שאולי כל עניין היד שאוחזת במכתב פרי דמיון הוא כדמיון מיוסר וספוג תקתוקי מטרונום, כפי שקרה לו פעם כשהלך לחפש חלמוניות עם בנו במדבר, ועל כך יסופר במקום אחר, והוא חש בגופו רק את חבטת רגליו במדרגות, ואת הקצב, שדמה מאוד למטרונום שליד הפסנתר, ובכל זאת בצבצה הדאגה מה יעשה בחמש הדקות הראשונות לאחר שיקבל תשובה שלילית, וגרוע מכך — מה יעשה אם יקבל תשובה חיובית, שהרי עדיין לא בחר אפילו יצירה שמתאימה לבחינה, ולא מעט התחבט בין Les Trois Mains קרי שלושה ידיים של ראמו לבין המחסומים המסתוריים של קופראיין לבין ק' 208 של סקרלטי, והעגלה דוהרת במורד המדרגות וקול תינוק נשמע מתוכה, והוא דוהר במורד צעד צעד, טארה טארה, בטלר בטלר, ומאיץ כרכבת שדים ביצירתו של ראמו על אודות המחסומים המסתוריים, והרגליים מתופפות צעד צעד כמטרונום שליד הפסנתר והעגלה שועטת אין עצור, והנה, בעודו אוחז בידו את המעקה ומרפה מרגליו שמתגלגלות במדרון המדרגות, נזכר איך בילדותו נהג האיש בחליפה לקשור את המזחלת של השלג בחבל לחלק האחורי של הרכב, שהיה לו בגאז'

ענקי, עד כדי כך שמר עכבר היה ישן בילדותו בבגאז' על שמיכה, וככה, במזחלת, כשלידו אחיו, היו נגררים אחרי הרכב ברחובות העיר ואנשים מסמנים לאיש בחליפה כל מיני תנועות בסיבוב הראש, כאילו השתחרר לו בורג, והם, אותם עוברים ושבים, לא ידעו כי בסובבם את הבורג הם בעצם גורמים למצב להחמיר, ואם יכול היה מר עכבר לשנות פרט קטן בהיסטוריה, טפל כצעד צעד, טפל כתיקתק של מטרונום, טפל כטארה טארה, היה חוזר לאותה מזחלת שגלשה על השלג ולא טפפה ולא דילגה ולא נחבטה ולא פקפקה ולא זמזמה ורק היתה קשורה לרכבו הגדול של האיש בחליפה שישב בכיסא הנהג לבוש בחליפה ולא בכדי זכה האיש בחליפה לכינוי זה, אך על כך יסופר במקום אחר, כדי לא להפריע ללחש המזחלת ולתיפוף רגליו של מר עכבר במדרגות ולמנגינות שמתחלפות בראשו של מר עכבר לקראת הבחינה שתהיה או שלא, ולרגעים הוא רצה לנגן בבחינה את Les Trois Mains קרי ש ל ו ש ה י ד י י מ של ראמו, שהיא כל כך מסובכת, כאילו נדרשות ש ל ו ש י ד י י מ לנגנה, ואולי את Les Barricades Mystérieuses קרי

ה מ ח ס ו מ י מ

ה מ ס ת ו ר י י מ, שאף אחד לא ממש מבין את פשר השם, אפילו לא אחיו של מר עכבר שלמד בסורבון והצרפתית רהוטה בפיו, ואולי בכל זאת את 208 של סקרלטי, שבאמת מאיץ ומאט כמו המזחלת שנשמעות ממנה צהלות ילדותו של מר עכבר ואחיו וחשובה היא בעיניו לנצח, גם אם לא חרטו עליה את ניצת הוורד, ואולי כמו העגלה שזוהרת במדרגות, כאשר קול תינוק נשמע ממנה ואולי כקרון רכבת ההרים בחופי הרחצה שצרחותיהם של עשרות ילדים ומלווים מבוגרים ללא חליפה נשמעות מהם, והכול

שעה שצעדיו של מר עכבר הובילו אותו בהמשך מורד המדרגות עוד צעד ועוד ועוד טארה, שעל כך תאמר יום אחד קודה כשכבר תהיה מפורסמת שכאשר מר עכבר תרגל את ראמו הוא היה הרבה יותר רגוע, ואמר לה הרבה פחות פעמים רגלי, והידק הרבה יותר פחות את הברגים שבקולר שלה, הרבה פחות יותר חזק, ושהיא בכלל אוהבת מלחינים וסופרים ששמם הפרטי ושם משפחתם מתחילים באותה אות כבנג'מין בריטן וג'יימס ג'ויס, וכשם שירד מר עכבר במדרגות צעד צעד לקראת מפגש עם הדוור החבוש בכובע של רב חובל ובידו מכתב שחורף גורלות ושנכתב מזמן, כך עצרה המזחלת שנקשרה לרכבו של האיש בחליפה בהוראתו של שוטר חבוש מגבעת מצחייה ובידיו פנקס הדו"חות, ומר עכבר עצר עין מול עין, אף מול אף, מול פניו של הדוור בדיוק במשקוף הבית, וגם כאן לא ידע באיזה כיוון יעבור ואם הגיע מכתב שכה ציפה לו ומה כתוב בו ומה יעשה בחמש הדקות הראשונות לאחר שיקרא בו.

קרן הלייזר

בפרק זה יסופר על פגישתו של מר עכבר עם הדוור

ועיניהם של מר עכבר והדוור חבוש המגבעת נפגשו, וקרן הלייזר שיוצאת מכל עין ננעצה בעין שמולה, ולא יכולים היו לזוז, והיו מזינים עיניהם זה בזה כאדם שקרניתו הודבקה לזו של אדם אחר, וזרם חשמל זורם ביניהם וניצוצות גופרית ואש ועשן מסתלסל מאוזניהם, והקול הראשון בראשו של מר עכבר אמר, הנה הגיעה התשובה בעניין מבחן הנגינה, והקול השני אמר, הנה הגיעה התשובה בעניין מבחן הנגינה, והקול הראשון הוסיף, והתשובה היא בטח חיובית, והקול השלישי אמר, הנה הגיעה התשובה בעניין מבחן הנגינה, והקול השני אמר, והתשובה היא בטח שלילית, והקול השלישי הוסיף, שכך או כך את הבחינה לא יעבור, והקול הראשון חזר על דבריו, כדי שיהיה ברור שהתשובה היא בטח חיובית, והשני, שחשב בדיוק ההפך, חזר על כך שהתשובה היא בטח שלילית, והקול השלישי חזר על כך שהתשובה היא בטח חיובית או שלילית, והעיניים עדיין נעוצות היו זו בזו, וקרן הלייזר שיוצאת מעינו של מר עכבר ומסתחררת בראשו של הדוור חוזרת חזרה דרך עינו השנייה, וכך נע

הספק, שערכו בגימטרייה מאתיים וארבעים, סחור־סחור, והקול הראשון זנח כבר את המשפט המקורי ואמר רק חיובי חיובי, בוודאי חיובי, והקול השני, שרוזף אחרי הקול הראשון, מדבר במהופך, היינו ילילש ילילש, והקול השלישי מתחזק מהלייזר ומהספק, שמאיץ מצד לצד כמו החלקיקים שנעים במאיץ החלקיקים, ולרגע הוא חיובי ולרגע הוא יבויח עגרו אוה ילילש ילילש, ואז נכנס הנושא השני בקול הראשון ואמר, עוד לא בחרתי יצירה, והקול השני חוזר עליו מבלי לשנותו בפעם השנייה, עוד לא בחרתי יצירה, והקול השלישי חוזר אף הוא על הנושא השני, ואמר, עוד לא בחרתי יצירה, על רקע הקול הראשון שחוזר על הנושא הראשון, התשובה היא בטח חיובית, ואז נכנס הקול השלישי וחוזר אף הוא על הנושא השני, עוד לא בחרתי יצירה, וברקע מתקדמים שאר הקולות, והלייזר נע מעין לעין ולחלל ולעין וסובב הכול, ולפתע נשמע בערבוביה מסודרת למי שיכול להפריד את הקולות השונים ע ו ד ל א מ צ א ע ת י נ ו ו ש א ד , וזה ממשיך ומאיץ, והאותיות רוכבות על הלייזר ונעות במעגל ובורחות זו מזו כפוגה מעגלית המבוססת על שלושה נושאים, ואז הגיע הרגע, והיקום עצר והיה שקט, והציפורים עצרו את מעופן, ואפילו הקפיץ במלכודת הזאבים איבד את במותיו חלל, והשמש בשמים נפרדה אט־אט לשתי שמשות, כמו תא שנחלק, או כמו חלמון של ביצה רכה שהילד והילדה החליקו לרצפה ממגש הכסף, והקול השלישי חזר על דברי הקול השני, רק במהופך, ואז ואז נדלקו שלושת הפנסים ברמזורים, והתנועה עצרה וילד הפיל את הנייד האדום שלו, אך נוכח שכוח הכבידה הפך לכוח הדחייה, והנייד התרומם בלי ליפול, ובנו של

מר עכבר תפס את תמונתו של הדוור שצייר ואן גוך והוריד אותה מהקיר במוזיאון והאזעקה נשמעה ותפסה אדם עם חובות על אדן החלון ואז, כשעבר נגמרו המילים והתחילו האותיות להתערבב לגמרי כקונטרפונקטוס אחד גדול, ולא ידע מר עכבר אם לכתוב דוור בו"ו אחת או בשתיים, ואז קרא הדוור למר עכבר, ואמר, כפי שאמר מאות פעמים קודם לאנשים שמצפים למכתבים וכפי שיאמר עוד אלפי פעמים עד ליום שיידרס על ידי רכב שמצפצף פעמיים, אשר חיכית הגיע, ושלף את המכתב מתרמילו בעל הרצועה האלכסונית, שכן לא אחז את המכתב בידו כפי שדימה מר עכבר, וזרק שיהיה בהצלחה, והמשיך בדרכו כבכל יום, ורק בארוחת הערב נזכר ששכח לומר למר עכבר תחתום כאן וכאן וכאן ותרשום את מספר הזהות שלך.

ההודעה הרשמית

בפרק זה יסופר על הרגע שבו פתח מר עכבר את המכתב

אחר הדברים האלה שהיו לאחר הדברים שקרו קודם לכן נשאר מר עכבר לבדו בשביל ובידו מכתב חתום עם בול צרפתי וכיתוב בכחול. ומר עכבר הבין ששום דבר שהיה קודם כבר לא יהיה אחר כך, והוא החל לקרוע את המעטפה, בעדינות קרע, על מנת שלא להרגיז את הכתוב, שמא החיפזון יביא לידי שיבוש, ובתוך המעטפה מצא מכתב של עמוד אחד מקופל לשלוש, וידיו רעדו עד כדי כך שלא יכול היה ליישר את המכתב והתיישב על השביל הלבן, וגם זה לא עזר, ונשכב והרגיש שבעוד רגע יתחיל הדם לרתוח בתוך הוורידים, ורגלו נתפסה בכאב, ועדיין לא יכול היה למקד את עיניו בנייר והסתכל והחל לקרוא, והאותיות התערבבו מולו, ולפתע החל האוויר להיצבע, חדל להיות שקוף, וכל מולקולה נצבעה בצבע אחר, ואלקטרונים חגו סביב גרעין האטום ושרו: יש לנו גולם במעגל, והכול נהיה אחד, והכול התחבר, כאילו הלבישו שקית ניילון שקופה על ראשו, ולגופו כבר לא היו גבולות, כאילו שאין לו התחלה ואין לו סוף, כאילו העולם והצבעים עברו דרכו כרשת דייגים במימי האוקיינוס, והנעימות

והשקט עטפו אותו מכל הכיוונים, והחול והשמים והעננים השתלבו במציאות שאפשר לערבב אותה בצבעים עזים כטכניקולור, ולמשק הכנפיים של הפרפר היה צליל חזק ועמום ולא רק צבע, וכל ריס וציפורן רקדו כאיילים, והוא שכב על הרצפה ולא הרגיש את האבנים והתרומם וריחף במעלה השביל ועבר דרך המגדל בן חמש הקומות בלי לשבור קיר או לערבב את הצבע שהתאחד עם השקט, והשעון עצר מלכת, והשקט וההוד נמסו לתוך הצבע כמו במרומי הר אבינון, כפי שיסופר במקום אחר, והאור חדל להיות שקוף וזרם מהשמש כמו מים מזרנוק כבאים, והנה ראה עצמו מאחור ומלמטה, והציץ לתוך חלל פיו וגרונו, וראה את העולם דרך בטנו, מביט מתוך קיבתו דרך עורו אל האופק, והצבעים היו בכל מקום, ונראה היה שלראשונה תפוחו של ניוטון ייפול כלפי מעלה, לא לפני שתפוח אחר יצמח מכף ידו, והוא רצה לחלוק את כל היופי הזה, הכולל גם צבעים שבדרך כלל לא ראה, שהיו מחוץ לתחום הנראה ונראו רק בזוהר של החושך, ובעיניו העצומות קרא מתוך הדף את ה ה ו ד ע ה ה ר ש מ י ת שאמרה שעליו להתייצב בלוטציה לבחינה בנגינה בתוך מספר ימים, וכשפקח את ידו שאחזה את התפוח מצא עצמו שוכב על השביל עם מכתב לידו, ואיש מבוגר עמד לצדו ושאל אותו, הי, מר עכבר, מה אתה עושה עם המכתב ביד, וכה שמח על התשובה שקיבל וכה עצוב היה על שהאוויר חזר להיות שקוף, שהחל לצחוק ולהסביר לאדם שעמד לידו שמהו קרה, ולא יכול היה להסביר דבר אלא רק לצחוק במבוכה, ועוד לפני שהצליח לקום חבט בראשו התפוח שעזב רגע לפני כן, ומכאן ואילך נשאר עם השאלה איך ומה ינגן, ואולם לביתו לא חזר עוד, והלך לו ברגל

כמי שאינו יודע בדיוק מתי ולשם מה, וכל שהיה לגופו:
ארנק, כרטיס אשראי ואריזה ריקה של צ'יטוס מקופלת
בכיס האחורי.

פטוצ'יני נאפוליטנה

בפרק זה יסופר על מר עכבר שבוחר יצירה לנגינה במבחן

ובחצות היום הרגיש מר עכבר לחוץ לפתע, שכן לא רק שהיה בדרכו ללוטציה ולא רק שלא לקח עמו דבר ולא רק שלא סגר עם עצמו מה ינגן ולא רק שלא לקח תווים ולא רק שלא היה לו כרטיס טיסה או אשראי ולא רק שלא היה לו בגד ללבוש, אלא בעיקר הבין שעליו לעשות כל שביכולתו לסיים את הפרק הזה מהר ככל האפשר, שכן עליו למצוא במהרה פתרון של כבוד כדי לסתום פרצה בעלילה לבעיית היעדר תוקף הדרכון, אך מכיוון שלא מדובר בסיפור מתח והשעון מתקתק לפנים ולא לאחור, כמו בזירת פשע משטרתית שכל פרט בה צופן סוד, כפי שאולי יסופר במקום אחר, הניח מר עכבר שימצא פתרון לבעיה זו, מה גם ובעיקר שלא היה לו ברור מה יעשה בקודה שנשארה בביתו מאחורי דלת שאינה יודעת לפתוח, ועל כך היתה קודה אומרת שכלב לא יכול להכיל יותר מהנפח שלו וגם שזו עובדה ידועה כבר שנים, אפילו עוד לפני לואי פסטר שישב בלוטציה ונלחם בהצלחה בכלבת. וכך הלך לו מר עכבר עם המכתב בידו ושקית הצ'יטוס הריקה בכיסו האחורי ועדיין לא ניצת בו רעיון מה ינגן,

והתלבט בין מנגינה של קופראן שלא ידע לנגן כלל לבין זו של ראמו שאותה ידע לנגן אף פחות, ולא ידע איזו משתייהן יפה יותר, ושלח ידיו אל־על והרגיש חסר תקנה וקרא בקול: אמרו דוורים, זו או זו? שכן האחת היתה מהירה ומורכבת ודרשה שלוש ידיים לנגינה והאחרת היתה בעלת שם שאי אפשר להבינו, ורבות התלבט בין ראמו לקופראן שהיו בני אותו דור אך שונים בתכלית השינוי זה מזה: האחד מהודר והשני רגוע, אצל זה כל תו מדוד ואצל זה כל טריל צבעוני כמופע זיקוקין דינור, וראמו נהג להקפיד שלא יהיו מרווחים בחומה ואילו קופריין היה מרים אקורדים מסובבים מהפינה השמאלית של המקלדת, וקרה למר עכבר שלקה כל כך חזק את הטרנספוזיציה אצל ראמו שהשכנים חשבו שראמו זה סוג של ראש כנופייה מאיזו עיירה מרוחקת בפריפריה, ומר עכבר השקיע לא מעט זמן בלנסות להבין את מי משניהם קל יותר לנגן ומי יתחבב יותר על הבוחן ואת מי מהם יוכל לנגן חופשי מהשפעת התקופות שבאו אחרי שנכתבו, והגיע למסקנה שממילא בימינו הדבר היומרני ביותר הוא לומר שאפשר לנגן כמו פעם, היינו לפני מאתיים וחמישים שנה, ושאינ דבר יותר חדשני ויומרני מהאותנטי, ובכלל, מה משותף בין נגינת צ'מבלו במערות קומראן לנגינה בארמון ורסאי זולת אולי העניין שהמלצרות שמגישות את המשקה בההעפסקה נהיות צעירות יותר ויותר מדי שנה ושכלל שהיה מאוד קשה ויקר פעם להדפיס לא כתבו בתווים את מה שהיה מובן מאליו לבני אותו דור, ולכן התווים כנראה ממילא לא משקפים את מה שבאמת ניגנו, ומי יודע עד כמה הקפידו על הקצב, ובכלל, לא הבין מדוע כתבו כל כך הרבה, שהרי בהיעדר רדיו שמעו יצירות פעם או פעמיים בחיים, ומי

בכלל זוכר מה שמע שנתיים קודם לכן, וככל שנתעמר בתווים — הרי יש להם מגבלות, וגם אם יכתבו בתווים את כל מה שצריך לשמוע משיר שמתנגן לו זה עתה ברדיו, עדיין יהיה זה רחוק מלהישמע כמוהו, היינו כמו השיר המקורי, ובכלל נגינה פירושה הופעה ולא דיוק, ומי אמר שנהגו להיצמד לתווים, וגם אם יכתבו על התווים הוראות וחצים ודגשים, זה לא יישמע טוב יותר מניסיון אומלל לשחזר את שאי אפשר ולא רצוי לשחזר, ואולי בכלל לנגן מול עשרה אנשים זה לא כמו לנגן מול אולם מלא, ולתרגל לאור נרות עם פאה על הראש זה אחרת, בעיקר אם לובשים מחוך, ואיך אפשר להשוות יצירות שנשמעו לכל היותר פעם בחיים ליצירות שהקהל מכיר אותן ושורק להנאתו בג'קוזי בצימר הכול כלול בגליל, שלא זו דווקא מכיל את כל ההנחיות לנגינה, וראה שככל שהוא מתלבט אינו מגיע לכלל החלטה ועניין חוסר ההחלטה עצמו הביא אותו לידי שיתוק ותסכול, והביט במראה, וראה במקום את עצמו רכיכת מים מתוקים חסרת עמוד שדרה שמשפריצה דיו סגולה כשהיא מאוימת, וחוסר יכולתו להחליט לא נתן לו מנוח, וחשש שייפול למשכב, אלא שאין השעה נותנת פינוקים כאלה, וחש שעליו למצוא מוצא, שהרי בהחלטה בין טוב מסוג אחד לטוב מסוג אחר קשה לעתים להשוות, כמו שאין משווים מילה קצרה למילה ארוכה, והרי כל המילים נולדו שוות, ויהיו כאלה שיאמרו שניהם טובים ויהיו כאלה שיאמרו שתי היצירות משעממות ויהיו כאלה שיאמרו זו צילי וזו גילי, וככל שהתלבט גירד את רגלו עד כדי פצע וזוב דם, ונזכר איך ביקש לרכוש בתחנת הדלק מסטיק, ומצא שם למעלה ממאה סוגים, והבין שבבחירה בין טוב מסוג אחד לטוב מסוג שני העיקר אינו בהעדפת

זה על זה אלא במה שיעשה אחר כך עם ההחלטה ואיך ירשים את הבוחן, וככל שמצא מרגוע בגישה זו החליט לעשות את שהוא עושה לא פעם, והפיל גורל, היינו החליט לפי כיוון הזנב של קודה, אך מכיוון שקודה נשארה בבית החליט בלית ברירה שאם המחוג של השניות באורלוגין יראה ימינה, ינגן ראמו, ואם שמאלה — ינגן קופראן, וגם על כך התלבט לא מעט, היינו בעניין איזה צד מתאים יותר לראמו, ולא חדל מלכעוס על עצמו בעניין, והטיל על כך מטבע, ולא החליט בינו לבינו לגבי ערך המטבע, והחליט שמוטב שיהיה בעל ערך רב יותר משתי פרוטות, כפי שמקובל בטבעת נישואין וכפי שאביו נהג להוציא מהאוזן, ומעבר לכך התלבט אם ראוי שעתיד עולם הצלילים יוכרע במטבע עובר לסוחר שנאחזה אולי גם ואף על ידי גוי מחלל שבת או איטר יד, כשמדובר ביצירה לשלוש ידיים, והמחוג הראה לצד ימין, היינו לצדו של ראמו, אלא שעוד לפני שחלפה לה שנייה אחת שבה נוצרו בעולם אלפי ילדים, שחלקם הקטן יכתבו ביד שמאל, והתנגשו שלוש־עשרה אלף מכוניות שמתוכן עפו דרך החלון הקדמי לא פחות מארבעים ושניים מבוגרים שהפסיקו לעשן בשנה האחרונה, ושלושה ילדים נתפסו סוחבים מהסופר יוגורט משמש, כבר היה מנוי וגמור איתו שלא ינגן לא את זה ולא את זה אלא יצירה של סקרלטי שכתב 555 סונטות שסימן בגימטריה "תקנה", ומתוכן נתחבבה עליו סונטה מסוימת שאהב וידע שהיא אהובה לעתים גם על קהל השומעים ויש בה איזון טוב בין מבול הצלילים ועומס הפרטים והקישוטים לבין התמצית שהיא רגישה להפליא, ושמעבר למבול התווים והעיטורים שסקרלטי כל כך אהב, ומעבר לקריירה מזהירה בבית המלוכה

בספרד ונגינת ארבע ידיים עם המלכה, ומעבר לקריירה שהתחילה בנאפולי שבאיטליה, מסתתר ילד איטלקי שסירב לאכול את מנת הפטו צ'יני נאפוליטנה שלו עד הסוף, ושאמו איימה עליו שאם לא יאכל יבוא אביו אלסנדרו סקרלטי מבית האופרה ויכעס עליו מאוד, בלי לדעת שיום אחד ייצאו מהנמל שבנאפולי מכוניות פרארי, מסורטי ולמבורגיני, וספינות רעועות יפליגו לחוף עתלית, ואולי ייצאו אפילו ספינות לשרבורג, וכך נפל הפור, למרות שהיו בלבו עוד לבטים שהמשיכו לכרסם כחלודה במכונה לחיתוך פטו צ'יני נאפוליטנה, אלא שכאמור היה מר עכבר לחוץ מאוד, שכן לא ידע מה ואיך יאמר לקודה על הנסיעה, ומה יעשה איתה, שכן האבולוציה, חכמה ככל שתהיה, לא סיפקה לכלבים מפסק או מצב של שנת חורף כמו לדובים, ולמרות שראשו ולבו היו כבר רחוק משם, בלוטציה, ובהכנות לבחינה, סב על עקביו והחל לחזור אל ביתו שבעמק היפה, אל המגדל בן החמש קומות שחלון תלוי בו על הקיר בסלון, והכול בגלל מצפונו שלא נתן לו להשאיר את קודה, וכשנכנס הביתה ראה שהיא, היינו קודה, גררה את פח הזבל מהמטבח דרך המסדרון האפל ושפכה את כולו על רצפת הסלון.

קודה

בפרק זה יסופר על מה שיעשה מר עכבר בקודה בזמן המסע ללוטציה

ומר עכבר לא ידע מה יעשה בקוד ה, ואיך יספר לה שייעדר מהבית תקופה לא קצרה, אך דבר אחד ידע בוודאות — היא לא תוכל לבוא איתו ללוטציה, ולא רק בגלל שלא יוכל לשלם עליה כרטיס ושלא יוכל להביא אותה לבחינה, אלא גם, ובעיקר, מתוך שאין מוציאים כלבו מהקשרו, והקשרה של קוד ה היה בביתו בקומה החמישית שבמגדל שבעמק, וככל שידע היתה חסרה נימוסים לחלוטין, אפילו במושגים של ארצו, שלא לדבר על נימוסים במדינות שמעבר לים, היכן שקדים קידה לפני שפותחים את הדלת ומלקקים את הרגליים לפני שעולים על הספה, ולא רק את הקדמיות, ושמים רגל על הפה כשמפיהקים, בעיקר אם יש לך ארבע רגליים, ויכול היה לשלוח את קוד ה לכלבייה, אלא ששם לא מצאה את מקומה והיתה תוקפת כלבים אחרים או נתקפת על ידם והיתה מנתרת לגובה עד כדי כך שהיתה קופצת גם על גדרות שגובהן כגובהו של הדוור, ולכן היו כולאים אותה בכלוב עם גג, אלא ששם היתה נחבלת מהתקרה,

ומר עכבר ידע זאת היטב, שהרי קודה נאספה מכלבייה לביתו, וידע גם כן שהזיכרונות של קו ד ה מהכלבייה אינם נעימים לה והיא חושבת מיד על בית אחר ושם אחר, שלא לומר התאכזרות, ולא ממש ידע מה לעשות, וחשב רבות על כך שאילולא בתו הקטנה היה מוסר את קו ד ה כבר מזמן למשפחה אחרת או משחרר אותה לחופשי במדבר, אלא שלא ידע איך לספר לה, כלומר לבתו, על כך, ואיך תעכל את הבשורה, שכן מעבר לכל הצרות שעשתה ומעבר לנזקים שהפילה על מר עכבר ומעבר לחיכוכים עם שכנים, עוברי אורח, כוחות החוק וכל כלב בשכונה וכו' וכו', היתה קו ד ה בעלת זוג עיניים שאינן יפות במיוחד, ואפילו קצת אדומות כהרי אדום ביום שרב ומבריקות מדלקת, אך דומות היו הן לבאר ריקה שעומקה כחמש קומות ותחתיתה מים זכים וצוננים מהסוג שלא מוצאים אפילו בנורבגיה בתוך קרחונים, וטובת לב היתה, אלא שהתנהגותה כצל כבד על אור לבה, כערבה החובטת בגבה שלה ומכאיבה לתדמיתה, ובכל זאת היתה קו ד ה יפת לב למרות הכול, ועל מחשבותיה יסופר במקום אחר, אולי כבר בפרק הבא, וכשהיתה בורחת היה מר עכבר מתפלל שלא תחזור, וכשהיתה חוזרת היה מודה לאלוהים באומרו כי לא אלמן ישראל והיה המאושר באדם, ופעם ברחה קו ד ה מביתו של מר עכבר והוא כעס עליה מאוד, וכעסו כרסם בו כחלודה בגלגלת המורידה דלי אל הבאר בעיניה של קו ד ה, וקולו אמר חזרי חזרי בואי קודל'ה מתוקה, וריחו ריח של כעס על שברחה, שמצד אחד הוצאה מהכלבייה וקיבלה בית חם וארוחות לצלחת וליטופים, ומנגד בורחת, והיה שמח לו ברחת לבלי שוב, אך לא ידע מה יגיד לבתו ואיך בתו תקבל זאת והיה קורא

לה בקול קוד ה קודל'ה שובי חזרי וריח חרון אפו שלו התפזר בשכונה ודחה אותה מלחזור, ויצא מר עכבר מביתו וחיפש אותה שעות, וגם כשראה אותה לא התייחסה אליו, כאילו יצא מתוך בועת המודעות שלה, ונמצא לפחות שלושה ימי ריצה ממנה ורץ אחריה והביא לה בשר נקניק ריחני וטעים עד כדי כך שפבלוב בעצמו היה מזיל ריר כה רב עד שנזקק לעירווי נוזלים, וכך הביאה, היינו את קוד ה, צעד צעד, אט-אט, עד למרגלות המגדל, אך היא לא רצתה לעלות לביתה, והוא, למעלה, קורא לה, והיא, למטה, מתבוססת בריחו, וגם היא מתלבטת, שהרי רצתה לחזור לביתה ואולם חששה מכעסו של מר עכבר, וריח הנקניקיה הסתלסל באפה ודבק ללשונה, לצד ריח כעסו, שהיה מר כמשחת החיטוי ששמו על זרועו של פבלוב לפני העירווי, ומר עכבר היה בקומה החמישית, והסתכל על קוד ה למטה, וקוד ה היתה למטה, והסתכלה על מר עכבר שבחלון הקומה החמישית, ושניהם לא ידעו מה לעשות, אף כי שניהם רצו שקוד ה תחזור לביתה, היינו לדירתו של מר עכבר, והיא היתה עולה מספר מדרגות ונבהלת מריח החרון הכבד באוויר וחוזרת מטה, ומר עכבר הולך למקרר ומביא חלקי נקניק נוספים וזורק אותם למטה לכלבה, וחוזר חלילה, וכך עבר כמעט כל הלילה, עד שמר עכבר החליט שהדבר היחיד שיוכל להעלות את קוד ה לביתה הוא לשנות את ריח חרון אפו המבאיש, והתיישב על הרצפה, וחשב על כל הדברים הטובים שיכול היה לחשוב, ואפילו חשב איך קוד ה יושבת על המזחלת שנמשכת על ידי רכבו של האיש בחליפה או מושכת את האופניים, כפי שיסופר במקום אחר, והבטיח לעצמו שכל שיעשה כשתחזור זה ללטף אותה ולומר לה כמה טוב

שחזרת ולא יוסיף אמירות כמו מוח של כלב או בת כלבה או הלוואי ויפחלצו אותך או ארור היום וכדומה, וכך חשב במשך זמן רב על הבאר העמוקה שבעיניה, והיה אפילו קצת מתגאה בה על שהצליחה להוציא ממנו מחשבות טובות, ועוד הבטיח לעצמו שלכשתיכנס סוף־סוף לביתו לא ירוץ ולא יסגור את הדלת אחריה אלא ישאיר לה להחליט אם תישאר ואם לאו, והרבה זמן חשב, ונזכר בכל אותם רגעים שטיילו יחד ובכל הנזקים שעשתה, וחשב האם הבעיה היא בה או בו או בשניהם, ולא יכול היה להחליט, וחשב לתת למחוג השעון להחליט בשבילו, כפי שסופר במקום אחר, ועדיין לא היה סגור לגבי האיות הנכון של הדוור, ובכל זאת הרגיש יותר רגוע ויותר נינוח וחשב על קו דה שעומדת בראש הצוקים, כפי שיסופר אולי במקום אחר, ונזכר גם בדברים טובים, כמו כשהיתה מתקרבת אליו ומלקקת את רגלו כשהיה לו כאב שיניים, ואיך ניחשה שהגעגועים לבתו הבכורה מייסרים אותו, והיה קצב לבו יורד אט־אט כצפע בשנת חורף, וריחו נהיה קצת יותר קל מן האוויר, ונפוץ לכל הכיוונים במקום לרדת מטה, והפך את ריח החרון לנסבל קצת יותר, וקו דה חשה בכך למרגלות המגדל, והצחנה הפכה לאוויר רגיל יותר, והיא עלתה צעד צעד צעד באותה הקלילות שבה רדפה במעלה המצוק אחרי שפן סלעים, אלא שהפעם לא רדפה אחרי דבר, וכל הדרך למעלה חשבה מה תעשה כשיתברר לה שבכוונתו למחול או חס וחלילה לכעוס, שהרי לא היתה בטוחה אם החליט בינו לבין עצמו, ונכנסה והישירה בו מבט כאומרת זה מה יש, ועדיין לא החליט מה יעשה בקו דה בזמן נסיעתו, והחליט שאולי פעם אחת יתחיל מהסוף, באומרו יהיה בסדר, שהרי הנייר סופג הכול, וכל

המרבה — הרי זה משובח וכל המוסיף — גורע, ועל כך נהגה קו ד ה לומר שצריך לזכור שמודל האטום של נילס בור נכון בעיקרו לאטום הפחמן, ונתן לה מר עכבר לעיון ספר קטן שמתאים לכיס המכנסיים על קונכיית וצדפות למיטב המטבח בלוטציה, כמו למשל משפחת הלבביות carditidae או קונכיית שן הים, שצורתה מזכירה במשהו את הניבים של קו ד ה, והיה הספר מרובה תמונות, ולא נדרשה קריאה רציפה, היינו אפשר היה לדלג בקלילות, ולאחר שארז כמה דברים במזוודה הקטנה עד כדי כך שיוכל להעלותה למטוס וספר תווים של סקרלטי ותמונה של רמברנדט, שחשב בטעות שהיא של רובנס, הביט בקו ד ה ובמי הבאר שבעיניה והתיר את הרצועה והקולר מצווארה, וכל שרצתה היה קצה חוט להקשרה ואת הביטחון שהוא יחזור, והחזיר את הקולר, והוריד מזרועו את השעון שקיבל מאביו האיש בחליפה, והצמיד את השעון לקולר ומלמל שישוב עד נובמבר, כמילות השיר, על מנת שיוכלו ללכת לחפש חלמוניות במדבר במצוק הידוע רק להם, כפי שיסופר במקום אחר, ועזב את ביתו, אין איש יודע לאן ולכמה זמן וחשוב מכול למה ומדוע, ובכל זאת בוש בעצמו על שסגר את הדלת ברגע שקו ד ה נכנסה.

אני הביתה

בפרק זה יסופר דברה של קודה

אני אוכל אני ודאות אני לרדת אני אוכל אני
 לרדת אני להתגעגע אני לחפש אני חופש אני לרוץ אני
 ודאות אני לנשוך אני לצוד נמייה אני ציד בפי אני פיפי
 אני פיקי אני קיקי אני לרחרח אני לרדת אני לרחרח אני
 געגועים להורים אני מסריחה מהשדה אני לרדת אני חופש
 אני להחליק על נהר קפוא אני געגועים אני לרוץ אני
 לחופש אני געגועים למטעמים של יומשישי אני לא לציית
 אני חופש אני לא לדעת אם וטרינר או טיול אני לא לדעת
 אם ציד או עקרות אני לא חופש אני געגועים לאחים אני
 לספר אני להתכלב אני לחופש אני געגועים אני לחפש אני
 געגועים אני לרוץ אני לחפש אני להתפלש אני להתגרד
 אני געגועים אני לרחרח אני לא לדעת אם יוצאים לטיול או
 לזריקה אני לברוח אני לרוץ אני לאכול אני לא לדעת אם
 זריקה או עיקור אני לשבת אני לציית אני לנשוך אני לחרב
 אני על החרב אני על הניבים לחיות אני את האוחז ברצועה
 לעבוד את האוחז ברצועה למשוך אני להתנקות אני לנבוח
 אני מחפשת משפחה אני געגועים אמא כלב אבא כלב
 אני געגועים לרחם שלי אני לרוץ אני לא מוכרת אני לא

אקטואלית אני להיות חרדה אם יוצאים למדבר או שבוע
מכלאה אני חופש אני קודה אני למשוך מר עכבר אני לרוץ
אני לחפש משפחה אני לרחרח אני לא לציית אני לברוח אני
לספר במקום אחר אני לא לדעת אם חוזרת מטיוול במדבר
או ננטשת אני רגלי אני לרצות ביטחון אני להתלכלך בריח
השדה אני להתפלש בפגר שני עזים אני רוצה ברכה אני
לא למות אני לא שמפו אני לחפש אני לא "מוח של כלב"
אני לחפש אני לרחרח אני להתכלב אני לשלוח אס-פיפי-
אס אני געגועים לאחים עבדים אני להריח אני למצוא ריח
אני קול של כלבה אבל רגליים של עקרה אני בעקב לי
וטרינר אווז אני ללכת אני לחפש אני לא רוצה מר עכבר
אותי יפחלץ אני געגועים אני זנב מר עכבר לא זנב אני יד
שעירה מר עכבר יד שעירע אני לרחרח געגועים משפחה
אני להתכלב אני לחופש ברכני מר עכבר לתת לי ודאות
אני לא לציית אני רגלי אני לקום אני לשבת אני לציית אני
לרצות ברכה אני לרצות ודאות אני געגוע אני להתכלב אני
לבכות אני לא יודעת אם וטרינר נותן סוכריה או מהדק
פצעים עם שדכן אני למה לי הביקורים למה לי הביכורים
למה לי מהבכורה למה לי הבחירה למה לי הרצועה אני
לברוח אני לנבוח אני רוצה לבוז לבז אני לטלטל נמייה אני
לחפש אחים מתכלבים אני לחפש אני אוכל אני לציית אני
לנבוח אני למשוך רצועה אני ריח אחים גורים אני לציית
אני לשבת אני רגלי אני לקום אני מתכלבים אחים לציית
גורים אני לנדוד אני לנשוך אני לקום אני לציית אני לשנוא
וטרינר אני לשנוא וטרינר כי קנה את בכורי אני לשנוא
וטרינר כי קנה את זקוני אני לשנוא את וטרינר מכר את
גופי בתמורה לנזיד עקרותי אני לנשוך וטרינר כי אינו תם
כי יושב אוהל מוהל אני לפחוד אני לנבוח נביחה גדולה

אני לבקש ממר עכבר ודאות אני לרצות ברכה כמו ילדים של מר עכבר אני לא לרצות זריקה אני לרצות חם כמו ילדים של מר עכבר אני לא לרצות הדרה אני לרצות חופש אני לא לרצות קולר אני לא לרצות לנסוע באוטו לקבל זריקה אני לרצות שליק ביום שישליק אני לרצות ברכה אני לנשוך שעון אני לנשול עוד שעון אני לנשול עוד שועל אני לא לציית אני לא לנבוח אני ריח קקי של פרה אני לחפש אחים אני להתכלב אני להרטיב מפחד אני געגוע הורים אני לנבוח כלבה ברחוב אני פיפי על המיטה אני לא לציית אני לחפש ריח א נ י ה ב י ת ה אני לרדוף צבוע אני אצאה השדה אני אצודה צבוע אני חופש אני מתגעגעת אני להביט בחלון המכונית אני לראות מטל השמים אני להשתלב אני להיפעם הוא מר עכבר מפעיל מגב אחורי אני להיבהל אני לנשוך אני לרצות משפחה אני לרצות ועד הורים אני עקרה כרבקה אני לרצות ברכה אני לרצות שני גורים לרצות שני גאים בבטן אני לרצות שלא ייפרדו המעיים בעיקור אני לרצות ירושה אני לרצות ברכה רוצה להתכלב רוצה כאשר אהבתי לא רוצה בצלחת על הרצפה רוצה לרוץ רוצה קולר בצבע אדום רוצה לא להתחסן לעולם לא לשרת שום אדם רוצה ודאות רוצה ברכה רוצה צירי לידה רוצה להוציא מילה רוצה חבל טבור ולא רצועה רוצה לפרוק עולו רוצה לפרק קולרו רוצה להביט אל הברית רוצה גבינת ברי.

טאָטם, עם השל יק־שֶׁ־לאַק, דֶר־דֶר, עם הקופסה שעושה צ'ק־אָ ין וצ'ק־אאוט מהתיק, והלו־לב והשל יק־שֶׁ־לאַק, דֶר־דֶר, והכול התערבב לתו־פֶּאֶפֶם־שֶׁ־לאַק־טאָט־דֶר־צ'ק־אָ ין פֶּאֶפֶם טאָט־לו־פֶּאֶפֶם טאָטם, ואם לא די בכך, הרי עמודי החשמל והטלגרף שמחוץ לקרון וליד המסילה היו כתופי הבונגה־בונגה של שבט פראי למרגלות אגם אפטרגרוב, וחוטי הטלגרף שיורדים ועולים יורדים ועולים בין העמודים שמחוץ לקרון לא ויתרו, ועלו וירדו ועלו וירדו, עד שגם המגבים בתמונה של המכונית השוודית החלו לנוע ימינה ושמאלה במריחה אטית החוזרת על עצמה, ימינה ושמאלה, ולמר עכבר לא היה נוח עם כל רעש הצ'ק־אָ ין וצ'ק־אאוט־פֶּאֶפֶם טאָטם בונגה־בונגה שחזר על עצמו כל פעם באופן חדש, ומר עכבר הבין שאין לו כל סיכוי לפתוח את ספר התווים ולשנן ולסמן באיזו אצבע יגן איזה תו ולפרש עיטורים, ולמזלו ישב עם הפנים לכיוון הנסיעה, שאם לא כן היה נתקף נוסף לכול בבחילה, ונחמה קלה מצא בנוף האגמים והשדות שראה בחוץ ובריה הטחב, ולא עבר זמן רב עד שניגש אליהם הכרטיסן ובידו תווית קטנה שנשאה את השם "קריגר", והאיש שמתנדנד כלולב חשב שכולם קריגרים, והבחורה שהזיזה את רגלה ללא הרף בקצב השל יק־שֶׁ־לאַק מלמלה אבא מת אבא מת, והוציאה סיגריה והחזירה, צ'ק־אָ ין וצ'ק־אאוט, ומר עכבר חשב על הבחורה שחוזרת בקול אבא מת אבא מת, וגם אביו שלו, היינו של מר עכבר, היינו האיש בחליפה, אכן מת מזמן, ולו ידע האיש בחליפה שהוא, היינו מר עכבר, נוסע ללוטציה להיבחן, היה אומר לו שהוא, היינו מר עכבר, מבזבז את כספו, והיה ברור למר עכבר שהוא נוסע לשווא, שהרי

את נגינתו כינה ברגעי חסד תרגול ולא יותר מכך, ולא היה כל סיכוי שיעבור את הבחינה, והנה נזכר מר עכבר באיש בחליפה שנסע הלוך ושוב לפני בית הכנסת, כפי שסופר במקום אחר, וניסה בתוך כל הרעש שמסביב לציין לעצמו משהו שייחד את האיש בחליפה מאבות אחרים, ושיוכל להתגאות בו ולספר לילדיו שלו, ולא קלה היתה המשימה בעבורו, מה גם שראשו התנדנד בין הפאפּים טאטם של הרכבת לשל יקש־לאק דר־דר של רגלה של היתומה לעמודי החשמל ולקווי החשמל היורדים ועולים ולמגבים בתמונת המכוננית ולאיש שנד לו־לב וחשב על כך שכנראה הישגו היה בכך שהצליח להוציא מדעתם את כל הסובבים אותו עד כדי כך שביום אמירת היתגדל ויתקדש לא היה אפילו מניין, ולמרות שעבד קשה והתגאה במה שעשה הצליח לא להשאיר את חותמו על דבר, זולת ילדיו ואשתו, שהלכה אף היא לעולמה במהלך הטור־דה־פרנס, ביום שהאלופים בשדרות לוטציה רכבו בו אל שער הניצחון וכוס שמפניה בידם, כפי שיסופר במקום אחר, והאיש בחליפה נהג לומר שבכסף יש להיזהר, ושמקומם של האקדמאים הוא באקדמיה, ואבוי לו אם מישהו מיישם חס וחלילה את דעותיהם, ושאם בשנת 1927 היה מישהו אומר שמניית ג'נרל מוטורס יכולה לרדת היו סוגרים אותו במוסד לחולי נפש.

המעסה

בפרק זה יסופר על מר עכבר במטוס

ומר עכבר ישב במושב הצר והצפוף, ובדק היטב שיש בכיס הכיסא שלפניו אוזניות ועלון עם תמונות של פתחי היציאה, ושכללל הכיסא מחוזק היטב לגוף המטוס, ושאינן סדקים בגוף המטוס ושיש מצנח מתחת לכיסא ולאחר כל זאת נרגע וחשב היטב על הסכנות, כמו התלקחות והתרסקות והתפרקות, והתנחם בכך שאם יסבול זה יהיה לזמן קצר מאוד, אם בכלל, אבל הוא היה עסוק מאוד בשאלה מי ישב לצדו, שהרי שנים שהוא עושה תרגילים באוטובוס כדי לדחות את אלה שהוא אינו מעוניין שישבו לידו ולמשוך את אלו שהוא מעוניין, וחש לא מעט גיחוך במעשיו, עד כדי בושה, שהרי לא מדובר באוטובוס ולא ברכבת אלא במטוס, שבו המקומות נקבעים מראש, היינו עוד טרם העלייה למטוס, ועל כך בדיוק נהגה קודה לומר שהגשם נמשך אל פנסי הרחוב, וביקשה כמה פעמים שיבדוק זאת בשבילה כשיגיע ללוטציה, היינו אם גם שם יורד יותר גשם ליד הפנסים בתחנות המטרו הישנות, אלה שפעם דלקו בגז ולא בחשמל, וזה הזכיר לו את דודתו פולי, שמצא אותה הולכת ברחוב בגשם בבגדים רטובים והיא

לא ידעה להשיב לאן היא הולכת והיתה מבולבלת, והוא הביא אותה לביתה, וחשב שזה מעשה טוב במיוחד מצדו, וזכר זאת שנים, וכמעט שלא עלה למטוס והסתבך בצרה צרורה, שכן ניגש לשוטרת הגבולות שחבשה לראשה כובע צרפתי עם מצחייה ואמר לה אני מקווה שזו תחילתה של ידידות מופלאה, והיא כמעט עצרה אותו, וזאת לאחר שהעמידה אותו מחוץ לתור כחצי שעה, וכל הזמן חשש שיפסיד את סרטון הביטחון עם ההסבר על פתחי היציאה, ורק לאחר שנשבע ביקר לו מכול שמדובר רק בבדיחה לא מוצלחת ובוודאי שלא בהטרדה ובוודאי שלא בהתנשאות על ארץ מוצאה, התרצתה ונתנה לו לעלות למטוס, והוא חשב לתומו ששליחי מצווה אינם ניזוקים, ומאידך, מי אומר שנסיעה לבחינה בנגינה היא שליחות מצווה, ואולי מצווה של האחד היא עונשו של האחר, ואולי הוא שליח למצוותו של הבוחן, למרות שהוא גוי, ומשום שלא היה עסוק במחשבות אחרות החליט שלאחר שהמטוס ימריא יקרא בספרו שלו שהכין מבעוד מועד, ובעודו בודק אם הסוגר הקטן מונע מן המגש שבכיסא שלפניו ליפול, התיישבה לידו בצד החלון נוסעת, והוא היה עסוק מאוד בלהביט בה ולחשוב איך יתחילו לדבר, ולכסן את מבטו, והנה עינו קפצה לחלל אוזנו, וראה אותה דרך השערות והשעווה שבאוזנו, ורק בנס הצליח להחזיר את עינו למקומה הטבעי, ולא עבר זמן רב עד שנתיישב לצדו השני נוסע אחר, והנה הרגיש מר עכבר כלחויץ במלחציים שרק התהדקו ככל שלחץ האוויר במטוס עלה, ואכן טוב עשה כשבדק מבעוד מועד את החיזוקים של הכיסא והמטוס, ומכיוון שלא ידע מה יעשה בידי ולאן יישיר את מבטו הסתכל על המסך הקטן שבכיסא שלפניו, והנה ראה מנקה

ארובות שמצייר על הרצפה, וקרוסלה עם סוסים שנעים לבד, וללא צורך במילת קסם או בקוד סודי חש שפניו נמשכים לתוך המסך, ואולם בשל גודלו הקטן יחסית היה ראשו חצי בפנים חצי בחוץ, היינו קצה אפו ופיו בתוך המסך ושאר הפנים מחוץ לו, ממש כשם שקרה לו בספא, כשנשכב לראשונה על מיטת העיסוי היחיד בחייו, ושכב על בטנו כשרק תחתוני נייר לגופו, ופניו דחופות לשקע עגול שבמיטה, וברקע מנגינת קניונים יפנית, וכל אותו זמן עיסוי, שנמשך להערכתו יום שלם אך בפועל היה ארבעים וחמש דקות מדויקות, חש שהמעסה מכאיבה לו וצובטת אותו ולא ידע איך להרגיש ומה הוא אמור להרגיש והיו רגעים שהכאיבה לו ממש ולא ידע אם זה מקובל לצרוח בעיסוי וחשב לבקש תוספת להרדמה אלא שנזכר שאינו אצל רופא שיניים והרי גם אצל רופא שיניים הטיפול כואב אבל אחר כך האכילה סבבה, וככל שהמעסה עברה על גופו לא חש אמפתיה בידיה הנוגעות בו כאילו היה קציצה או נתח חי בחדר הקירור, וניסה לחשוב מה היא חושבת עליו דרך מגעה, ולא הרגיש שהיא חושבת עליו בכלל, והעמיד אותה במבחן, וחשב על הים או על תופי טאם טאם או על דגלים בנפאל, והעיסוי לא הושפע כלל, ועדיין לא הבין מה הוא מרגיש, ולא הצליח להחליט אם זה בכלל נעים לו, והמנגינה שהתחלפה בצלילי מים זורמים וקריאות לווייתנים רק הפריעה לו עוד יותר, וחש עצמו כלווייתן שנסחף אל החוף ותקוע עם הפנים בחול החם, והצדפות מהספר שהשאיר לקודה שורטות את בשרו, והנה לרגע נגע מרפקו בירכה של המעסה, או אולי ברגלה של היושבת לידו, ולא ידע אם זה מכוון, כחלק מהטיפול, או לא, ולמרות שנגעה בו בלי

הרף למעשה לא חש כלום, כמו שמארי שהרוח לוחשת לה סיפרה לו שהחבר שלה היה נוגע בה כאילו קרא זאת בספר הוראות ולא ממש חש כלפיה דבר, ואחרי שסיימה לעסות את גבו עברה לזרועות ולאצבעות, ועיקמה אותן, והוא לא צרח, שהרי גם לא צרח כשרופא השיניים סובב את ראשו והמקדח קדח לתוך לשונו ורק השפריצים של הדם החזירו את הרופא להביט בו ולתפור את לשונו, והיתה עוברת אצבע-אצבע, ומר עכבר חשש על אצבעו, זו שהיתה לפרק זמן מסוים וברשות בתוך אחת המתמטיקאיות החשובות והמוערכות בעולם, והמנגינה נטולת הקצב הפריעה לו, והיה נדמה לו שהוא שומע את הלווייתנים קוראים זה לזה הי, תביא קצת קריל, היינו חיות ים זעירות, כשאתה עובר בזרם הגולף, ואל תעצור בחוף שליך אפריקה כי יש נגיף ותזכור שהבטחת לתרגל קצת תנועות זנב ודיר באלק אם אתה נכנס לעוד תגרה עם דיונון ענק וכשנגמרה המנגינה אמרה המעסה במבטא זר משהו שלא הבין, ויצאה מהחדר, וכך הבין שהטיפול נגמר, ולפתע שמע זעקה של הלווייתנים, שיש לווייתנית כחולה וילד שבורחים מצמד לווייתני אורקה שחורים-לבנים, ושהילד הסתבך בקו המשווה, ושכל הלווייתנים הכחולים שבאזור מתבקשים לבוא לעזור כי לאם וליילד אפסו הכוחות, ולווייתני האורקה, הידועים גם כלווייתנים טורפים, פשוט יטביעו את הלווייתן עם קו המשווה וכדור הארץ יתבקע כביצה בארוחת הבוקר שטרם הוגשה במטוס, ודי בקושי הצליח להוציא את ראשו מהמסך, לא לפני ששאל כמה זמן עליו להיות בצום, ושוב נזכר שהוא לא נמצא אצל רופא שיניים, ובאמת לא הבין אם הטיפול הוא סוג של מדיטציה או שהוא אמור להיות נעים בזמן אמת או רק מאוחר יותר,

ולא ידע להחליט, ונעזר בשעונו, וראה שהמטוס כבר זמן מה באוויר, ואחרי ארוחת הבוקר שלף מר עכבר את הספר שלו, שהכיתוב "לא נדרש ידע מוקדם" מודפס עליו, ופתח אותו אקראית בעמוד שמונה-עשרה, שהרי הסדר אינו חשוב, והחל לקרוא וחזרות מבולבלות כשירת הציפורים בעמק, ובעודו חושב את כל הדברים האלה שלא נחזור עליהם עכשיו ראה בקצה השביל הלבן שיורד אל העמק את הדוור רכוב על אופניו, וכרסו מידלדלת, ומאחר שהתאכזב כבר לא פעם מהציפייה חזר ושינן לעצמו כי בניגוד לאותיות שבמזוזה, שבמהלך השנים מתעייפות ונופלות, ויש לבדוק אותן מדי פעם, לנזוף בהן ולהחזירן למקומן, הרי המכתב מלוטציה נכתב מן הסתם במכונת כתיבה חשמלית והכיתוב לא ישתנה לטוב או לרע גם אם, ולא הבין דבר, ובעיקר לא הבין מי חוזרות מבולבלות, ולמה שירת הציפורים מבולבלת, שהרי אין יפה ממנה בכל הארץ, ולא האמין שהציפורים מציצות מבלי להתחשב זו בזו, ולא הבין על איזה אופניים רוכב הדוור, שהרי אין למר עכבר אופניים וגם האופניים של הדוור אינן שייכות לדואר אלא לחברת הדואר, וגם לא הבין איך מתאכזבים מציפייה, שהרי ההמתנה, התקווה והאכזבה הן אבני הבניין של הציפייה, וכן הלאה וכן הלאה, וכך המשיך לקרוא, ולא הבין את שהוא קורא, ושקל ברצינות להשאיר את הספר בכיס הכיסא שלפניו, לצד האוזניות ונספח הבטיחות, וכל שיכול היה לומר הוא שעצבות רבה יש בחייו של מר עכבר שבסיפור, ושהוא נמצא כנראה על סף ייאוש, וחשב להציע לו שיתבונן בחלקים היפים של חייו ויתפלש בזיכרונות נעימים וינסה לשחזר את מה שהוא אוהב, וחש בושה לדבר אל הדמות שבספר, שהרי

היה ישוב בתווך בין שני אנשים, ושקע במחשבות איך יוכל להציל את הדמות שבספר ולגרום לה ליהנות מהיופי שבעמק, וחשב שאולי אותן ציפורים ששרות בעמק שרות גם לצד הנהר בלוטציה, ואולי אם יסביר להן עניין יעבירו את המסר למר עכבר שבסיפור לאחר נדידתן חזרה אל העמק, ורצה לדעת לאן עפות הציפורים כשהבאגט מתייבש, ואז נרדם, ושם את ראשו שלא במכוון על כתף היושבת לצדו, שלא ניסתה אפילו להזיז אותו ממנה, ובאוזנו האחת שמע את קודה שואלת האם ייתכן קרואסון רק עם צד אחד, ובאוזנו השנייה שמע את מכונת הכתיבה החשמלית מתקתקת את הפרק הבא בקצב מדויק של 104 לדקה, ואיחל למר עכבר שבסיפור שהדיו חזקה מספיק על הנייר ושלא יחליק מר עכבר מהדף בכיס האוויר הבא מהספר אל השטיח שבמטוס ויישאב בסופו של דבר אל תוך שואב אבק צרפתי בשדה התעופה שבלוטציה, והבין ששליחותו היא לשחרר את הלווייתנים מפס הקול בחדר של המסז'יסטית ושליחי מצווה אינם ניזוקים, ובזה הרגע שחרר מר עכבר לראשונה את חגורת הבטיחות שבמושב.

Les Cris de Paris

בפרק זה יסופר על מר עכבר שמתלבט אם הגיע ללוטציה

ובדרכו משדה התעופה ללוטציה היה מר עכבר עסוק בלהסתכל על הציור הצבעוני שבתקרת הקרון ולהשתאות על השמים השחורים של הרכבת התחתית, שהיו שחורים אף ממה שדמיין, והנוף השחור היה שונה מאוד מזה שהתרגל אליו בעמק, ולא די בכך שלא היו ציפורים ולא היתה שמש, שכן בארצות הצפון השמש שוקעת מוקדם, אלא שבהיעדר נוף להסתכל מחוץ לקרון הרכבת היו האנשים עסוקים בלהסתכל פנימה, בלי להביט זה אל זה, ואם חס וחלילה קרה שהקרון שיוצאת מעינו

של האחד היתה פוגעת בקרן של אחר, מיד היה ניצוץ באוויר שהזכיר למר עכבר את היתושים שנצרבם בניצוץ במכשיר עם האור הכחול שבחדרו הלא־מרווח שבעמק, והאנשים נראו דומים מאוד לאלו שהכיר בעמק, אך שונים מאוד, והיו לבושים אחרת והרבה יותר בקפידה, עד כדי כך שהתבייש במכנסיים הארוכים שלבש שהיו מקופלים בקצה שלהם, כי גיטה התופרת היתה בחופשת מחלה ולא הספיקה לסדר מכפלת, ובחולצה שלו, שהיו עליה ריבועים כמחברת חשבון, ובחגורה שמיכאל הסנדלר הוסיף לה חור ממש באמצע, ולא הבין איך הם כל כך מוקפדים, ואולי הייאוש מהנופים השחורים שבקרן הביא אותם לכדי השלמה, והנה רבים מהם קוראים בספר כאילו שבעו מהנוף העירוני האפל שבחלון, וראשם מקובע אל הספר המונח על ברכיהם, והם לא ירימו אותו אפילו כדי לראות מה נעשה מסביבם או כדי לבדוק כמה תחנות נשארו בתרשים הצבעוני שבתקרה, והם שלוים עד כדי כך שהם עסוקים בקריאת ספר ומר עכבר חשב רבות מה יעשה כשיגיע ללוטציה, ואולי יעשה טרק במעלה הנהר או אולי יטפס על מגדל אייפל ויצלם עצמו מחזיק את עצמו בקצה קורה נטולה כשהוא אוחז רק ביד אחת ובשנייה אוחז במצלמה בין עיניו, או אולי ישחרר עיט לחופשי בראש המגדל וירד במהירות במדרגות למטה ויבחן את העיט, ואם ימצא אותו, היינו את מר עכבר, ממרום הציפור, כפי שעשה במקום אחר ליד המכתש, או אולי ידהר ברחובות העיר על גבי אופנוע כשמצלמה מחוברת לאופנוע ויעבור את כל הרמזורים באדום עד שיידרס, או שלא, ואמבולנס צרפתי עם סירנה מנומסת יגרד אותו מהכביש, ואולי ינהג במכונית פורד מוסטנג מס' 184, דווקא כזאת, כדי להרגיז,

שהרי זו מכוננית אמריקאית, או אולי יעבור מאפייה-
מאפייה ויחפש באגט שיש לו רק צד אחד, ולמרות רחש
הגלגלים על המסילה הרגיש את השקט שבקרונ, ואת
הזהירות שמפגינים היושבים הקוראים כשהם הופכים
את הדפים, ורק הצפצוף המעצבן של הדלתות הפריע
לשקט שבקרונ, והנה ראה תחנה עם מוצגים ממצרים,
ורצה לקרוא ליושבים בקרון קומו התעוררו מנומנמים,
בחוזן מוכרים גפרורים, אבל החושך שמחוץ לקרון עורר
בו ספק, וכשהיה עליו להחליף רכבות הלך הרבה בתוך
מנהרות ארוכות ששוב לא היה בהן אפילו רמז לנוף שראה
בגלויות, והחל לחשוש שאולי הגיע בטעות למקום הלא-
נכון, ושאוּלי אפילו המטוס התרסק בלי שהרגיש, וחש
בושה לשאול עוברי אורח אם הגיע לעיר הנכונה, ולמזלו
לא היה לו מטען כבד זולת כמה תווים וחבילת צ'יטוס
בכיסו הקדמי ומצלמה פשוטה ועוד כמה בגדים למבחן,
שהרי ההליכה הארוכה במנהרות די בלבלה אותו, והוא
התפלא לא מעט שגם האחרים, אלו שנראו כילידי המקום,
גם הם הלכו זה אחרי זה במנהרות ולא אמרו דבר ואפילו
לא חיפשו חלון להביט דרכו בנוף, ורצה להגיע לשדרת
סן ז'רמין, שכן שמע ששם לא הרחק נמצא לב-לבה של
העיר ומוזיאון ימי הביניים, שרצה מאוד לבקר בו, והיה
מר עכבר די עייף ודי רעב מכל עניין הטיסה והמתח ורצה
מאוד להגיע כבר ולמצוא חדר במלון ומסעדה לאכול,
אולם חשש מה יעשה כשיראה את התפריט, שהרי למעט
קורדון-בלו שאכל פעם כשהיה במרכז הרפואי, ולמעט זה
שידע שיין ישן טוב מיין חדש, לא הבין באוכל צרפתי דבר,
וההליכה במנהרות עייפה אותו, והיה ריח חזק של גופרית
כשל ביצים שלוקות, וכל העניין נראה לו כלקוח ממקום

אחר, ומר עכבר היה עסוק לא־מעט בשאלה אם הילידים מזהים שהוא אינו משלהם, והביט בהם ישר בעיניהם, כפי שהם לא עשו ממש, והנה בעודו פוסע במנהרה ראה שלט יציאה לכיוון סן ז'רמין, ואת קצה אורה של השמש, ועלה אט־אט במדרגות, והנה גללו לו קצות הבתים ופנסי הרחוב והעצים והמכוניות והארץ היתה תוהו ובוהו וחושך על פני תהום הרכבת הפך לקשת של צבעים, ובכל מקום נראו צרפתים על אופניים וגלגיליות, ועננים צהובים של שאנל חמש ריחפו בשמים, ולא ידע לאן ילך והלך הרבה, וחשב לאן נוסעים האופניים כשהרחוב קופא, ואור השמש שנמנע גם הוא מלהביט ישר בעיניים לא סינוור, והיה אפילו נעים בעיניים ומנומס ממש כמו הילידים ברכבת התחתית, והמכוניות צפרו עוד ועוד, וקולות הרחוב, קרי *Les Cris de Paris*, נשמעו ברקע, והרגיש שהגיע אל המקום האמיתי, וראה צעירה יושבת ליד חנות ומביטה באופניים שהכידון שלהם מסובב לאחור, כאילו הם בוחנים את עצמם, ולא הבין אם אהובה עזב אותה או שאולי נגלה לה מי נוסע ברחוב כשהצמיג קופא, ונזכר באישה שהיתה תולה כביסה במרפסת לא רחוק מהעמק, אך על כך יסופר אולי במקום אחר, ויממה נשארה לו עד למבחן, וראה מודעה שכל שהבין בה היה סונטת קרויצר ואת התאריך של אותו היום, וקפץ מכאן לשם ובחזרה ממש כאיילה על קירות מכתש, וברחוב היו הרבה צרפתיות מסוגננות, ממש כמו הצדפות בספר שהשאיר לקודה, וראה והביט והתרשם והלך עוד והביט והתרשם, וחש עצמו בסופו של דבר עייף מאוד, ונכנס לקפה והתיישב בחלקו האחורי על שולחן קטן ועגול שכיסאות לו מזה ומזה, והביט בכל אלו שנכנסו ויצאו כאותו צייר שצייר את הבאים והולכים בבתי

הבושת, וצילים עוד ועוד באופן שלא שמו לב כי לא ידע אם הדבר מותר, ובדק מספר פעמים כי כיבה את הפלש במצלמה, ופתאום הגיע המלצר, שהיה מבוגר אף יותר מהדורך, והיה המלצר שונה מהמלצרות שבעמק שנהיות צעירות משנה לשנה, ולקח את הכיסא הריק שהיה מול מר עכבר בלי לשאול, ועל כך קודה היתה אומרת שבני האדם נחלקים לשניים: אלו שקודם אווזים ואז שואלים אם אפשר לקחת את הכיסא, ואלו שקודם שואלים ואז לוקחים את הכיסא, ואלו שלוקחים ולא שואלים ומר עכבר הרגיש לראשונה שהוא לבד בעיר שאינו מבין את שפתה, לקראת בחינה שידע שייכשל בה, גם אם יעמוד לפניו בוחן חירש, וצינת הערב החלה לחדור לתוך הקפה, ומר עכבר חש שהוא והקפה מצטננים, ומצא עצמו בודד אף מהנער הבודד ביותר בניו יורק, והבין כי אינו צופה בסיפור אלא הוא הסיפור עצמו, ולא ידע מה יעשה ועם מי ידבר, והוציא מכיסו את חבילת הציטוס הריקה שהיתה מסדרת ייצור כשרה לפסח, והניח אותה בצדו השני של השולחן, ושאל אותה לשלומה, ואם טוב לה איתו, ואם תרצה להיות איתו לבד בחדר במלון צרפתי עם המיטות הקצרות והשמיכות הממשעבות, ואולי תרצה לבוא איתו לקונצרט בערב, ומה דעתה על כך שכשרביעיית בורודין השמיעה לשוסטקוביץ את הרביעייה השמינית שלו הוא התחיל לבכות, והאם היא חושבת שצעירה אמריקאית שלא יבש משפתיה הקטשופ יכולה לנגן קונצ'רטו לכינור של פרוקופייב, והשקית לא ענתה, רק זזה קצת על השולחן, במה שנראה למר עכבר כאי־נוחות, והבטיח לה שיראה לה את פריז ולא את לוטציה, כי חשש שאינה יודעת את ההבדל, ואמר לה שמכאן והלאה שניהם יחד גם בגשם,

והיא, השקית, לא ממש התנגדה, שכן הסכמתה היתה
הסכמה שבשתיקה, שכן הכילה בתוכה את הסתייגותה.

בהאזנה לסונטת קרויצר

בפרק זה יסופר על מר עכבר שמאזין לנגינה ומייחל לסיפור בשם "בהאזנה לסונטת קרויצר"

ההפסקה נגמרה, והאולם התמלא תוך רחש וציפייה לקראת היצירה המרכזית של הערב — סונטת קרויצר. מר עכבר ישב בשורה הרביעית, ממתין לרגע שסוף-סוף עומד להגיע, מתרגש ומאוד מנוזל. אפו היה קצת אדום, וחבילת טישואים היתה מונחת על ברכיו. הם, הנגנים, שבו לבמה בצעדים די החלטיים. הפסנתרן לבוש בחליפה כהה, אשתו הכנרת בשמלה בהירה, והכינור בידה. מבחינה זו חש הפסנתרן שבעבורו הלבוש הרבה יותר פשוט מאשר בעבורה, שכן הצורך בחליפה די פטר אותו מלבחור בגדים ולהתאים, מה גם שהז'קט הסתיר את עניין ההשמנה שהציקה לו כבר זמן רב. הערב נתבקשו לנגן את סונטת קרויצר של בטהובן, יצירה שפרסמה אותם ומכרה די הרבה כרטיסים ודיסקים שלהם. כמה פעמים שמע בטהובן בעצמו את היצירה, חשב לעצמו הפסנתרן והתקשה לנחש. למיטב ידיעתו, קרויצר, הכנר שהיצירה הוקדשה לו, כנראה לא ניגן אותה מעולם,

ובכלל לא התייחס ביתרת כבוד לבטהובן עצמו. הוא,

כלומר הפסנתרן, חש בהחלט רתיעה — ואולי אף סלידה מבטהובן שסוחט את סיומן עוד ועוד כהוצאת מים מסמרטוט ושדופק על הפסנתר עד כדי ריסוק החטים. לזוג הנגנים היה יחס מיוחד ליצירה זו, שהרי היא פילסה להם את הדרך להצלחה, ולמרות שזכו איתה רק במקום השני בתחרות, יצירה זו גם סללה את דרכם לחופה, שהרי נישאו באותה שעה, בידי אותו הרב ותחת אותה חופה. שני תלמידים מבטיחים בקונסרבטוריון, שבילו עשרות שעות בתרגול משותף, וכנראה היו זוכים במקום ראשון אילולא הפך הפסנתרן בטעות בשעת המבחן שני דפים במקום אחד ונבהל ונדרך וגרר אותה לכדי בלבול שכל הקהל הרגיש, ומאז נדר נדר שלא לדלג על מילה או תו או אות בכל סוג של טקסט־שלא־יהיה. במחשבה שנייה, שב ואמר לעצמו שגם דוד אויסטריך זכה במקום שני בתחרות כינורות אחרי ז'ינט נבה, ומי בכלל זוכר אותה. ומר עכבר הביט בתוכניה וחשב לעצמו שזה יהיה משעשע מאוד אם מישהו יכתוב יום אחד סיפור שייקרא בה א ז נ ה ל ס ו נ ט ת ק ר ו י צ ר שיתבסס על מה שקורה באולם בזמן שמאזינים לסונטה ויזכיר במהלך הסיפור לטובת אלו שלא מכירים רכילות מוזיקלית שגם טולסטוי כתב סיפור בעל שם דומה על בעל שתופס את אשתו הכנרת על חם כשהיא מנגנת את הסונטה של בטהובן עם רחמנא ליצלן גבר זר ושאם לא די בכך, אזי יזכיר בסיפור כבדרך אגב שגם יאנאצק כתב יצירה שנקראת סונטת קרויצר שמנסה לתאר בצלילים את הסיפור של טולסטוי אלא שיאנאצ'ק הרחיק לכת והפך את סיפורם האינטימי של הזוג ל... רביעייה ועוד חשב לעצמו מר עכבר שטוב יעשה אותו כותב סיפורים אם ירמוז שבליל חתונתם ביקשם

הרב שינגנו את סונטת ליל ירח של ואן גוך והנה הקהל השתתק והם התחילו לנגן. למר עכבר מהשורה הרביעית היה קצת קשה להתרכז במנגינה כי היה בענייני טישואים ואפצ'ים חרישיים ועשה את המיטב כדי שהסובבים אותו ירגישו שהוא עושה את המיטב כדי שלא להפריע, וכל שיכול לעשות במקרה הטוב היה להסתכל על תנועות הידיים ולקלוט איך עיניו של הפסנתרן נעצמות כמעט לגמרי, וגופו זז מצד לצד כאילו הוא נכנע למנגינה והופך לבטהובן בעצמו, או לגבר בסיפור הסונטה של טולסטוי, אלא שמר עכבר המנוזל הביט היטב בפניו של הפסנתרן וראה את עינו של הנגן שהיתה עצומה, אך לא לגמרי, ושם הציץ לנימה הלבנה ולאישונו של הפסנתרן ודרכו הגיע למוחו של האמן, שהיה עסוק בשאלה כמה פעמים יהיה עליו ועל אשתו לנגן את היצירה הוולגרית הזאת, שלא ממש נכתבה כדי שינגנו אותה תרי"ג פעמים בשנה בפני טריבונה מלאה, ואף יותר מזה הטרידה אותו השאלה אם ׀שם כרטיס חניה, שכן הקנס גבוה בהרבה משכרו כפסנתרן. אבל מה שממש ביאס את הפסנתרן היה הבחורה שישבה די קרוב לבמה, עד כדי כך שבעודו מנגן בפני אולם מלא ובעיניים כמעט עצומות שתכף נשלפות מחוריהן, מלמל לעצמו בתוך ראשו: "הייתי עושה אותה כאן ממש, על הפסנתר, לפני כל הקהל הזה ואשתי הכנרת, תולש

וקורע לה את הבגדים ובא אליה לא רק בסטרטו ורובטו, אלא גם באלגרו ואגיטטו ואפאסיונטו וקרשנדו וזוקיני ופומודורו ואלפרדו ומרקוני ואנזו פרארי ולמבורגיני ומזראטי וקרוואג'יו ופפרוני וסיציליה ונאפולי, שלא לומר אוטוסטרדה וורנדה ורימיני ופדואה וטוסקנה ולומברדיה ובעיקר אומבריה ג'נובה ופורטופינו ואספרסו ולוואצה

וסגפרדו ומדיצי וברלוסקוני ופליני ואקטונה וכביריה
ודה וינצ'י וגליליא-גליליי וישראל גלילי ודה אמיצ'ס
וללה לומברדי ופראנצ'סקו כמאני ואמיליו קרדוצ'י ואתם
יודעים מה, גם בסטרדיווריוס ונאוטילוס וקוריירה דה לה
סרה וקרמונה ופרוג'ה ומדונה ולא פחות ממריה קאלאס
בעצמה וג'ולייטה בעצמה ומיטו בעצמה ואמנדה נוקס
בעצמה וג'וזפה די סטפנו וטוליו סרפין בעצמם וסולו
בלה סקאלה במילנו ולה סקאלה בבוגרשוב ולה סקאלה
בעבסאן הגדולה ולה סקאלה דיי-אמוק ולה סקאלה דיי-
אוחתוק ולה סקאלה סיציליאנה ומרצ'לו מסטרויאני
ושמונה ורבע ושלוש ועשרה ליומה ומרמיומה ומריומה
ושתיים ומשהו לקפרי ואדסטרסה וסיניסטרסה וסינטרסה
וטוסקניני ופניני ופגניני וקרואצ'רניני וסונטיני וורדי וורדה
וטרי קולורה ורפידו ומרקטו ומצו ופורטה וקודה ודי קאפו
ודי אפאסיונטו וורנדה וספאראפוצ'ילה וגם עם בררה
ומוטו גוצ'י בעצמו ודולצ'ה וגבאנה וקפוצ'ינו ואקספרסו
ויין מקיאנטי וורמוט מרטיני וארמני וצמיגי פירלי וקמפרי
ולואיג'י נונו וסרג'יו ליאונה ומערבוני ספגטי ואופרות
סבון ואופרה בופה ולזניה וטוסקה וטורנדוט וטורנדוט
קום וטורנדוט קומו ולאגו דיי-קומו ופוזילי וטורטליני
וקנלוני וסקרלטי ופזוליני וקרביניירי וקארביניירי ועוזי-
ירי ומאג'ירי וקלאצ'ירי ומקרוני וסטרומבולי ולאגו די
מג'ורה וסאקו וונצטי וג'פטו ופינוקיו ולה ג'וקונדו וויה
אפיה ואגיפ ופיצה ופיציקטו ורוברט דה-נירו ופיאצה
דה-לה-רפובליקה ופיאצה דה-לה-אופרה ופיאצה די
ליברטה ופיאצה דה-לה-וה-פנקולו ופיאצה נאפוליטנה
ופיאצה קונלולו ואנריקו קרוזו ופיירו די פלמה וגליאנו
מאסיני ובוקריני וערביני ואהביני ושנאני ונשכיני

ושגם אם הוא יודע אם קרויצר שיחק ביובנטוס או פענח את האניגמה, או איך התגלגלה האנקדוטה על השם של הסונטה, הוא מבין משהו מהנגינה שלה, ומסתכל עלי כמו שברטוק היה מאזין ליצירות שלו עם תווים על הברכיים, מטרונום ביד ופנקס פתוח בכיס. בוא, בוא לכאן ותפוס את הפסנתר במקומי, טול דאווין מבין עיניך ותנגן, ונראה מה יגידו עליך, ואל תתחסד באומרך: 'אני רק קהל, לקוח בסך הכול', שהרי כולנו יודעים שנסעת ללוטציה ללמוד נגינה, ועל כך יסופר במקום אחר, שהרי אתה מתהדר בזה שאתה מפרש אותי, ורואים עליך שאתה חושב כרגע משהו בסגנון חליק ג'נטיל עם כל הנדנודים שלך מצד לצד, ואתה בעצם לא יותר טוב ממני כשאתה יושב בשורה הרביעית עם הטישואים וחושב אם השארת את הטוסטר-אובן דלוק, שהרי הפוזל בעיניו פוזל, אז תדע לך שכנראה שכחתי לשים כרטיס חניה, וזה בינינו; שגם אם תנגן את היצירה הפוך, היינו מהסוף להתחלה, עם ובלי מודולציה, כשראשו הערוף של נגרו קבלו מונח על המיתרים, הקהל הבור הזה ימשיך למחוא כפיים כאילו קיבל את לוחות הברית בהר סיני, ושבגלל הכינור אני לפעמים מחסיר פה ושם תווים כדי לבחון אם למישהו בקהל זה מזיז, ושפעם סיפר לי חבר שמנגן מאחורה בתזמורת שהוא לא תמיד מנגן כי ממילא בקהל לא מרגישים, ושפעם אפילו ניגן דִבְקָה תוך כדי מיסת חג המולד סתם כי בא לו לִדְבֵק, הנה עכשיו אני לא משחרר את הפדל, ומה יש לך להגיז על זה? אתה רואה, אתה אפילו לא מגיב או זוקף גבה, ואני לא מקבל את הטענה שלך שאתה מבין שאני בוחן אותך, כי מבחינתי אתה מקבל ציון 'נכשל' גלובלי ומהדהד בחוסר גרוויטציה, ולא יעזרו הטישואים ותירוצים אחרים..."

למר עכבר המנוזל לא היתה ברירה. פתאום, בנוסף
לנזלת, החל להרגיש מין דוחק וצפיפות בראש כאילו
צוללת עם פרופלור שבור שטה לו בתוך הראש, והמלחים
שבפנים דופקים לו ברקות, והוא פשוט קם חרישית ויצא
מהאולם בתחושת הקלה, לא לפני שבדק היטב במבטו כי
בגדיה של דולציניאה היושבת קרוב לבמה עדיין שלמים,
ולא לפני שהפסנתרן פקח את עיניו והישיר את מבטו אליו
כאומר, "חכה-חכה, אתה ואני זה סימפוניה לא גמורה,
לכל סולם יש דומיננטה, לכל קודה יש זנב, לכל שטר יש
שני צדדים וכל כלב בא יומו... ותדע לך שעם טוסטר-
אובן אפשר לעשות הכול חוץ מאהבה... אה, כן, ותדע לך
שהיצירה נשמעת מהסוף להתחלה ליד קברו של בטהובן
".Because he's decomposing

13.

Allons Plus Vite נלכה יותר מהר

בפרק זה יסופר על מר עכבר שעומד על הגשר הגדול

וכשהגיע מר עכבר ללוטציה, הלוא היא פריז, היתה כבר שעת אחר צהריים מאוחרת, והאנשים ברחובות נחלקו לשניים: אלה שהולכים מהר וסופרים את הצעדים וראשם בעניינים אחרים ואלה שהולכים לאט עם מדריך בידם האחת ואף שקיות צבעוניות מחנויות הענק בשנייה ומסתכלים רחוק ככל האפשר אל מעבר לעננים ומצלמים ללא הרף ומשתפים את חבריהם שמעבר לים כאילו לשם ההוכחה שהנה צדו זה העתה קרנף נדיר באפריקה או

שהגיעו למקום שרגל אדם לא דרכה בו מעולם, ואלה ההולכים מהר הולכים עוד יותר מהר ומרגישים בדורכם את המטרו העובר כמה עשרות מטרים תחתם ונחפזים בשומעם את צופרי המכוניות ואת שקשוק הבאגטים, לכו יותר מהר, allons plus vite למען השם, allons plus vite nom de dieu, ובין כולם יש גם את אלו ההולכים מחובקים לאט ומדברים זה אל זה מילות אהבה גם, אך לא רק, בצרפתית, ובין allons plus vite אחד למשנהו ובין je t'aime ובין צפצוף לצפרור שומעים גם הרבה pardon וגם merci וגם nom de dieu וגם mon amour, והמדרכות מלאות אדם, איש-איש בתלבושתו, מעובדי הניקיון ועד לובשי החליפות, וביניהם משמיעים פרדון ומרסי גם עובדי הדואר ופועלים שיצרו זה עתה מכוניות דה-שבו וכולם אומרים את חלקם בביליל הקולות אך בלחש כדי לא להפריע את מנוחת הבאגטים או כדי לא לפגוע במקום ה-eclair, ורק מר עכבר נעמד בצמוד למעקה האבן על הגשר הגדול כמו פרחי האירוסים שמבצבצים בין אבני הסף, והחזיק בכיסו הקדמי, זה שקשה לכייס ממנו, חבילה ריקה של צ'יטוס שהיתה בעצם חבילה של דוריטוס שקנה בארץ טרם עלה למטוס, וזו הזכירה לו את הבית בן חמש הקומות שעזב בחיפזון כביציאת מצרים, בלי שרוקן את המקרר והודיע לוועד הבית ובלי שהודיע לאיש לאן הוא נוסע ובעיקר לשם מה, ומכיוון שלא ידע מה לעשות ולאן ללכת, ולא השתלב בין אלה ההולכים ואלו החוזרים, ולא ידע אם עליו לומר מרסי או פרדון או אלון פלו ויט ובאיזה סדר, וחשש שמישהו מאלו ההולכים מהר עוקב אחריו, קפא על מקומו והביט מעבר למעקה שעל הגשר הגדול שעל המים אל קווי הטלגרף שהיו פעם לאורך המזח, וחשב

מדוע מכוניות פיז'ו כאן נראות שוות יותר מאשר בארץ, והוציא את חבילת הצ'יטוס, שהיתה בעצם דוריתוס, יישר אותה בקפליה ואחז בה ביד שמאל היישר מולו אל עבר פני הרפובליקה, לא לפני שאחד מאלו ההולכים מהר דחף אותו קלות ואמר פרדון, והאריזה כמעט נשמטה למים, ומר עכבר הושיט את ידו ואחז בה בכל כוחו שלא תיפול ומשך אותה לאט־לאט אל מעבר למעקה, וקרא לה בעברית שלא תוותר, ואז נשם לרווחה וצילם אותה כפי שמצלמים חבר למסע מעל נהר הסן החוצה את העיר, והעלה את התמונה בתוכנת שיתוף התמונות היכן שאיש לא עקב אחריו, ועוד הוסיף את הכיתוב פריז בידינו אומר שנית פריז בידינו והכול היה ממש שונה ממה שהכיר, והשמש, שהיה רגיל אליה מהמדבר, לא היתה כל כך עוינת, ולא נראו עופות דורסים מסביב כפי שיסופר במקום אחר, ולא נזקק למצמץ בעיניו, והמים היו רבים בשונה מהמים שבגבים, שם רחץ עם בנו, והיו שניהם יחידים מאופק עד אופק, וכאן היה מר עכבר לבד לגמרי, ועמדו לידו זוגות־זוגות חבוקים, ואהבו אלו את אלו בנשיקות מקומיות, ומר עכבר שמח בשבילם אך לא רצה להביט על אלו שמצדדיו ולא רצה להביט אל המים האדירים שיכולים לכבות את השמש ויישארו די מהם כדי למלא בנקל את נחל צין, שכן היה ראשו טובב עליו בהביטו כלפי מטה, והנה חש כי הגיע לדבר האמיתי מכל המקומות שהיה בהם לפני כן, ושאל עצמו איזה צד של הנהר היתה קודה מעדיפה, ונזכר בפרידתם, עת הפקיד אותה בקייטנה עם כלובים, והבטיח לה שישוב כעבור שבוע ימים אם לא קודם, וידע כבר אז שהוא מבלף, ולכן נדר בלבו שיברר איך אומרים בצרפתית מוח של כלב, וחשב על כך שאולי הגיע הזמן להמציא

שעון חול לכלבים, כדי שידעו מתי בעליהם שבים, וחשב
שאולי קצת כבד אווז ישמח אותה לכשיחזור, ולא ידע
את מי לשאול אם הצרפתים שנותנים לכלבים שאריות
מהצלחת נותנים גם פירות ים, ועדיין לא גילה לאיש,
אפילו לא לדוור עם המגבעת, את מטרת נסיעתו, שהרי
עזב בחיפזון ואיש עדיין לא גילה לו שתח'פף בשפת
הילידים זה

.oust

Cluny מוזיאון קלוני

בפרק זה יסופר על מר עכבר שמבקר במוזיאון ימי הביניים
הקרוי גם מוזיאון קלוני Cluny

מר עכבר עמד בחצר מוזיאון קלוני והוציא מכיסו את שקית הצ'יטוס, שהיתה בעצם שקית דוריסוס, וצילם, ולא ידע בדיוק מדוע הוא עושה כך, והקפיד שרק כף ידו תהיה בתוך התמונה, ולא שעונו, ועל כך קודה היתה אומרת שטוב שכך עשה, שכן אפילו לבה שלה נחמץ למראה כל אותם השעונים שכרסם בין שיניה, והיא, היינו קודה, בכלל עקרה, ושעתם של השעונים הגיעה, ואין כזעקתו

של שעון המראה את השעה המדויקת שבה חדל קפיצו לפעום וגבישו לרטוט, ולו יכול היה מר עכבר להיזכר לפנים היה אומר שגם בחצר מוזיאון קלוני רצה לבדוק את שביקשה ממנו קודה לברר, היינו אם גם בפריז יורד יותר גשם ליד פנסי הרחוב, ואולם להגנתו חשב מר עכבר שהימים היו אמנם ימים קרים, אך שטופי שמש, כי טיפת גשם לא ירדה, ונזכר באביו האיש בחליפה שהיה נוסע הלוך ושוב לפני בית הכנסת, עד שהחליק עם מכוניתו בגשם, והוא עצמו היה במוזיאון זה יותר פעמים משהיה בבית כנסת בכל מהלך חייו, והכיר בו כל איור בציפורן הנקוד וכל שערה בזנבו של הסוס, אך בעיקר אהב את המוזיאון בגלל אותם שטיחי קיר שנרקמו במחט עם קוף, ושעוסקים בחושים, היינו הראייה, השמיעה, הריח, ובעיקר אהב את השטיח שעוסק בשמע וצליל, והיתה בשטיח דמות צעירה המנגנת באורגן קטן ונייד ומשרתת שמסייעת בהפעלת האורגן וכמו בשטיחים האחרים, והיה בשטיח גם אריה וקוף אמיתי ללא מחט וארנב ופרחים רבים, ודווקא הפרחים הם שסקרנו אותו, שכן לא רק שהיו בכל שטיח קיר מאות פרחים בשלל צבעים, אלא בעיקר העובדה שהפרחים שבכל שטיח היו פורחים בעונות שונות, ומעולם לא יחד, וכה חשוב היה הדבר בעיניו וכה חשש שמי מהקוראים ידלג דווקא על שורה זו עד כי ביקש כי העניין ייאמר פעם נוספת אף במחיר שעמום, ורצה להדגיש כי בכל שטיח היו פרחים רבים, אלא שפרחים אלו פרחו בעונות שונות של השנה, ולא זכה איש לראותם פורחים זה לצד זה, ואם לא די בכך — הרי באותה תקופה היה לפרחים מעבר ליופיים גם סמל או מסר שהיה ברור למי שצפה בהם, כמו שהציפורן סימל

את הנישואים הקדושים, ויחס מיוחד היה למר עכבר לציפורן, שהיה גם בשטיח הקיר וגם במדבר, ולהדיוט היה השטיח שזור בפרחים ולמשכיל היה השטיח עמוס במסרים כארנבות המסמלות את הפיריון, כריבוי הצלילים שנהג מר עכבר לשמוע, ולעתים היה מאזין לכמה יצירות יחד, ונהג לעשות שילובים של צלילים ולהאזין לתוצאה המתקבלת, ושילוב היה בעיניו לשמוע למשל את שנברג ובאך והנדריקס וג'וני מיטשל ושוסטקוביץ' והכול בו זמנית, והיו לו גם שילובים מסוג אחר, כמו השמעת פוגה ולאחר כמה זמן השמעת אותה פוגה באופן שיוצר פוגה על פוגה, והצליח לא פעם ליהנות משמיעה זו, והיה הדבר כישיבה בבית הקפה והאזנה לכמה שיחות במקביל, ולכל יצירה היה הצבע שלה בדיוק כמו לפרחים, ולכל יצירה זמן פריחה משלה בדיוק כמו לפרחים, ולעתים היה נבדל זמן הפריחה של היצירות זו מזו במאות שנים, כמו במקרה ששמע את דופאי בן המאה החמש־עשרה עם אלבן ברג בן המאה העשרים ובכל הפעמים שהיה במוזיאון שאל עצמו מה תפקידם של האריה והצבי והקוף והארנב והבז שהופיעו בכל שטיח, ולא ידע את התשובה, ולא פעם שאל עצמו מה אותה צעירה שבשטיח מנגנת, ואילו סודות היא חולקת עם המשרתת שאינה חדלה לנשוף במפוח ולהפיח נשימה ואוויר באורגן, ועוד חשב מר עכבר שכשם שהיתה שפת הפרחים נהירה בתקופה ההיא וכל מי שהביט בשטיחים הבין את פירושם בלי להיזקק להסבר נוסף, כך אלו שהביטו בספר תווים לא נזקקו להוראות מעבר לתווים, שכן לא כתבו את שלא נזקקו לכתוב, ואכן נזקקו לידע מוקדם, ולהרבה, שכן היה נהיר לכל נגן ולכל מתבונן,

ושם, דווקא שם, כשהיה עומד ליד המנגנת והמשרתת שלה במוזיאון קלוני לימי הביניים, רצה לומר לה, היא את, סליחה שאני מפריע, אבל אולי אוכל לעצור את נגינתך ותגידי לכל הבורים בתקופתי שמה שכתוב בתווים לא כלל את המובן מאליו בתקופתכן, כמו את פירושי הפרחים, ומי שמנגן את התווים של ימיך ככתבם וכלשונם מפסיד בורברגע את הפירוש שלא היה כתוב בתווים, בדיוק כמו את פירוש הפרחים, והנה נדמה לו שהמשרתת עצרה את הנשיפה במפוח, והמנגנת עצרה את נגינתה וניגשה אל האריה וליטפה אותו ושמה את הקוף על כתפה וחייכה ואמרה, אין לך מושג כמה קונצרטים היו כאן בחדר וכמה פעמים נחרשו אוזניי מהיומרה של הנגנים שניגנו באותה קפדנות ודבקות בתווים מבלי לדעת את שאני יודעת ומבלי לדעת עד כמה נגינתם שונה מזו שלי ושל בני תקופתי, ומר עכבר הנהן בהבנה, ואמר שהוא עוד יחזור ושתמשיך לתרגל, והוא רצה לקטוף פרח מהשטיח אך היסס, שהרי לא ידע אם הגיע זמנו, ועל כך קודה נהגה לומר שכלל יפה הוא לצלמים שלא קוטפים פרח או מועכים פרח אחר כדי לצלם פרח, וכשיצא מהאולם שבמוזיאון איחל לעצמו שזו אינה הפעם האחרונה, ושהפרחים ישמרו על עצמם, ושבעפעם הבאה יצלם את הצ'יטוס שהיה בעצם דוריטוס ליד האריה, כמי שמתגאה בציד מוצלח בארץ הצלילים, והאריה רבץ לו בזהירות כדי לא לפגוע בטרם עת בכרסם של הפרחים, שהרי זמנם טרם הגיע.

Mais Non Pas Comme Ca

בפרק זה יסופר על הבחינה של מר עכבר

ומר עכבר ישב על ספסל העץ במסדרון, ומתוך שעמום התיישב כך שקו הצל או קצה האור שהגיע מהחלון הגדול האיר את הרצפה ממש־ממש בקצה נעליו, וחיכה שיקראו לו לבחינה, ומכיוון שישב לבד, ולא היו מסביבו אחרים, שחרר מעט את העניבה שלחצה לו חזק על הצוואר, ובכלל הסוודר שלבש היה חם וגם לא ממש נוח, ועל הקיר מולו נתלו תמונות של גדולי מלחיני צרפת, ואת חלקם הכיר. ראמו, קופרן, לולי, ראוול, דבוסי, ואפילו את הציור הישן והיחיד של זוסקין ושל גיום דופיי, והבין שזו דרכם

של בתי ספר למוזיקה, כשם שבלנינגרד יש מן הסתם תמונות של גלינקה וסקריאבין, ואולי אף של צ'ייקובסקי וקבלבסקי ואחרים, אלא שכאן הכול הלך לאט-לאט, ולא די בכך שהקדים בשעה, שכן לא היה בטוח בכתובת, אלא שהשעה היתה כבר מאוחרת בהרבה מזמן הבחינה שנקבע לו, והוא פתח את ספר התווים והסתכל על ההערות שרשם על הדף, היינו היכן להדגיש והיכן לעצור ובאיזו אצבע ללחוץ על איזה קליד, ושכפעם הראשונה שיעבור את התיבה ינגן לאט ומהוסס ובפעם השנייה ינגן מהר והחלטי, ולא ידע איזה כלי נגינה יהיה בחדר המבחן, שכן בכלים עתיקים בניגוד לפסנתר יש הבדל גדול ורב בין היצרנים השונים מהארצות השונות, והחזיק את התווים ביד שמאל, כדי שידו הימנית תהיה פנויה ללחוץ את ידו של הבוחן, ובדק שאין לו ציפורניים ארוכות ושלא נשארו שפיצים לאחר שגזז אותן בליל אמש לאחר הקונצרט, וגם דאג שיהיה לו טישו נקי בכל כיס, כולל זה שבחולצה, וחיכה עד שיקראו לו וקיווה מאוד שלא יקראו לו לחדר המנהל, כפי שנקרא בילדותו כשהכניס גפרור למנעול הכיתה כי שנא את הלימודים, ובדק וראה שכבר שתי רגליו בתוך אור השמש, מה שסימן לו שהוא מחכה כבר הרבה זמן, ולא שמע צלילים משום מקום ולא היו דלתות שנפתחו או נסגרו, ועדיין חשב לרגע שאולי כדאי שבכל זאת ינגן ראמו או קופראן, ואולי אפילו את שניהם, והשתיק את עצמו וניסה להתרכז במשהו שירגיע אותו ונזכר איך בילדותו היה יושב במרפסת ומביט בחלון שבמכונת הכביסה, ועל כך יסופר כנראה במקום אחר, וחשב שלו היה עכשיו בית הספר היסודי בוודאי היה קם ומחליף מתחת לתמונות של המלחינים את התוויות, כך שמתחת לראמו תהיה תווית עם

שמו של רוול או אולי מישהו אחר, וידע שכעת, כשהוא מבוגר יותר, לא ראוי שיעשה מעשה כזה, אבל מנגד ידע היטב שאין בכוחו לכבוש את יצרו, ומר עכבר קם בשקט מהספסל, והחליף כמה מן המדבקות עם כיתובי השם בדיוקנאות שבקיר שלפניו, וחשב על הבושה שתהיה אם ייתפס, ובכל זאת עשה זאת, והיה משועשע מכך שלמרות גילו ולמרות עוצמת האירוע שהביא אותו ממעבר לים וללילות כה רבים שהעביר בהמתנה, עדיין נשאר בו ממה שהיה בעבר, ובסופו של דבר ניגש אליו אדם לא־צעיר עם סוודר שחור עבה ועיניים מאוד שקועות, שהיה בהן משהו מחולשה של מחלה או אולי הרס עצמי של נרקומן, וסימן למר עכבר לבוא אחריו, ומר עכבר הלך וחשב בדרך אם זה סימן טוב או רע שלא לחצו ידיים, ונכנסו לחדר לא גדול, והדלת שהיתה מרופדת היטב נסגרה מעצמה אט־אט, ללא השמעת קול, ובצד אחד של החדר עמד צ'מבלו ובשני — ספה גדולה, ואפילו טלוויזיה היתה שם, כמעט כמו חדר מגורים, והאיש סימן למר עכבר לשבת, והתיישב לידו, וקצת מאחוריו, באופן כזה שיוכל לראות את ידיו של מר עכבר על המקלדת, אך לא את מר עכבר עצמו המביט אל כלי הנגינה, והאיש הצליב את רגליו ושילב את ידיו והתכוון להקשיב, ומר עכבר התיישב על הכיסא, שהיה כיסא רגיל לחלוטין בלי כל אפשרות כוונון, ולא טרח אפילו לנסות להתאים את המיקום, והניח את התווים על המשענת שעל הכלי ושם את ידיו על ברכיו והתחיל לספור בלב מאחת עד עשר, כמו שחקן הנגיגש לבעוט פנדל או כשחקן המגיש את הנקודה האחרונה בגמר וימבלדון, וכשהגיע לשמונה במנינו החרישי נשא את שתי ידיו כדי להנחיתן על הפסנתר, ועוד לפני שירדו על הקלידים, ועוד

לפני שהמנופים הקטנים שבתוך הכלי שרטו את המיתרים, ועוד לפני שנשמע צליל אחד מהכלי, קפץ המורה ואמר, *mais non pas comme ca*, היינו אבל לא ככה, מה נון פה קום סה, ועוד כמה פעמים צעק, עד כדי כך שפניו האדימו מעבר לזקן, והתחיל עשן לצאת מתוך פניו, וזקנו החל להעלות גיצים כמו היתושים במכשיר האור הכחול, ואצבעו סימנה למר עכבר את הדלת, ובכך נסתיימה הבחינה של מר עכבר בכישלון אילם אך מהדהד, עד כדי כך שהפרחים באגרטל לא זזו כלל, ומבלי שניגן ולו תו אחד, ומר עכבר קם מהכיסא ואסף את התווים והלך לכיוון הדלת ולא ידע אם עליו להודות למורה בנימוס או שפשוט עליו לצאת מהחדר והחליט ללכת היישר החוצה ורצה לטרוק את הדלת אבל הדלת התנגדה וראה שהצל לא התקדם כלל על הרצפה וזה היה סופה של הבחינה-נהינהההה. ומר עכבר חש כאותה רכבת שנעצרה במחסום שבסוף המסילה, ולא ידע איך ימשיך מנקודה זו, וחשב על כך שאולי מוטב היה שינגן קופראן, ולא ממש הבין מדוע הפסיק המורה את הבחינה, שהרי לא השמיע אפילו צליל אחד, ויצא את הבניין, שכן לא נזקק לתשובה מסודרת, ויצא אל הרחוב, והוציא מכיסו את הצ'יטוס, שהיה בעצם דוריטוס, וצילם את הרגע בחייו שבו התרסק חלומו עד דק, והמכוניות המשיכו לנסוע, ובתי הקפה להמות, והרוכל בפינה קרא שיש לו ערמונים חמים וביתו שבעמק היה קרוב ורחוק כמו שלא היה מעולם.

L'Homme Arme החוגר את נשקו

בפרק זה יסופר על שיחה בין מר עכבר לאדם החושב

ולאחר שהצליח לעבור בכוחותיו האחרונים את הנקודה, ולאחר ששוטט לא מעט ברחובות לוטציה, עד כדי כך שרגליו כאבו ממש, הגיע מר עכבר כדרך מקרה למוזיאון Rodin, ומכיוון שהיו לו כמה מטבעות בכיסו, קנה מר עכבר כרטיס, ולא מעט התלבט אם להיכנס למוזיאון או שלא, שכן חשש שלא מדובר במוזיאון ממש, וחשש שאולי מדובר במקום מפוקפק ולא יהיה מי שידאג להוציא אותו משם, וכך הלך לכיוון השער וחזר בו, וחש שהשוטר שעומד במקום מביט בו בחשדנות, ולבסוף

הביט בשעונו שהיה מכוון עדיין לשעה שבעמק, והחליט לפי כיוון המחוג להיכנס בכל זאת, ולמזלו היה כתוב על הכרטיס שמדובר בפריז ובמוזיאון ולא במשהו אחר, ולבסוף נכנס, והתפלא שאין כמעט ציורים אלא הרבה פסלים, ושכולם אילמים וחירשים עוד מלפני לידתם, ובכל זאת מקפידים על השקט, מה שכמעט גרם לרחש באוזניו שלו, והיו פסלים מכל הסוגים, ואפילו כאלו שלא הושלמו, ובכל זאת כולם היו פסלים ודמו אחד לשני, ומיד חשב מר עכבר על יצירותיו של ויואלדי, וחזר ועסק בשאלה החוזרת על עצמה שוב ושוב אם ויואלדי כתב ארבע־מאות יצירות שונות או ארבע־מאות פעם את אותה יצירה, ועוד לפני שהצליח להשיב על שאלה זו חשב על ארבע־מאות המלקות של טריפו והתבלבל לרגע וחשב שהן של ללוש ומדוע בעצם לא די בפחות מלקות ומדוע אהב ללוש או אולי טריפו לצלם את התנועה בפריז עד כדי סכנה, והאם הדחף שלו לתנועה מצדיק חס וחלילה את סכנת השיתוק, ואולי אם היו מביאים את הבמאי לכאן, היינו למוזיאון, היה חושב פעמיים כשהיה רואה את כל הפסלים שכלואים בתוך עצמם, ותוך כדי שדן בשאלות אלו ובשאלות נוספות התייצב ליד פסלו של רודין האדם החושב ועשה סיבוב מסביבו והסתכל על ראשו של הפסל ועל צדדיו ועל אחוריו, ודימה כיצד הפסל מסובב את ראשו לקראתו ואומר לו נו יאללה, צלם כבר ותתחפף, ומר עכבר לא נבהל והשיב, אני יודע או נכון יותר מנחש מה שכולם שואלים אותך כמו למשל שאתה חושב רוב הזמן על הבגדים שלך שעדיין לא חזרו מהכביסה או שכואבים לך הטחורים בישבן מרוב ישיבה או שקר לך או שחם לך או שבטח יש לך טטנוס מרוב חלודה ושאי

אפשר להזריק לך חיסון אפילו שאתה לא רחוק ממכון פאסטר כי אתה נוקשה מדי ושאתה בטח די מתעצבן שלא השאירו לך מקום להסתובב אם לא כל הזמן אז לפחות בהפסקות ושהקקי של הציפורים צורב לך וששמו אותך על קצה העמוד באופן שלא תוכל לברוח ושבעצם בשם התרבות רמסו את כל הזכויות שלך כקוף המביט דרך חלון מסורג ואז האדם החושב נראה למר עכבר נזעף ואף חסר סבלנות ואומר אתה יודע כמה אנשים ביום באים אלי עם גישה כמו שלך שכאילו מבינים אותי בהפוך על הפוך כדי להבדיל את עצמם מאחרים ברגישות המכילה והמופלאה שלהם? יאללה, תסריט כבר, ואווסט, יענו *oust*, שזו מילה שלמדת כמה פרקים קודם כשהיית על הגשר והמשמעות שלה זה תתחפף, ומר עכבר היה נבוך, כי הבין שאמנם הפסל אינו בשר ודם אך אינו פראייר, כמו שאומרים אצלו בעמק, וחשב על גישה קצת שונה, ואמר לפסל שבטח הוא חושב שנמאס לו והוא רוצה להפסיק להיות פסל אלא שאז נוצרת בעיה אחרת, הפוכה, שכן ככל שהפסל חושב יותר אזי הוא קיים יותר, וכאן נוצר לופ שהפסל אינו יכול להשתחרר ממנו, והפסל קפא על מקומו וחדל לזוז והשתתק, וכמעט הזיל דמעה מלוחה מחלודה ואמר תגידי איש, סליחה שככה התייחסתי אליך קודם, אבל גלה לי מאיפה זה בא לך, התובנה הזאת, ומר עכבר חשש שמא הפסל יתפרק ולא ידע ממש מה לענות, ומר עכבר אמר בגילוי לב שהגיע לעיר לעשות בחינה, ולאחר שנכשל בה כל שהוא חושב זה איך לכבות את עצמו, וגם אצלו כמו בפסל יש את הבעיה הזאת שעצם החשיבה רק מחזקת את קיומו שלו כמר עכבר וגם כשהוא חושב הוא חושב בעיקר על רצונו להפסיק לחשוב ולהפסיק לחשוב

על מה שהוא חושב ולהפסיק לחשוב על זה שהוא צריך או יכול להרגיע את מחשבותיו על מחשבותיו, ונראה היה לו שהפסל מנסה לשאול אותו, היינו את מר עכבר, אם הוא, היינו מר עכבר, חושב שאפשר לצאת מזה, והפסל שאל את מר עכבר לשמו, ומר עכבר השיב שהשם שלו בעצם מיותר, כי איש אינו פונה אליו, ובעצם כבר זמן רב שלא דיברו איתו או שאלו לשלמו, והוא חי עם זה בהשלמה, ומר עכבר התפעל מכך שהפסל הבין עברית ואפילו דיבר בצורה די רהוטה ובסך הכול הבין אותו, היינו את מר עכבר, די טוב, ולמרות שנראה היה כי יש הבנה בסיסית בין הפסל למר עכבר חשב מר עכבר שפתאום הפסל אומר ואל תחשוב שבלילה אני מתעורר לחיים ושכל הפסלים בגן עושים איזו חאפלה ומסתלבטים על האורחים שהיו במשך היום, שכן אני פסל במלוא מובן המילה ומאז שהפכתי לכזה לא זזתי מעולם, ומר עכבר, שהבין ללבו של הפסל, הושיט את שתי ידיו כלפי הפסל כרוצה לחבק אותו או לכל היותר להקל על בדידותו, ועוד לפני שהוריד את שתי ידיו שמע מאחוריו את השוטר מהכניסה שצועק עליו *mais non*, אבל לא בלעז, היינו מה אתה עושה, וסימן בידו ובמשרוקית שבפיו אל שער היציאה, וכך נמנע ממר עכבר להיפרד מהפסל בנימוס, וכל שסינן בין שיניו היה שהם עוד ייפגשו ואולי ישחקו שח יחד, ועל כך קודה היתה אומרת שבני האדם חזקים מאוד בלכפות פרידות, בעיקר על אלו שהם חלשים מהם, ושהיא היתה נותנת כל עצם שבעולם כדי להיות עוד רגע אחד עם משפחתה, ובדרכו החוצה הוציא מר עכבר את שקית הצ'יטוס, שהיתה בעצם דוריטוס, וצילם את האדם החושב, וכך חלף לצדו של השוטר וזמזם לו שורה מתוך מיסה עתיקה בשם

L'homme Armé שעיברה הוא שה חו ג ר א ת נ ש ק ו
 מוטב שיפקפק בכוונת שולחו ויישמר לנפשו, וחשב על
 כך שאין זה מקרה שמיסה שכתובה במוד, היינו באסופת
 צלילים, בשם Dorian, הידוע באופיו החמוץ, מתנגנת לו
 דווקא במוזיאון A. Rodin אשר אותיות שמו ואותיות שם
 המוד זהים, ושהקשר החזק של המיסה לאבירי גיזת הזהב
 מסמן כנראה כי עליו לחזור לביתו, ועל כך יסופר בהמשך,
 וחשב לעצמו אם יוכל להסביר לזאת בקומה השלישית
 שייתכן שפסל מפורסם דיבר אליו והאם תאמין לו.

L'hom - me, l'hom - me, l'hom - me ar - mé, l'hom - me ar - mé, L'hom - me ar - mé doibt
 8 on doub - ter, doibt on doub - ter, On a fait par - tout cri - er, Que chas -
 17 cun se viegne ar - mer d'un hau - bre - gon de fer L'hom - me, l'hom - me,
 26 l'hom - me ar - mé, l'hom - me ar - mé, L'hom - me ar - mé doibt on doub - ter.

Ulyses

בפרק זה יסופר על מר עכבר החוזר לביתו

וכל הדרך נזכר מר עכבר בשיר שלמד בילדותו כמעט בעל פה המספר, איך לא, על שיבתו של יו ל י ס לביתו, ובכל זאת חסך לנו השיר את כל מסעותיו, וחשב על גרסה משלו, הריהו, וכך הלך לו בשביל וחשב על ביתו והשכנים וקודה והמתנה שהביא לה — נתח בשר שלא הומלח ולא הוכשר שהיה בימים טובים יותר כבשה שגיזת צמר הוצאה ממנה לחיפוש הזהב ולא זהב מצא מר עכבר ולא אתונות ולא מלוכה, והדבר הטוב ביותר שקרה לו בנסיעה היה אותה נוסעת שנרדם על כתפה ופסל הברונזה שדמע בזכותו ולא החכים, ולא הטפיש אלא נשאר מר עכבר כשהיה, וחשב כל הדרך על חוויותיו בלוטציה, וצחק על עצמו שאיבד את שקית הצ'יטוס, שהיתה בעצם דוריטוס, בשדה התעופה, במכונת השיקוף, ודווקא על ידי אותה מכונה שמנסה לראות דברים כהווייתם על עולמם הפנימי, והיתה השקית כאהובה בת האלמוות הנמשכת לתוך בולען סיבובי כדמותה של האישה במרפסת שנשאבה לתוך המצלמה אשר על כך יסופר במקום אחר, ושאל עצמו למה התכוון המשורר כשכתב בשיר העתיק

את השורה 'לחיות את שארית גילו', ונזכר שלא דיבר עם איש זולת איש אחד ברחוב ששאל אותו לפשר השעה, וגם שם הראה את השעה בעמק, שהיתה שונה מהשעה הרשמית בלוטציה, ואולם כעת, כשהיה בדרך אל העמק, שמח שלא תיקן את השעה, והנה נחסכת ממנו מלאכת כיוון השעון, וחשב על העשן בארובה בביתו שבעמק ועל העצים שנשרפים בקמין, אך לא לזמן רב, שכן לא היתה ארובה ולא היה קמין ולא עצים, וספק אם מישהו יחכה לו כשם שאיש לא ליווה אותו לדרכו, ובכל זאת שמח שנסע ללוטציה והקפיד לנצור את כל החוויות שעבר כדי שיוכל לספרן לקודה, וחשב שבכל זאת יש הבדלים בין הכלבים בלוטציה לאלו שבעמק, ואולי זה נובע מהרגלי תזונה אחרים, שכאן מגיעות השאריות מהצלחת כעבור דקות מספר ובלוטציה אוכלים שעות, ולכן השאריות מגיעות באיחור רב ומבושלות ביין מקומי, וקר שם בהרבה וקשה יותר בחורף, וכלבי לברדור לא כל כך לבנים כמו אצלו בעמק, ויש אטליזים שמוכרים בשר סוס, וזה מאוד נוח, כי אפשר לרכוב עליהם ממש כשלוקחים אותם לבית המטבחיים, ופעם, כשהצילומים היו רק בשחור-לבן, קרה שרכבת קיטור עם ארובה ועשן פרצה את המחסומים במקום לעצור בקצה הפסים והמסילה, והמשיכה לגלוש עד לקצה אולם הנוסעים, ופרצה את קיר הזכוכית, ועפה דרך החלון לרחוב, שהיה באופן מפתיע נמוך בכמה מטרים מגובה המסילה, וניסה לדמיין על מה הנהג חשב בדרכו מטה, והאם זכר לכבות את הדוד, על כל המים הרותחים שזורמים במורד הרחוב כמו בנחל אכזב, ממש כמו באלו שרכב בהם עם בנו, כפי שסופר במקום אחר, וכשהיה בפתח ביתו מצא מכתב בתיבה עם בול וכיתוב

צרפתי, ואולם מר עכבר לא רק שלא פתח את המעטפה
אלא השליך אותה חתומה היישר לסל האשפה, ותוך כדי
כך נחתך קלות משיירי זכוכית, ובעודו עולה במדרגות
נוכר ששכח לברר בעבור קודה אם גם בלוטציה יורד יותר
גשם ליד פנסי הרחוב, ובעיקר ליד תחנות המטרו.

Joachim Du Bellay (1522-1560)

Heureux qui, comme Ulysse, a fait un beau voyage,
Ou comme cestuy-là qui conquit la toison,
Et puis est retourné, plein d'usage et raison,
Vivre entre ses parents le reste de son âge !

Quand reverrai-je, hélas, de mon petit village
Fumer la cheminée, et en quelle saison
Reverrai-je le clos de ma pauvre maison,
Qui m'est une province, et beaucoup davantage ?

Plus me plaît le séjour qu'ont bâti mes aïeux,
Que des palais Romains le front audacieux,
Plus que le marbre dur me plaît l'ardoise fine :

Plus mon Loire gaulois, que le Tibre latin,
Plus mon petit Liré, que le mont Palatin,
Et plus que l'air marin la douceur angevine

פתח את התריס

בפרק זה יסופר על מר עכבר והחלון שתלוי על הקיר מתחילת הסיפור

וכשהיה מר עכבר בדרכו המואצת מטה נתפנה סוף־סוף לעצמו והתחבט בשאלה אם הנידונים למוות, אלו שמזריקים להם זריקת תרעלה, זוכים במזרק חדש, ואם מחטאים אותו בטרם ההזרקה, וקודם לכן חזר מר עכבר לביתו שבקומה החמישית בלי שאיש ידע מדוע עזב, וכל שכן מדוע חזר, וביתו הקטן והצפוף היה מלוכלך בלשלשת יונים ובדפים קטנים עם צילומים של צדפות מהספר שהפקיד בידי קודה, ורק כשפתח את התריסים לרווחה, ובלי שחרקו, נשטף החדר בשרף קריר ורענן, תערובת של כרמים ושדות, ומר עכבר הביט מטה לחצר ומסביב אל העמק וחיך שלא כהרגלו, שהרי מטבעו היה אדם שקט ולמדן ומאוד רצה שיניחו לו ולנגינתו, וכל שאיחל לעצמו היה לנגן שני עמודי תווים ללא שגיאות, וברמה סבירה, ומנגד סבל מבדידות איומה, וביום חתונתו צחק במרירות כי הרגיש כניצב או סטטיסט בלעז, ובחתונה שלו עצמו, למרות מורשת אבותיו, נישא לגויה גרושה צהובת שיער וכחולת עיניים, ואם לא די בכך, היה מר עכבר כוהן, ולא

היו חופה ולא קידושין אלא משהו לא ברור בעירייה זרה בארץ נוכרייה, ובמקום שבע ברכות רשמה הפקידה בקופת העירייה על החשבונית "חתונה אחת רגילה כולל שבעה אחוזי מס", וכנראה התכוונה ש"רגילה" פירושה חתונה בין גבר לאישה ולא גבר לגבר או אישה לאישה או מבוגר וקטינה, ובהמשך התחבט בשאלה מה פירוש חתונה "אחת", שמא מישהו משלם מראש על שתיים או שלוש, והפקידה חייכה אליו ולא אמרה את שיכולה היתה לומר והמליצה לו שישמור את הקבלה, וכך, במקום תעודת נישואין וצילום הכתובה הסתובב מר עכבר כשבארנקו אישור עסקה מחברת האשראי שהלך ודהה עם הזמן עד שהיה לבן כתריכי סבתו הצדקת, וכבר ביום חתונתו הבין

כי

הלכו עליו סיכוייו להיקבר בחלקת שומרי שבת כסבתו וכי סיכוייו לנגן עמודי? ים שניים תווים שווים שכן פורה היה כשדה, לסיכוייו להביא ילד לעולם וכי נעשה חסד עם סבתו, חיטה שנשרף כליל, הצדקנית בכך שנישא לגויה לאחר מותה של הסבתא ובהיותה מוסתרת היטב תשע אמות באדמה ועיניה מכוסות בתכריכים ואוזניה אטומות ואם היתה מגיעה הגאולה חס וחלילה והיתה קמה הסבתא ממקום מנוחתה הנכונה הרי היתה חוטפת בו במקום מצערת לב וצונחת בחזרה לקברה ומתנפצת כצנצנת הנלֶבֶּיָה שניפץ מר עכבר בזעם ליד דלת שכנתו מהקומה השלישית שאותה נהג לכנות החתולה שלי וזכה לראות אותה עירומה כביום היוולדה זולת ומר עכבר עזב את ביתו שבקומה, סרט ורוד לצווארה החמישית בחיפזון ובלי שדאג לדייר חליפי תחתיו מתוך , גם במחיר הפרידה מקודה, תקווה שלעולם לא יחזור והכול לצורך לימודי

מקלדת אצל מורה הנמצא בחו"ל, ובלוטציה לשם דיוק,

ובעיניו היתה זו הזדמנות של פעם בחיים, וכה נחפז היה עד שלא אמר מילה לשכניו והם לא ידעו מדוע עזב ואם ומתי ישוב ולאן הלך, שהרי לא השאיר מר עכבר עקבות לכיוון הליכתו אפילו בדרך העפר שליד המגדל, והמורה ישב בלוטציה הידועה יותר כפריז ולא שם פגש את ההיא מהחשבונית אך שם גם הבין שלנגן כאמן אמיתי לא יוכל לעולם, וכל שביכולתו לעשות הוא רק לתרגל, ושלנגינתו תקרת זכוכית הנמוכה יותר מהרצפה, ושלעולם לא יוכל לנפצה כשם שניפץ את כלי הנל בַּיָּה ליד דלתה של השכנה החתולית, וכלי הנל בַּיָּה היה סימן מוסכם ביניהם, וכך נהגה המיילת לסמן לו כשבעלה החתול במסע מעבר לים, וכך נהגו הוא והיא לצמצם את בדידותם זה בזרועותיה של זו, ודווקא אהבו כיונים, והכול נמשך עד לאותו יום שבו נסע מר עכבר לפריז בלי להודיע לאיש, ובילדותו נהג מורהו לנגינה להלבין פניו ולומר שאם יבואו באישון לילה ויבלבלו את המיתרים מאחורי הפסנתר, לא ירגיש בכך מר עכבר, ואם לא די בכך, הרי שבדרכו חזרה מלוטציה נזכר מר עכבר באשתו, שהיתה גם כן תלמידת נגינה ועשתה לו את המוות עד כדי כך שהעבירה אותו מחלקת שומרי שבת אל מעבר לגדר, וכשהיה מזייף בנגינה נהגה לסגור את מכסה הפסנתר על אצבעותיו, והוא אהב את הביטוי "חלקת שומרי שבת", שכן שפה נקייה זו התאימה לו, ואף נהג לאחל ברוח זו לאשתו שתחיה הרחק מחלקת שומרי נפשם, ואשתו מיררה את חייו, וכשהיה אוכל על הכיסא היתה נוזפת בו שהפירורים מתפזרים על הרצפה, וכשהיה ישן על המיטה היתה מקרקרת כתרנגולת שהכיסוי אינו מתוח דיו, והעיקר שאסרה עליו לדבר עם מי מחברותיה, ואפילו הלכה איתו לשיעורים כדי שלא ילכסן מבטים

לתלמידות אחרות, ויחסה הלך והחמיר ככל שלא צלחו להביא ילד, ועקרותו היתה כחרב פיפיות, שכן רצה בילד אך שאב לא מעט הנאה מס בלה של אשתו שלא הצליחה להרות, וחשב לעצמו שאם ייוולד להם בכל זאת משהו מתישהו איכשהו הרי יהיה זה מר עכבר קטון צהוב שיער וכחול עיניים, וכשהיו מטיילים שלובי זרוע בגנים הנרחבים שבעמק היו געגועיו לחתולה מכרסמים בו אט־אט כאגוז שמכרסם בו הסנאי, וכשעלה במדרגות לחשו שפתיו נדרים שלעולם לא יזכה להתירם כקשר סבתא בזנבה של שממית, והכול כדי שלא יפגוש חלילה בחתולתו האהובה, שכן התבייש בעליבותו ונחרד כשראה צנצנת־לַג־יה מונחת ליד דלתה עטופה בסרט משי צהוב, וכשהגיע לדירתו, שהיתה צרה ואפלה משזכר, מצא אותה מלאה בלשלשת יונים, וניגש לחלון הרחב התלוי על הקיר ופ ת ה א ת ה ר י ס כולו והתגאה בעצמו שהתריס שתיקן עדיין תקין, ועצם את עיניו, והתבשם מיופיו של העמק ומריחם הנפלא והמחטא של כרמים ושדות, וקפץ מהחלון התלוי על הקיר, היינו מתוך הבית אלי חוץ, רחוק ככל שיכול היה, ובדרך למטה התחבט בשאלה אם הנידונים למוות, אלו שמזריקים להם זריקת תרעלה, זוכים במזרק סטרילי, ואם מחטאים אותו לפני ההזרקה, ואת החבטה לא שמעו, וכל שמצאו בכיסיו היה פיסת נייר אחת לבנה מקופת האשראי, וסרט משי צהוב, וכמה גרגירי צ'יטוס, שהיה בעצם דוריטוס, ולא מצאו הסבר מדוע עזב, ועוד יותר מזה — מדוע חזר.

התפוח עולה על העץ

בפרק זה יסופר על חייו של מר עכבר לאחר מותו

גם לאחר מותו המשיך מר עכבר להיות מר עכבר, והיו כמה דברים שהפריעו לו מאוד, כמו הכיתוב במצבה שלו, שמעבר לכך שלא היה ממש מדויק נגזר עליו לראות אותו מעבר לגדר, ובכך ראה חוסר התחשבות ובזיון המת, מה גם שלא ממש ביררו אם קפץ מהחלון של הקומה החמישית או נפל, ובהתחשב במצבו היו עוד דברים שהפריעו לו, כמו למשל בקשת המחילה של החברה קדישא ועוד כמה דברים שנאמרו עליו ברגעיו האחרונים מעל האדמה, אך בעיקר נפגע מן המשקל הקטן שנתנו בני משפחתו למבוא לצוואתו, קרי לבקשתו כי ידאגו לבנו בדרכו שלו אשר תפורט להלן, ולמשקל הרב שנתנו בני משפחתו לעניין הרכוש, וכל שיכול היה לעשות בשלב זה היה לקוות שבזמן שנותר לו עד למותו הסופי, קרי ליום שבו בנו ייאסף אליו — והפעם קיווה שבנו ייאסף אליו ולא לאחרים, ידאגו לו, היינו לבנו, כפי שהיה דואג הוא בחייו, ולא יטפלו בו בשיטות מפורסמות אשר מיטיבות בעיקר עם כיסיהם של המטפלים, ולא מעט מכוניות ודירות שודרגו בעקבות טיפולו היקר בבנו בטיפול שלא האמין בו,

אך לא ממש הזיק לבנו, וקשה היה לו, שכן התגעגע אליו מאוד, וגם לבנותיו התגעגע, וגאה היה בהן מאוד, וחשב על כך שלעתים תפוח עולה על עץ, וידע שהן ידאגו לעצמן וזו דרכו של עולם, ומאוד הפריע לו חוסר האונים שבלראות את הקורה לילדיו בלי לחלוק איתם חוויות ובלי לסייע להם אם בכלל יהיה צורך, כשהוא נטול כל יכולת להשפיע, והדבר הפך כמעט לחרדה, שעלולה היתה, רחמנא ליצלן, לפגוע בבריאותו, כמו שקודה נהגה לומר בחייו: תפסיק לאכול את עצמך כשואב אבק השואב את עצמו, ומכיוון שתנאי לנפש בריאה הוא גוף בריא, הרי אפשר לומר: כל החושד בכשרים לוקה בנפשו, והוא הוסיף כי נפשו היתה כל שנשאר לו מעצמו, כמו אותו חבר שנהרג בתאונת דרכים ובדרכו לבית התמחוי התנגש האמבולנס ברכב אחר, והוא, היינו החבר, נפגע בשנית בפצעים ממיתים, כאדם שנרדם מתוך שינה וחולם שהוא הולך לישון ושנתו עמוקה אך נקטעת בפרסומות, ומעבר לחרדה זו שהיתה קשורה לילדיו סבל גם מתסכול בעניין יכולתו המוגבלת, ואם היה חי — ודאי נזקק היה לכדורים, ומזלו שבחרו הרופאים שלא לנתח אותו ולבדוק את נסיבות מותו, שהרי אין שמים בגופם של המתים חומרי הרדמה, וחלק לא מבוטל מחייו הכין עצמו לשלב זה של חייו, וניסה לסתום פרצות בכל הקשור לבנו, והשאיר הנחיות לגבי דרכי הטיפול בו, וככל שאמרו לו שיש גבול למה שאפשר לעשות, כך התעצבן יותר, וכשאמרו לו שלא אלמן ישראל, חשב על האיש בחליפה, שנסע הלוך ושוב לפני בית הכנסת הגדול ואכל נקניקיות בחלב רתוח וחמאה נוזלית, ושום ברק לא הכה בו, וזרועו הנטויה של הקב"ה היתה מתנדנדת ורפה כזרוע המנוף הישר, ולא שחשב שיש

בכך משום הוכחה כלשהי לכך שעם ישראל אלמן, אבל חשב על כך שבעניינים מסוימים עם ישראל אינו אלמן אלא פרוד, וכיוון שאפשר להתאים לכל מצב ולכל תובנה פסוק מתאים, כפי שקודה היתה אומרת: לכול זמן ועת לכל חפץ וכל המוסיף גורע וכל המרבה הרי זה משובח והרי יש מי שירקוד לפני כל כלה ביום חתונתה ויש מי שיימנע מכך ואם היו שואלים אותו, הרי שהיה מרבה בריקודים, והכול כדי לשמח את הכלה, ולא שמר עכבר סבל באיזשהו אופן, וגם לא גירד לו באוזן, אבל לא היה רגיל לשקט, ועבורו וגם בעבור בנו הרעש היה מגן, ואין רעש ואין מי שיגן על בנו, וכשהיה בנו של מר עכבר ילד קטן היה סיפור על ילד אחר שסבו לקחו עמו בשתי יריות אקדח, ולא נעים לומר אך לפעמים חשב מר עכבר שאולי מוטב היה שבנו והוא ייאספו יחד בו בזמן, היינו באותו יום, כשהם אוחזין יד ביד, שכן למרות שישראל לא אלמן היו גם לא מעט שהתאכזרו לחלשים מהם, ואף למבוגרים כמו בנו, ולא רק כאלו כמו המורה הגוי לצרפתית שפגע במר עכבר בשל יהדותו ונהג להשפילו בפני הכיתה ולציין את חיבתו ליהודים, ולא שלא האמין בבני אדם אבל ידע היטב כי ברגע שניתן בידם כוח — תמיד יהיה מי שינצל זאת לרעה, כאותו וטרינר שמסרס ומעקר חיות בקבלנות משעה שגילה שגם אם חוסכים קצת בחומרי הרדמה החיות לא מתלוננות, ושואם לא מדייקים הרי אפשר להספיק כ"ג סירוסים ול"ו עיקורים עד להפסקת הצהריים, והיה מעדיף להאריך ימים עד שבנו יהיה מבוגר ויסיים את חייו בשיבה טובה, אך בהתחשב בנסיבות, זה כנראה לא קרה ולא יקרה, ועל כן נאלץ לקבוע בצער רב שהחלק הקשה בחייו יהיה לאחר סיומם, וכה חשוב היה המשפט בעיניו שחשש שיהיו בין

הקוראים דלגנים כמוהו, היינו כאלו שמדלגים, ולכן חזר על מחשבתו למען התייעוד, היינו שהחלק הקשה והאמיתי של חייו הוא לאחר מותו, והתלבט רבות אם לחזור על כך בשלישית, וזה רק הדגיש עד כמה הבקשה ליתן לו מנוחה נכונה היתה שגויה, שכן חלקו השני של חייו היה ויהיה כנראה רצף אחד גדול של דאגה, ורצה מאוד שבנותיו יקראו את שכתב לבנו כשהרגיש שהגיע הזמן לחדול מרכיבות האופניים המשותפות, ורצה מאוד שיעריכו אותו על כך, ועל כך יסופר במקום אחר, ויבוא מכתבו שלו שהתנצל לבנו גם כן במקום סמוך, ומכיוון שהיה די פנוי ממעשים, היה לו הרבה זמן לחשוב, ומחשבתו הראשונה היתה שעליו לעשות סדר במחשבות, שלא ילכו ויבואו מחשבות ממחשבות שונות בערבוביה ויציפו את מודעותו וימצא עצמו עושה סדר במחשבתו מבוקר עד ערב, ודימה את מודעותו לשולחן הכתיבה, שרצוי שיהיה מסודר, ועליו שמים עבודות שונות, החל משיעורי בית של הילדה ועד צווי עיקול לחשבון הבנק ומעטפות יום ראשון של השירות הבולאי ומקלדת ומסך, וכמו שהוא שומר על הסדר בשולחן גם מבחינת סדר הדברים וגם מבחינת "למי ייתן דין וחשבון" נותר ללא מענה לשאלה האם במצבו הנוכחי, שכל שנשאר ממנו הוא מודעותו, ייתן דין וחשבון למישהו, ותשובתו המיידית היתה שכן, ולכן חשב שעליו להתארגן בסגנון ראשון ראשון ואחרון אחרון, ואז אולי יגיע סוף־סוף לקצת שקט, ולמרות שלא היתה לו כל ידיעה בנושא והשכלה רלבנטית, תמיד חשב שזה מה שבעצם מפריע לבנו — היינו חוסר היכולת לארגן את מחשבותיו עד כדי כך שהמודעות שלו מופגזת יום ולילה במחשבות שונות חשבות וטפלות ודחופות ובטלות וניגונים וזמירות

ואמת ודמיון ודומיה ורעש, כבגדים שראה בילדותו טובבים במכונת הכביסה, ועוצמת ההפגזה כה רבה וכה רועשת שהיא מאפילה על הפגזת האנגלים בחבל הסום, וכה רועשת היתה הפגזה זו שהמודעות הפכה לתערובת צבעים לבנה כחליפותיהם של ההולכים על הלבנה, ולהיפוך של צבע הקדרה הקודר, ומרגע מסוים המודעות לא רק שהיתה מופגזת אלא בעצם משותקת, עד כדי חוסר יכולת ללמוד ולדבר ולעשות דברים, ולכן חשובים בעיניו שני דברים בכל הקשור לבנו, האחד שיקשיבו לו ויאזינו לו ויסייעו לו להתבטא ולהישמע מתוך המעמקים כמעמקי האדמה שבה רבץ הטלפון המצלצל בניגון, והשני שיכילו אותו ויבינו כי בסופו של דבר מדובר באדם בגיל לגמרי, ולא רק חסרונות היו למצב, שכן מי שלמד לחיות עם מודעות מופגזת כזאת יכול מן הסתם להאזין למספר מנגינות במקביל ולנהל מספר שיחות במקביל ולהאזין לכל השולחנות שמסביב בבית הקפה, ולפעמים זה אפילו משעשע אם כי לא מנומס, וזה היה הסוד הקטן של מר עכבר ואולי גם היתרון היחסי שלו, שכן ידע היטב מה עובר על בנו, ובניגוד לאחרים ידע גם איך לסייע לו, כשם שידע לסייע לעצמו בעבר בהיותו נגרר בשמים אחרי הכביסה, ועל כך נהגה קודה לומר שכל המומחים מבינים אולי בלקותו של בנו בכללותה, אך הוא מבין באמת את בנו, ולקודה היה בסך הכול לא יותר ממוח של כלב, ועל שניהם שמרה המנגינה, ואת זה ידע מר עכבר עוד מילדותו, שכן כך סיפר לו האיש בחליפה כשראה את מר עכבר משמיע לעצמו תקליטים עוד לפני שידע לדבר, וגם אם יש כאן לשון הגזמה, הרי שאין כאן הטעיה גמורה, וכבר נאמר שכל החושד בכשרים וכו', ואולי הגיע הזמן

לדון במנגינות משתלבות כפוגה לדוגמה, ועל כך יסופר
בחגיגות במקום אחר, ורק נוסיף כי עונשו של גלן גולד
כשהיה קטן היה הרחקה מהפסנתר לשארית היום.

ברוכבנו אל מעבר לקו הכחול

Aria

את ההתנצלות הזאת, כן כן, שמעת טוב; ה ת נ צ ל ו ת, אני רוצה להתחיל בווידוי קטן: הרגע הזה, שבו הדלת נסגרת, הקליק הזה, והנה אתה, בני, יושב בתוך האוטו שלם ומאושר, הוא מן הסתם הדלק של חיי. שוב הצלחנו להשלים טיול אופניים בלי שנפלנו, הוכשנו, צללנו מצוק או הלכנו לאיבוד. שוב חזרנו לאוטו, שהשארנו סתם כך איפשהו ללא שמירה, בלי שנפרץ או נגנב או נשרף, וכל הדברים האלה שציינתי ורבים אחרים כמעט קרו ולא רק פעם אחת. וכבר קרה לנו בנחל־פֶּרֶס שאיבדנו את דרכנו, שנקלענו לשביל עָ זים במצוק של מאה מטר גובה, שנגמרו לנו המים ושפרצו את הרכב שליידנו — והכול בטיול אחד.

אנחנו רוכבים שניים על אופני טג'דם, וזה בעיקר כי אתה לא יכול לרכוב לבד. כשהיית ממש קטן, בן חמש, התחלנו את הרכיבות. היינו יוצאים לפנות בוקר, במה שנקרא בשפתנו הפרטית "בוקר-לילה", הרבה לפני הזריחה. אז הייתי לוקח אותך ישן מהמיטה ומוריד אותך לאוטו המחומם. מאוחר יותר לקחתי אותך "אחד על אחד" או על הגב, והיום, כשאתה בן ארבע-עשרה, די בזה שאני נכנס לחדר שלך ואומר, "בוא, נוסעים, בוקר-לילה," ואתה קופץ כמו טיל ויורד בעצמך למכוננית.

בהתחלה בכלל לא ידעתי אם נצליח לרכוב. האופניים שרכשתי היו סוג של הימור, אבל אהבת את זה והמצאת דרך משלך לרכוב, כמו למשל לסובב את הפדלים אחורה במקום קדימה ולהתנגד למשיכה שלי, או לטפס על הכידון ומשם לגב שלי, והכול תוך כדי נסיעה. אבל השיא היה במשחק שהמצאת, שמבוסס על הכנסת הרגל לתוך הגלגל המסתובב, או על בדיקה מה קורה כשהנעל נתפסת בין השרשרת לגלגל השיניים, ואכן עפת פעם — היית כזה קטן שלא הרגשתי — זה היה כשרכבנו עם הקבוצה בשבת בבוקר, ופתאום קראו לי "עצור! עצור!" חזור מהר!" הסתובבתי ורצתי אליך וראיתי אותך בוכה. אחרי שראיתי שאלה רק שפשופים קלים התחלתי לקפוץ משמחה ולבכות מאושר, וכולם הסתכלו עלי כעל חייזר, אבל הם לא ידעו שזאת היתה הפעם הראשונה שראיתי אותך, בני, בוכה מכאב. כן, כן, אפילו בברית שלך לא בכית, וכששאלתי את האוחז במאכלת אם זה לא נראה לו מוזר, הוא אמר שאחרי אלף בריתות הוא יכול לעשות ברית שאינה כואבת.

הטיולים שלנו התקדמו לאט-לאט.

בעצם, התחלנו אותם כי רציתי לדאוג לזה שלאחות שלך הגדולה ולזו שרק נולדה יהיה יום אחד בשבוע של שקט, זה הכול. וגם בגלל שאני מאמין שלטבע יש יכולות על-טבעיות. אבל בעיקר כי ברחנו רכובים על אופניים מהשונות שלך. ברחנו לצפון וברחנו לדרום וברחנו לכל מקום שאפשר לרכוב. ברחנו מכוח הכבידה, כי כשאתה על האופניים — אתה כמוני. ברחנו כשחבל גומי דמיוני קשור לאחורי האופניים ומושך אותנו אל האבחנות והטיפולים. אפילו רכבנו במקום שבו אחר כך, לפני כשנתיים, עלתה משפחה על מוקש. אבל ברחנו בעיקר מהגזירה שרובצת עלינו ומפסק הדין ששופט פיקח כתב כך שאי אפשר יהיה לערער עליו. פשוט לחיות מתחת לעננה של הלקות שלך לא מתאים לי. כבר בילדותך חשתי רתיעה, שלא לומר תיעוב, כלפי ההורים שיושבים בקבוצת הורים ומקוננים על הילד שנולד להם. חשבתי כבר אז שצריך להעמיד אותם לקיר ולשרוף אותם חיים. לא הבנתי איך הורה יכול לבכות על ילד שנולד לו, איך אפשר להסתכל לילד שלך בעיניים ולומר "אתה לא מה שרציתי." הייתי קתולי אדוק לפני כן, ובעיניי החיים שלנו מתחילים בקו הכחול, ברגע שאתה קופץ לתוך המודעות שלנו, ההורים. ואני מודה למדע שלוש פעמים ביום שלא מצאו בדיקת היריון, כי אז עוד הייתי נסחף בטעות להישמע לאיזו עצה ידידותית או עצה מלומדת ומכבה אותך, עושה אותך אנפלאגד. זו זכות גדולה שהחסידה שנשאה אותך בחרה להביא אותך לביתי, וזה עשה לי קל מאוד להחליט להביא לעולמך אח או אחות נוספים, למרות שהסטטיסטיקה היא חמורה פי עשרים מבדיקת מי שפיר רגילה, ובגלל שידעתי כי אוכל להסתכל בעיניים של אחותך הגדולה כשהיא תשאל,

"בסדר, אח אחד לא ידעת, אבל למה סידרת לי שני אחים כאלה?" ולענות, "ככה, כי אני מאמין בקו הכחול, וחוץ מזה, מה כבר יותר גרוע מלהיות יהודי."

Variatio 1

פגשנו הרבה אנשים בטיולים שלנו, כמו אז בהקפת הכנרת, כשרכב לידנו איש עם פרוטזה מתכתית מנצנצת, ושאלת אותו אגב החיוך המפורסם שלך שנוטה לצד אחד: "תגיד, אתה רובוט?" והאיש חיידך בחום והבין אותך ולימד אותי פרק בטוב לב. אותי, את אביך, שרואה את העולם דרך הכוונות, וסבלנותו צרה מנימה לבנה. פגשנו גם רוכבת שהיתה לא הכי צעירה, ותפסת לה בקמט בצוואר ושאלת אותה: "את חיה?" והיא נלחצה כל כך עד שבהתחלה התיישבה ואחר כך נשכבה. ופגשנו הרבה אנשים בצ' די הדרך. את הצד היפה של הסקאלה, כמו חילוה בכפר שיבלי שלמרגלות התבור, שכאשר הורדת

את המכנסיים ועשית מספר שתיים באמצע החנות שלה, חייכה ואמרה: "כל אחד נולד עם המזל שלו", שנתפס אצלי כאחד המשפטים היפים והפייסניים ששמעתי מעולם. ופגשנו אחד שכל כך התלהב ממך עד שהקים קבוצה בחברת ההייטק שלו שטיילה רק בעבורך; שלושים רוכבים שבאו מדי שבת לתת לך כיפים ולשמוע ממך על דינוזאורים. ופגשנו את ליאור, שהקים קבוצת רוכבים בעבורך בלטרון, וכאלה שפגשנו ב"גלגלים של תקווה" ובסובב כנרת ובסובב ים המלח, או בשביל המסומן בכחול שלייד הגבים שבשדרה השלישית בנחל גוונים.

באמת אין מה להתבייש, היו אנשים שעשו למענך דברים שהביכו אותי, כמו הזוג שלקח אותנו מים המלח לחניה כי התברברנו ולא יכולנו לחזור את העליות במדבר, והדרוזי שגרר אותנו כשהיו לנו שני פנצ'רים וצמיג מפוצץ על ציר הנפט ברמת הגולן, וארבעת הצעירים ששינו את המסלול של טיול הטרקטורונים שלהם כשנתקענו באזור מעלה אברהם ללא מים וכוח, והביאו אותנו עם האופניים ועם הכלבה עד לשדה בוקר, והאיש עם הג'יפ הכחול שהעמיס אותנו וזרק את הטַגְדֵם על הגג של הרכב, שרט ועיקם את הגג כיהודי המעקם פרוטה על המזוזה ונשבע לתת את הפרוטה לצדקה לכשישוב ממסעו, בידעו כי שלוחי מצווה אינם ניזוקים, ולא הסכים לקחת ממני פרטים או כסף בעבור הנזק, או בן-גל, שמטפל לנו באופניים במשך כל השנים ולא רוצה לשמוע על תשלום. פגשנו כל כך הרבה אחווה וחום עד שנאלצנו להימרח בקרם התקפה כדי שהוקמן לא יימס.

נכון, היו גם כמה שהתברכו בחן סמוי, כמו התייר הבריטי שניסה להשתיק אותך בכוח זרועו, ואני הסברתי

לו באדיבות אך בנחישות לאן עפים העגורים כשהאגם קפוא, והאמא שהודיעה לי חגיגית וחד־משמעית שהיא הולכת להרוג אותך, ואני איחלתי לה בהצלחה ואמרתי שאני מבין אותה ושאני מאמין בהדדיות. ופגשנו אנשים שנתנו לנו כל כך הרבה, עד שדמעתי כשאמרתי להם תודה והתביישתי שכל מה שאני מסוגל לומר להם הוא רק תודה.

Variatio 2

אה, כן, ושתדע לך שאני סולח לך על ששפכת את כל המים שהיו לנו באזור הר ערקוב שבדרום. זאת באמת היתה הברקה מצדך לשפוך את המים ולשחק אחר כך בבוץ שנוצר, שני בקבוקי שתייה ושני בקבוקי ליטר וחצי נוספים, סך הכול כארבעה ליטר מים. אני דווקא הסתדרתי, ואתה אולי גם, אבל הכלבה הגיעה למצב שהיא זחלה על הגחון בשתי הרגליים הקדמיות, כי לא היו לנו מים לקרר אותה, ואני כבר חיפשתי בשטח כומר ונגר. ואני

סולח לך שנכנסת לתוך שלולית מקפיאה באזור הר בנטל שבצפון, ונאלצתי להלביש אותך בבגדים שלי. וכמובן אני סולח לך על כל הפעמים שרכבנו במסלול מעגלי, ולקראת הסוף רצית, או יותר נכון התעקשת, לחזור לאוטו בדרך שבאנו בה, ולא עזרו ההסברים שעדיף להמשיך כי זה קצר יותר. ואני סולח לך על השרפה שכמעט גרמנו ביער בית קשת ועל שזרקת את הקסדה שלך תוך כדי רכיבה, ועל זה שכשהגענו למכתש רמון וחנינו ליד המנסרה, אחרי כמעט שלוש שעות וחצי של נסיעה, פשוט לא רצית לצאת מהאוטו. וכמובן, אני סולח לך על כך שבמרוץ סובב ערד הגענו למקום הזינוק כחצי שעה לפני הזמן, אבל אתה היית מוכרח להתנדנד על נדנדה ולא הסכמת לרדת, אפילו כששמענו ברקע את הכרוז קורא לרוכבים להתקבץ בקו הזינוק ולאחריו את המולת הזינוק, ונשארנו עוד כחצי שעה על הנדנדה הרבה אחרי שהאבק שקע. ועל האהבה הבלתי מוסברת שלך לטלטל את האופניים מצד לצד גם כשאנחנו נוסעים על כביש בירידה בשיא המהירות. ואני מצדי מודה שלפעמים קצת הגזמתי, כמו בטיול שערכנו באזור הכנרת בזמן מלחמת לבנון השנייה, כשהכול היה שומם, החופים היו סגורים ולא היתה נפש חיה או רכב בסביבה, ורכבנו באמצע הכביש, עשינו זיגזג על הפסים הלכנים וראינו בצד השני של הכנרת את הנפילות בטבריה. פשוט, טיול איתך, מבחינתי, דוחה פיקוח נפש. אני מודה שהסקרנות שלי הביאה אותנו לרכוב בתוך שיטפון בנחל ארדון, בעצם קצת אחריו, עד שהגענו למצב שהבוץ היה כל כך עמוק שלא יכולנו ללכת ובוודאי לא לרכוב. בסך הכול השארנו הרבה מאוד תיעוד לטיולים שלנו, כמה עשרות אלפי צילומים. צילמנו הרבה, אבל מה שבעיקר

צילמנו זה את ההתרגשות שלי מכל העניין, איך נחל חסר כל ייחוד כמו נחל חציץ הפך לספר צילומים, איך פרח כל כך צנוע כמו הציפורן הנקוד הפך לאוסף צילומים ואיך המדבר מלא בחיים אם רק קצת מכירים אותו ומגיעים אליו הרבה לפני הזריחה, כי ההצגה נגמרת בדרך כלל כבר בתשע בבוקר. אף אחד לא מסתובב בחוץ כשיש בזו מצוי או נץ או עֶקב מלמעלה, ואף על פי שהם לא תמיד מסתדרים כל כך טוב בינם לבין עצמם, וקרבות אוויר אינם מחזה כה נדיר, אנחנו דווקא הסתדרנו עם כולם די טוב. למדנו שהם אוהבים לדאות בינינו לבין השמש כדי שלא נוכל לראות אותם, ושהבז יכול להסגיר את מקומם של נחשים ושל שפנים, ושהעורבני שבעיר הוא דגם "לייט" של העורבני שבטבע, ושהיונה כלל איננה חובבת שלום, ושהיא אולי הציפור המיותרת ביותר בטבע, ושהחלטה להעניק את תואר "ציפור ישראל" מגיעה לעשרים ציפורים לפני שהיא מגיעה לדוכיפת. ולמדנו גם שכאשר אין יותר מים לתת לכלבה, היא יכולה לשתות גם חלב של סוסה מיניקה, ושלנאקה, אשתו של הגמל, לא כדאי להתקרב, בעיקר בזמן שהיא מולידה גמל קטן בנווה מדבר. ולמדנו גם שפרות יכולות להיות די עצבניות בדרכן לשיפודיה, לפחות הפרות באזור הירדן ההררי, וכשפרה זוהרת אליך אין הרבה טעם להסתמך על הנביחות של הכלב שלך ועדיף פשוט לברוח, ומאידיך, אבן שפוגעת לאחת הפרות בראש לא מבשרת את האביב, אבל יכולה בנקל להבריח את כל העדר. ושצבאים נבהלים מבני אדם הולכי רגל וממכוניות, אבל את האופניים הם לא שומעים, וכך, עם קצת מזל, אפשר להתקרב אליהם עד למרחק של כעשרה צעדים, והכול בתנאי שההפתעה הגמורה לא גורמת לצד שלנו

התקף בהלה. ושכלבים של יהודים נובחים על בדואים, וכלבים של בדואים נובחים על יהודים. ועוד דבר שלמדנו הוא שבארצנו לא יורד גשם בכל המקומות בו בזמן, או במילים אחרות, אפשר תמיד לצאת לטייל, גם ביום חורף אבוד. תמיד אפשר להגיע לאן שהוא ששם לא יורד גשם, או שירד עד לפני זמן לא רב, ושהגשם תמיד יורד לפני או מצדי האופניים, אבל לעתים נדירות על האופניים עצמם, ושדווקא החום והקיץ הרבה יותר גרועים מהגשם והקור; בחורף יש הרבה פחות סכנות, ורוב החיות מסתרות. ולמדנו שיותר להיכנס יחפים לחיטה כשהיא עדיין ירוקה, אבל לא מומלץ להיכנס כשהיא צהובה, והעיקר הוא שלמדנו לרכוב בעיניים עצומות. כן, כן, הרכיבה האמיתית והטהורה היא זו שבה הידיים רואות את השטח דרך הכידון. פשוט עוצמים עיניים, זוקפים אוזניים וסופרים עד עשר. והמהדרין משחררים גם את הבלמים.

Variatio 3 – canon a lunisono

ואם תשאל מה היו הטיולים היותר-מוצלחים שלנו, אומר שאלו הטיולים שבהם הפתעת אותי, כמו למשל בשבת גשומה כשנסענו דרומה מדרומה מתוך תקווה שנעבור את קו הגשם, ובסוף, כשהגענו להר הנגב, היה יבש מספיק כדי לפרוק את האופניים, להרכיב את הגלגלים, לפשוט את הפיג'מה וללבוש בגדי רכיבה ולצאת. אלא שאתה לא ממש רצית לצאת אל הקור, ורכבנו בלי חשק עד שהגענו להר הקטום, מין גבעה גבוהה שנראית כמו כובע אסייתי, ולפתע פתאום פתחת בריצה מופלאה לראש ההר ולא עצרת בדרך, ועוד הספקתי לצלם אותך באחד הצילומים האהובים עלי ביותר, ולפתע הבנתי שכל מה שלמדתי או עשיתי או חשבתי היה בעצם הכנה לרגע הזה, ושרק לעתים אדם מסוגל לומר בשידור חי "זה אחד הרגעים היפים של חיי", ושאמרתי זאת באותה ודאות ובאותה השלמה כפי שברור לי שהחלק הקשה של חיי יהיה כשלא אהיה פה ואתה כן, ושנחננו קצת כמו הציפורן הנקוד — שיח עלוב אבל פרח ורוד. ועמדנו בראש ההר הקטום ברוח הזוועתית של הר הנגב בחורף, אכלנו משקית הבייגלה שלך והרגשנו שגם אם נרכב בהר צלמוות לא נירא רע, כי אתה עמדי, והרגשנו כשבת אחים גם יחד, כשמן הנוטף על השרשרת, כטל החרמון.

או הטיול לעמק החולה, שבו סובבתי לרגע את הראש וכשהבטתי חזרה פשוט נעלמת, או ליתר דיוק נפלת, לתוך אחת התעלות והסתבכת בסבך, וכשהוצאתי אותך נראית כמו לוחם וייטקונג בדלתא של המקונג, והדבר הראשון שעשיתי היה לצלם אותך כשכל השיער והעיניים והאוזניים והאף והבגדים והגרביים ספוגים בבוץ ובגי'פה אורגנית, והדבר השני שעשיתי זה לחשוב מאיפה אשיג לך

Coda

אבל זהו, גם בלי עננים קורה שיש באדמת המדבר החרוכה יותר חגיגות מכל הסירנות שבים.

אנחנו כבר נוסעים כמעט עשור, והטבע מחכה לנו בשקט, בצניעות, לא מפרסם את עצמו, מחובר היטב לקרקע כאומר "רוצים לבוא? סבה, אנחנו כאן. הקוצים, הציפורים, השבילים, ערפל הבוקר והטל." כל שלישי וכל שבת, פעם לדרום ופעם לצפון. אצלנו הדרום מתחיל בשמורת פורה שליד באר שבע ונגמר במצפה רמון, והצפון מתחיל בתבור ונגמר ב"מקדונלד'ס עצים" שליד הבניאס. סליחה, אבל עלינו להפסיק. לא בגלל שלקום כל שבת "בוקר-לילה", גם בקיץ וגם בחורף, קרוב לחמישים פעם בשנה, ולנסוע בכל יום שלישי לאזור לטרון, זה כמעט יותר מדי אפילו בשבילי, לא בגלל האופניים שלנו שכמעט מתפרקים. סליחה, בני, עלינו לעצור. זה לא בגלל שאני מרגיש כבר כמו דון קישוט ולא בגלל שאין לי יותר כוח — ולא אכחיש שהגוף שלי כבר כואב — אלא בגלל שיש גבול לכמה אפשר ליהנות מהמזל, ומה נעשה אם נחש יכיש אותך, או שתצטרך תפרים, או שאני, שיש לי סְטֵטְט בלב, אקבל התקף, ומה נעשה אם נשכב מיוסרים על החול הלוחט כשלגייה המוקפת בחיות רעות, ומי יודע איך ייתנו לך טטנוס אם כדי לבדוק לך דם צריך להרדים אותך וכדי להרדים אותך צריך שתהיה בצום.

זהו, הגיע הזמן להוציא את האוויר מהצימגים, לשים את המשאבה בארון. שתדע שהקוצים במדבר מילאו את חיי בשמחה הנפלאה מאהבת נשים. קשה היא הפרידה, מהשבילים שרכבנו בהם, מהפנצ'רים, מהצבוע שפגשנו,

מגופו המפליא והדוחה גם יחד ומצחוקו המרושע, מאינסוף השועלים שהברחנו, מהבזים והנצים והעיטים והה וויאים, מהפרחים שהמצאנו להם שמות, מהנחשים שתמיד שם אבל רוב האנשים לא יודעים לזהות, מהרצצה עירומים בגבים בידיעה שאין איש מסביבנו מאופק עד אופק, מהרכיבה בשלג בצפון ליד אנדרטת עוז 77, או מהתרמיל הירוק והמשרוקית של אחותך שליוו אותנו לכל מקום, או מהקוצים והשריטות והזיעה. אבל, בני היקר, פשוט אין ברירה. אין ברירה. ממש כך. אולי.

האיש בחליפה

האיש בחליפה היה לבוש בחליפה ויש שמועות שאפילו נולד בחליפה, ואם לא נכון הדבר, יקום פלוני ויאמר זאת עכשיו או ישתוק לנצח, ובעת ההיא נהגו אנשים לחייג בחוגה עגולה כשמש, לגרוז כל מסב במכוניתם ולרשום דברים במכונת כתיבה. ולא היה קצף הגילוח במכל אלא בשפופרת. ואת יומו לא היה האיש בחליפה מתחיל בטלית ובתפילין, שכן הדברים האלו אשר ציוונו אלוהים לא היו על לבבו, כל שכן לא בנפשו, ולא נהג לשננם לבניו בלכתו בדרך, ובוודאי שלא בשוכבו ובקומו, ודווקא ביום ההוא הגיעה החללית בדרכה אל הירח, ואף התמקמה על חלקו המואר והבלתי מגולח, והוא התרגש מאוד מהעניין ולא חש כי החליף בשגגה את משחת השיניים שהיתה בשפופרת בקצף הגילוח, שהיה למען האמת בשפופרת אחרת, נטולת כל אופי, כמנהג הימים ההם, והנה השמיע האיש בחליפה זעקה גדולה על טעמו המר והדוחה של הקצף שנמרח על מברשת השיניים כתן המיילל אל הלבנה במילואה, והכול שעה ששני אמריקאים צהובי שיער עובדי מזלות וכוכבים מקפצים להנאתם על עפרה של הלבנה האפור כזקנו של האיש

בחליפה. והם לבושים חליפות לבנות וצחורות, והתרגשותו של האיש בחליפה לא פסקה מעוצמת האירוע, ואף הוסיף והסביר לבניו ביום הזה את משמעות היום והשעה בתולדות המין האנושי ובכלל, ולפתע הרגיש רעדה בעודו אוהז במברשת השיניים המרוחה בקצף השורף, כאילו הנה העביר לו גלילאו את הלפיד, ותחושתו היתה כי אף על פי שפיו נצרב בלהבת הגילוח — בכל זאת נועתתנוע וצעד קטן־גדול עשה האדם ביום זה על הלבנה, אך צעד ענק בשחרורו מכבלי הקב"ה, והוא שנא את יהדותו בכל רמ"ח איבריו עד אשר נקעה נפשו מכך, ועוד יותר תיעבה נפשו את ארציותם של בני עמו המנשקים את המזוזה ונמנעים ממנעמי החיים ומתרבים כעכברים והכול תוך כדי הסבה לצד שמאל ושמירה על טהרה ונדנדוד כלולב וצעידה בהילוך של שבת לבית הכנסת, ואשר על כן כבר באותו היום החליט שאם קראו בני האדם תיגר על כוח הכבידה, הרי אות הוא כי הגיע הזמן לקרוא תיגר נוסף גם על כוח האמונה ועל היות הדתי נחשב יותר מהחילוני, ועוד יותר מכל זאת, ובעיקר, על היות ירושלים ביום שבת כעיר במצור, כמושבת קופים בצד האפל של הירח, ולמרות זאת היה ישראלי גאה וחשב שכאן הוא המקום הטוב ביותר לבני ישראל וידע היטב כי יהודי הוא וכי רק בנס נמלט מרודפיו והיה מסובך עד אין קץ ביהדותו החזקה ממנו שנכפתה עליו בלי שביקש אותה ובלי שיכול היה להתנער ממנה, וככל שניסה להתנער בחוסר אמונתו, בגאוותו הישראלית, בבוז שלו ליהודים, ובעיקר ומעל לכל לַמִּסְחָרָה שמנהלים היהודים עם הבורא ולקשר שבין האמונה למצוות ולשכר ולעונש, ומרוב ששנא את יהדותו היה עוסק בה מבוקר עד ערב והיה לקיצוני שביהודים

ולמהודר שבשונאיהם, ממשה ועד מר"ן לא היה עסוק ממנו ביהדותו, וכה רבה היתה שנאתו כלפי צור ישראל שממעל וכלפי חובשי הכיפות עד שיום אחד החליט לנסוע ביום שבת, אמנם במכונית ולא בחללית, בתוך שביל החלב ליד בתי כנסת, מתוך רצון שייעצר בידי שוטר ויושם במחבוש ויעבור עינויים קשים ומשפטו יהיה כמשפטו של גלילאו שצפה בירח ובכוכבים ובסיומו יאמר אף הוא כי נועיננוע ליד בתי הכנסת במכונית הפיאט שלו נטולת המזגן, ואם לא די בכך שהתריס נגד חוקי המקום — נהג להתריס גם נגד המקום עצמו ונהג לסעוד את לבו בנקניקיות בחלב ובחמאה מומסת ומאוד רצה שיכה בו ברק וישרוף אותו כלהבה במבערי החללית, ואולי אף שאנשי החלל יתעדו את נחת זרועו של המקום החובטת בו בברק, כפי שהכה הוא עצמו שנים מאוחר יותר את נכדו שלו, בנו של מר עכבר, ביום חייו האחרון, והכוונה ליום חייו האחרון של האיש בחליפה, ולא היה ברור אם אוכל הוא את הנקניקיות בחלב כדי לבחון את חוסר אמונתו שלו, דהיינו אם הוא מסוגל להביט בקב"ה ישר בעיניים, או על מנת להביא לכדי דחייה וקונפליקט את אשתו, אמו של מר עכבר, שגדלה בבית חרדי וסיימה את חייה בהוסטל, כפי שיסופר במקום אחר, ומאז אותו בוקר שבו החליף בין משחת השיניים וקצף הגילוח, אותו בוקר שבו ירדו השניים מסולם החללית אל פני הלבנה, היה קם מדי שבת כגדול המאמינים המשכימים קום, ומצחצח את שיניו בתשומת לב יתרה פן יחליף פעם נוספת בין השפופרות, ולא הניח תפילין ולא הודה לבורא עולם על שפקח עיניו והחזיר נשמתו לאפו, והוא, היינו האיש בחליפה, היה יורד חרש־חרש במורד המדרגות אל מכונית

הפיאט הכחולה שחיכתה לו למטה בסיבוב, ולא ידע אז שאסור לשים תקליטים על החלון האחורי של הרכב, אך על כך יסופר במקום אחר, ולפני שיצא למשימתו היה מלטף את מכונית הפיאט ודוחף גזר לפיה ומדמה עצמו כחובש אוכף על גבה והיה סובב אותה ומלטף אותה מכל עבר ובודק שכל רמ"ח חלקיה מחוברים למקומם ואף היה זוחל מתחת לבוש חליפה לוודא שלא ירדו לה המים מהמאייד ושלא פגעה חלודה בעורה העדין. או אז היה מתניע, וכל אלפי השסתומים היו נוהמים, וכל פיות הגרוז היו מזמרות מזמור הודיה, והמחוג במד הטורים היה מתקרב לקו האדום והאיש בחליפה היה מיישר את ידיו ואוחז בהגה כאלן דלון ומשחרר את מעצור היד לאטו כאביר הלבוש בשריון אבירים היוצא אלי קרב חיטין נגד המזרח, רוכב על רוסינגטה, ולא היה מתהלל כלל, שכן לא פיתח דבר, והיה המנוע מתחמם לאטו בקור השחר הסגריר הירושלמי, וכשהגיע הרגע היה מתיר את המושכות, ובזריקת קלאץ' מיומנת כאביר הדוקר בדרבנות את צדי סוסו הביא לסחרור גלגלים והיה שועט לעבר בית הכנסת הגדול שבמרכז ירושלים, ובעוברו בכבישי הבירה היה משאיר ענן אבק גדול, וכשהגיע לקרבת בית הכנסת הסיט את מחסום המשטרה עם השלט שאותיותיו אותיות קידוש לבנה, "אין מעבר בשעת התפילה", ועשה סיבוב אחרון מסביב לרוסינגטה, ונישק את התליון שלצווארו, והמשיך והיה עובר לפני בית הכנסת הלוך ושוב, ושוב הלוך ושוב, ככוהן העובר לפני ההיכל, והכול במרכבת האש, והכול בהמתנה לניידת שתגאל אותו סוף-סוף ממעשיו ויחל משפט המאה בינו לבין רשויות החוק ובינו לבין הקדוש ברוך הוא, והוא שאל עצמו אם מעשיו ומלחמתו בבורא

מצדיקים חילול שבת, ועוד בפרהסייה, ותשובתו היתה כי
בנפשו הדבר, וכל המציל נפש מישראל כאילו הציל עולם
מלא, ובכלל פיקוח נפש דוחה שבת, ונפשו היתה במצוקה,
שכן האוויר בחליפתו הלך ואזל וגמרה ההחלטה בלבו
שגם אם ישימו אותו ללעג ולקלס, לא יחזור בו מסירובו
להסתפק בקנס וידרוש לנאום בהיכל המשפט, והיתה
הבערה הפנימית בלבו חמה בהרבה מהבערה הפנימית
במנוע הפיאט שלו, והיה חולף ברחוב הלוך ושוב ומבצע
בקצה הרחוב סיבוב פרסה והחלקה שלא היו מביישים אף
את בלמונדו, והכול בלי הגה כוח, ולבוש בחליפה, ומהלכו
מצד לצד ברחוב דמה בעיניו לתנועת האביר בעת הדור־
קרב בחצרם של צלבנים המשחרים לשחרור ירושלים,
ומלך המלכים שופט על שמירת הכללים שבין האיש
בחליפה לאבירי החוק, והנה כבר זמן מה ואין איש שם לב
אליו, והדלק במכל מתמעט, והַרְקוֹת מכרסמות בצמיגים,
ודו"ח ומשפט אין, והוא משנן לעצמו בינו לבינו שעל
אדם לדעת לכל הפחות שלושה דברים: מנין בא, לאן הוא
הולך ולפני מי ייתן את הדין, והוא יודע היטב מנין בא
בבוקר זה אך לא ידע אנה ילך ובוודאי לא ידע בפני מי
יובא לתת את הדין, ולא מעט התלבט אם יעדיף שופט
חבוש כיפה, או, רחמנא ליצלן, מהחמורים מסוגו, בועלי
הנידות, והנה הוא עושה את המיטב כדי לבוא מצד אחד
של הכביש וללכת לצד אחר ולתת את הדין, אם בדו"ח
ובמשפט ואם בברק שיכה ברכבו ויעלה אותו באש בסערה
השמימה כחלליתו של יחזקאל, ורק גלגלי השיניים
בשעונו אינם חדלים מלכת, והקפיץ נרפה אט־אט, ולמרות
רכבו הנוהם וכוונת הזדון הטהורה שבלבו חש כי אין איש
שם לב אליו וכבר כמעט נעלב שהתרסתו היא כה רפה עד

כדי כך שחשב להיכנס לבית הכנסת ולהתקשר למשטרה בעצמו, וכמעט עשה זאת, אך היסס, שכן לא מצא חניה מסודרת ולא רצה שרישיונו יישלל בגלל עבירת חניה של מה בכך, ושקל היטב את שנהגה קודה הכלבה לומר שנים רבות לאחר מכן, שכלב מנוסה לעולם ישאיר כמה טיפות שמא יפגוש כלב אחר מעבר לפינה, ואנשים רבים הולכים לכיוון בית הכנסת בבגדי שבת, ונשים לבושות בשמלות ובכובעים מהודרים וצנועים שחלקם הגיעו היישר מהשדרה החמישית, ויש שהולכים על המדרכה בנעלי "באלי" מהודרות ויש שהולכים על הכביש, והכול בהילוך של שבת ובפסיעות מדודות, ואילו הוא עושה דרכו הלך ושוב בהילוך שלישי של יום חולין, ובין אותן נשים שהילכו לבית הכנסת היתה גם אמה של האישה במרפסת שתישאב יום אחד היישר אלי מצלמתו של מר עכבר, וגם על זאת יסופר במקום אחר, ולאלו העומדים בדרכו לא יצפור האיש בחליפה, שכן מחינוכו בגולה בתור ילד נטה להיות אדיב במיוחד ומסביר פנים, ועוד יותר מכך בבגרותו, עת נהג ברכב פיאט אחר ברחובות הנכר, הפעם כנציגה המוצהר של מדינת ישראל, ולוחית דיפלומטית לרכבו, וכך הפכה נסיעתו המתריסה לזחילה נטולת

הד,

ובאדיבותו המוכתמת ביחסו אל המתפללים חש שהוא נאבק בתחנות רוחו של אלוהים המרחפת על הכביש, ובעודו נוסע כה וכה ומייחל לדו"ח אשר יכניס אותו היישר להיכל גדולי עולם החל לרדת גשם, ואחר כך ברד, והברד היה מכה בגג הפיאט והבוקר הפך לקודר, ובאותו הזמן היה מר עכבר, שהיה עדיין צעיר מכדי לגבש דעה מוצקה מאיזה צד אוכלים את הקֶסטה, משחק ברכבת חשמלית, שמסילתה נפרשה וסודרה במעגל בסלון ביתו

של האיש בחליפה, והיה שוכב על הרצפה ומביט ברכבת החשמלית השועטת אליו ונעלמת וחוזר חלילה, והעולם סבב סביב צירו והרכבת סביב עצמה והאיש בחליפה נע כה וכה ברחוב שליד בית הכנסת, והמתפללים היו עוברים זה אחר זה ליד ההיכל, והמגבים מתנדנדים כתלמידי חכמים באוהלה של תורה, נאבקים בדמעות השמים, ואדי מים היו מתפזרים מגג הרכב כאדים הנפלטים מגבה של רוסינגטה הגוררת רגליים בעייפות מה במרחבי רחביה,

והיו לעומתם גם דברים שלא נעו בהרמוניה באותו בוקר, כמו מחוג הדלק, הזמן והחמצן, ומה לעשות וגם האמיץ באבירי מסעות הצלב חש כי אחיזתו בכביש הולכת ונרפית כאחיזתם של האסטרונוטים בפני הירח, ולא עבר זמן רב והנה מעדה רוסינגטה והחליקה היישר אל תוך רחבת בית הכנסת, ולא נשמע כדבר הזה מאז שֶׁרָה דבורה על סוס ורוכבו והרכב מוטל לצד הרחוב ובתוכו האביר הלבוש בחליפה ונשמתו מנסה לחמוק מאפו ועשן מה יוצא מגבה של רוסינגטה ושמנים ודם מדממים מגופה ואפסו כל כוחות הסוס במנועה ואנשים מתקהלים מסביב, ולא עבר זמן והתפילה הופסקה וכולם חיפשו רופא וחוֹבֵש וכולם נוהרים מן ההיכל לחזות ברכב שנחת היישר אל רחבת ההיכל, והאיש בחליפה פקה את עיניו והבין כי הגיע לחוג השמיני, ובעוד רגע דנטה עצמו יבוא וינזוף בו, ולא יכול היה לזוז, כאילו הכבידה ברחבת ההיכל רבה מזו שעל כדור הארץ, ומזל היה לו שחליפתו נזדהמה במעט אך עדיין יש בה די חמצן, והנה נקבצו אנשים סביבו ולכולם כיפה וטלית והוא במרכום, כאדם הלבן המתבשל במימי הרדיאטור הרוחתים בסירם של קניבלים צמאי דם או כלחם "אנג'ל" העושה דרכו בתנור בלב המאפייה, ובלית

ברירה השמיע האיש בחליפה קריאת שמע בכוונה שלא היתה כמותה, ונראה ששערי השמים נפתחו לנוכח עוצמת הכוונה, שכן צעירי המתפללים פתחו את דלת המכונית ועזרו לו לרדת מרוסיננטה הפצועה ובמקום לטרופ אותו כדגי פיראנה בכל מיני שאלות על מעשיו התמוהים עזרו לו ללכת אל תוך ההיכל והציעו לו לומר "הגומל" לכשתיגמר התפילה, ורוסיננטה, מצבה היה בכי רע ודיממה בנוזלי בלמים, מים וגריו על המדרכה עד שנזדקקו כל תושבי העיירה לקרוא לשוטר שיבוא, ורחמנא ליצלן, יוציא את אקדחו ויביא כדור היישר בין העיניים, היינו ברדיאטור, ומכיוון שלשוחט אי אפשר לקרוא, שכן אין היהודים סועדים את נפשם בבשרו של סוס, ועוד איטלקי מטורינו, נאלצו המתפללים לייחל לבואו של שוטר שלא עלה לתורה מעולם, שיוכל לחייג בחוגה לגרר, והאיש בחליפה מצא עצמו מוקף באוהלה של תורה ביום ההוא ובכל אותם אנשים שמנשקים מזוזות ומכרכרים סביבו כתרנגולות ומציעים לו ריקי וכוס מים והזדמנות לומר "שהכול נהיה כדברו", כאילו נפלה להם משמים הזדמנות להיטיב עם הזולת, כאילו הנשר שנחת על פני הירח נחת גם כאן, שהרי פיקוח נפש דוחה שבת, והוא הלך לביתו ברגל, ורגליו כבדות מעוצמת הכישלון, וחשב על חוסר הצדק שבעולם והקשה על עצמו בשאלה אם כל התורה על רגל אחת משמעה ואהבת לרעך כמוך הרי היכן קל יותר לשנוא על רגל אחת, בכדור הארץ או על פני הירח שם משקל גופנו קטן בהרבה? וברור שקל יותר לעמוד על רגל אחת על פני הירח, ואולי לא, וכך הלך לו בבוקר שבת חזרה לביתו מובס, וזנבו מקופל בין רגליו, וחשב שמא יעבור בדרכו הביתה אצל הוטרניר השכונתי כדי שיקצץ

בזנבו, וזאת על מנת שלא ייראה אפילו במקרה על ידי עוברי אורח כמקשקש משמחה, ועל כך נהגה קודה לומר שנים מאוחר יותר הקם להשכימך השכם להשכימו, והנה קרב האיש בחליפה לביתו, ובסיבוב לא חנתה מכוניתו, ועמוד הקשירה של רוסיננטה היה מיותם, וכשנכנס לביתו איש לא רץ לקראתו כפי שהיה קורה כשחזר האיש בחליפה ממסעותיו בחו"ל, ועל כך יסופר בהמשך, שכן מר עכבר הצעיר היה יושב מול מכונת הכביסה ובידו קופסת בייגלה כהרגלו.

אמו של מר עכבר בהוספים

תחליט כבר, זה כל מה שאמר לעצמו כשהיה בשער של בית החולים, והתלבט אם ללכת לשתות קפה מול בית החולים או לחזור לשבת ליד אמו שהיתה מתקרבת והולכת לבורא עולם עוד יותר מתמיד, וראשו וגופו נעו כזרוע המטוטלת שרוצה מצד אחד מעט מנוחה בקפה ומנגד חוששת להפקיר את האם לבדה בזמן אסיפתה, וראשו היה סחרחר מרוב התלבטות, והשהייה לימין האם לא היתה קלה, שכן נהגה לשאול אותו שוב ושוב היכן היא ומה ירצה לאכול לכשישובו לביתה, ונתפסה לו בראש השורה קא־מון בייבי, הקפה מחכה, שכן נזקק בדחיפות להפוגה מבית החולים, ותחילה סבב ראשו שבעה סיבובים כסבוב עם ישראל את חומות יריחו, ואחר כך שלושים ושלושה סיבובים ושליש כמכשיר הגרמופון המיושן שבבית הוריו, ונפלא היה מעשהו של הגרמופון, שהיה מנגן את הצד, ובסיומו מרים את הזרוע עם המחט מהתקליט ומשיבה למקומה בצד ומכבה את עצמו כמאוורר הרוטט המרחיק עצמו מהשקע שבקיר עד שהתקע נשלף, וגרמופון זה ליווה אותו כל חייו עד היום הזה, ואפילו לבר־המצווה שלו, שנחוג בגיל שלו־עשרה

כמנייננו, ביקש מהוריו אוסף תקליטים שמספרם כמספר סדרי המשנה של פסנתרן קנדי מנגן באך, והיה הפסנתרן מלווה עצמו בזמזום והמיה תוך כדי נגינה, עד שהיו שאמרו על דרך החיך שהוא בעצם זמר המלווה עצמו בפסנתר, וחמישים שנה לפני כן העולם היה שונה מכפי שאנו רגילים כיום, אמנם כבר אז חגגו את ברה־מצווה בגיל שלוש־עשרה וקראו למוהל בגיל שמונה ימים, אך לא היו חנויות תקליטים בירושלים ועל כן נסעו הוריו לרכוש תקליטים שביקש לברה־מצווה בתל אביב, עיר המסחר והלחות, ואולם מכיון ששמו את התקליטים על החלון האחורי של הרכב הכתה בהם השמש עד כדי כך שצורתם התעוותה וערכם היה פחות מטבעת פסולה לחיתון, ואי אפשר היה לעשות בהם אפילו כפרה אחת, וחסד עשו הוריו ששבו לרכוש בשנית את התקליטים, שכן כשאמו הבטיחה — נהגה לקיים, בעיקר כשמדובר היה בברה־מצווה, ואביו, שלבש חליפה מבוקר עד ערב, היה קטן אמונה וניסה למשוך את הברק להכות בו, והיה אוכל נקניקיות בחלב ובחמאה כמתריס נגד צור ישראל, והיה נוסע במכונית זו שבחלון האחורי שלה הונחו התקליטים ליד בית הכנסת הגדול בירושלים, וכל זה על מנת שיירשם לו דו"ח על נהיגה בשבת ויהיה משפט פומבי ובסיומו יאמר האב בחליפה ואף על פי כן נוע אנוע, וכך היה הגרמופון, שעשה דרכו משוויצריה המושלגת לארץ הקודש במזוודת אביו שבחליפה, מנגן תקליטים ומנעים את האוזן ומכבה עצמו בסיומם, וכך גם עשתה אמו כשהגיע זמנה והבינה כי הקרב שלה בגופה נטול כל סיכוי, ויצאה ממיטתה, והלכה לכבות את עצמה כשאויל הנופל על חרבו במחלקה מיוחדת בבית החולים בהר הצופים

הנקראת הוספיס, שם הרופאים מאתגרים שבועתם ומסייעים לאדם למשוך את חוט חייו מהשקע כאותו ונטילטור שחדל לנשוף בעורפו שלו, וקשה היתה המחלה ואכזרית, וגופה הפך לאויבה הנורא מכול, וקשים היו גם חייה, שמיום שנולדה הרגישה שכל קיומה טעות, שכן בטרם נולדה מתו בזה אחר זה שלושת אחיה ונשארו רק שלוש בנות, וההורים נשארו בלי שיהיה מי שיאמר עליהם קדיש, וניסיון אחרון היה להתרצות עם הגורל ולשמר הקלשון בנדן ובעיקר לתשר את המוהל, אך כשנקרא המוהל בזמן שנקבע עוד בימי אברהם אבינו לאחוז במאכלת בחן בכובד ראש את הילוד ונאלץ לקבוע במבוכה אך בוודאות כי הפעם הוא מיותר, והמוזמנים נשלחו לבתיהם, וכל חייה הרגישה האם שאוהבים אותה אך היו רוצים אותה אחרת, והיא מצדה התלבשה כבן ונראתה לפעמים כבן אך לא ממש, ושמחתה הגדולה ביותר בילדותה היתה כשאביה סיפר לה שנאלץ למכור את שעון החתונה השווייצרי שלו המוזהב כדי לרכוש לה פניצילין בשוק השחור, או אז הבינה כי אוהבים אותה, ועדיין חששה כי הכול מראית עין וכל יום בחייה היה בו מעט מן הכפרות על אסון זה שנולדה לא ממש כבן, ומניין ימי החרטה היה רב מל"ו פעמים תרי"ג, וכשהגיע זמנה ללכת להוספיס שבהר הצופים קמה ממיטתה שבביתה והתלבשה בעצמה, כפי שעשתה בכל יום, אפילו בימים של ההקרנות והמרקחת שבהם התרחצה בעצמה, והתכווננה ללכת, ופעמים שהביא מטפלת בעבודה והיתה האם מחייכת בנימוס ומשתפת פעולה עם ניסיונות ההתקרבות של המטפלות, אך לא עברו שתי מנות אורז וכבר היו המטפלות נשלחות לבלי שוב מביתה עם שטר

נאה בעבור המונית והבטחה שלא ישובו, וחרצה האם בלבה שיהיה אשר יהיה — לא תהיה היא כנשות השכונה המתנייעות לאַ טן לקופת חולים, מלוות במטפלות מהארץ הנקראת על שמו של פיליפה מלך ספרד, שהצליח להסב את אמונתם של תושבי המקום מע"כום לנצרות, ולעתים נדמה היה שהיא מוצאת עניין במאבקה בגופה המתייסר, והנה היא מכפרת סוף-סוף על מה שהיא ועל מה שהיא לא, ואפשר היה שהיא בולעת התרופות במועד אך בכוונה בולעת אותן עם מי מלח למען תתייסר עוד יותר, והכול כשעיני הוריה המאוכזבות מנחמות אותה ממעל, ואם היתה הולכת בלילה לשירותים ונופלת על הרצפה ושוכבת שעות בפרוזדור ועושה צרכיה על עצמה, אך מצליחה בסופו של דבר לקום ולהתנקות ולחזור לעצמה — היתה משמיעה תרועת ניצחון על שעצמאותה לא נשללה ממנה עדיין, ועל חברתה הטובה שהיתה במאבק דומה כעסה ללא הרף שהיא בוחרת בדרך הקלה ומתלוננת מסביב לשעון ונתמכת על כל סביבתה ובקיצור עושה את עצמה ולא מתאפקת דיה, ואפילו כשנפחה החברה את נשמתה כעסה עליה האם וטענה שהפעם הגזימה מעל ומעבר ושללה בשאט נפש את קביעת המוות של הרופא, והוא הבין זאת, ועוד יותר מכך — לא התלונן על כך שבניסיונה לא להפוך למעמסה היא יורדת לחייו, אך הבין גם שעצוב יהיה למצוא אותה מוטלת בפרוזדור מתבוססת בצואתה ללא רוח חיים, ואכן קרה לא אחת שלא השיבה לקריאתו והבין היכן היא והזמין אמבולנס וכבאית ומשטרה וכולם חצו צמתים באדום כדי להרים את הגברת מהרצפה מחשש לאסון בעודה צועקת עליהם שהם טורדנים ושילכו לעזור למי שבאמת צריך, וסבלה היה רב, וגם סבלו שלו, שהיה

נוסע ביום לירושלים ובערב חוזר להרדים את ילדיו בתל אביב וחוזר בלילה לירושלים ושב ליקיצת ילדיו, והכאבים לא הרפו וגופה לא חדל להתאכזר כסדיסט ששכח את לכתם יד ביד בנווה צדק, עד שבא הרגע שהבינה שבקרוב הזה כל שנשאר לעשות הוא לצעוד בראש מורם על פני התקליט הסובב בדרך למנוחה הנכונה, והחריצים שבתקליט היו כאין וכאפס בהשוואה לחריצים שחרץ בה הכאב, ונעלי הבית נשארו במקומן ליד המיטה בביתה, וכל דבר הושם במקומו, אפילו המסרק והמשקפיים ומגבת הידיים הבלויה, שהרי היתה צנועה במחשבתה וצנועה בהליכותיה וכשהגיע הזמן לרדת לרחוב התעקשה שלא לרדת נישאת על כיסא וגררה עצמה לצד המעקה ואז נעמדה במדרגות וסבה לאחור ללא היסוס, בניגוד אליו, שהתלבט בשער בית החולים זמן מה, וחזרה לביתה לבדוק שהכיר נקי ושלם השאירה חס וחלילה כפית שאינה רחוצה, והימים היו ימי ראשית הקיץ, ומצבה הלך והידרדר, ובמסך הענק שבחזרה בבית החולים רכבו רוכבי האופניים מסביב לצרפת, ובניגוד אליה הסכימו לקבל חומרים מקלים למכביר, ואמרו על מר עכבר שלידתו היתה קשה במיוחד, שכן נולד על אופניו, ורבה היתה הפליאה שהגיע לעולם בחליפה וקסדה צהובה על ראשו רכוב על אופניו, ואומרים שמזלה שלה היה שלא נזקק לגלגלי עזר, ומזלו שלו שלא הסתבך חבל הטבור בשרשרת, והשעה היתה שעת אחר הצהריים ביום חמישי בשבוע, יום הארבעה-עשר ביולי, מועד נפילת חומות הבסטיליה שבפריז, ולאנס ארמסטרונג טיפס במעלה ההרים הרוקדים כאלים, והנה לרגע הירדן סב לאחור, והוא בכיתה ב', רוכב על אופניו לשיעור חלילית, ואופניו

הושארו בצד ונגנבו, ולא חזר הביתה כי פחד מעונש, וכשהגיע בחושך, כעבור שעות, הביטה בו אמו וחייכה, וכעבור שנים שאל אותה מדוע בעצם לא כעסה עליו, שהרי איבד את אופניו והסב נזק לקופת המשפחה, ותשובתה היתה שפניו הנפולים היו כראי למידת הצער וקריאה להתפייס, שכן שנאה עושים מתוך אהבה או שלא שונאים בכלל, והפיוס נרכש בייסורים, והגיע הרגע לשתות מעט קפה להרגעה, והנה קם ויצא מהחדר בהוספיס שבו נאבקה אמו ושיש בו מסך טלוויזיה ורוכבי אופניים, והגיע לשער בית החולים ואז החל להתלבט ולדרוש מעצמו להחליט אם ראוי להשאיר את האם לבדה מצד אחד ומהן חמש דקות קצרות של אספרסו מנגד, וידע כבר שאמו מבוגרת יותר ויותר משנה לשנה והדיילות במטוס צעירות יותר ויותר משנה לשנה, והרגיש כי ההתלבטות מבלבלת אותו והנה הוא חוזר על מחשבותיו כתקליט שרוט, ואנשים שעמדו בצד לא הבינו מדוע יצעד שני צעדים לכאן ואז לשם ובחזרה, וכמעט קראו לאיש הביטחון, אלא שלבסוף התרצתה דעתו וחזר לחדרה, ושם הבין כי המחט הגיעה לקצה התקליט והזרוע התרוממה בדרכה למקומה ונשימתה חלושה כזמזום והמיית הפסנתרן הקנדי, והנה היא כמעט מכבה את עצמה, וכל שיכול לעשות היה ללטף את ראשה הקירח ולטמון את תמונת שלושת נכדיה בידה האחת ולאחוז בידה השנייה ולהתנחם שהנה סוף־סוף פרעה את כל חובה להוריה, על מה שהיתה ועל מה שלא, והיא מצדה נהגה להקיף עצמה באנשים שידעו היטב לקחת, אך היו חלשים בלתי, ועל כך נהגה לומר שמי שמנצל אותך בעצם תלוי בכך, ואז כיבתה עצמה. ובעומדו ליד המיטה הציץ בשעון הזהב של אבי אמו, שאכן לא

נמכר בשעתו, כפי שחשדה אמו, כדי לציין את השעה המדויקת, ומעבר להקלה העצומה שחש שמח על כך שהנה, בפעם הראשונה מאז ומעולם, מרפה אמו מקרנות המזבח ושרירי פניה רכים ושקופים ומבעדם קורנת ביופייה ילדה קטנה שהוחזרה מבית הספר כי באה יחפה, שבחרה כל חייה לשלם ולכפר על מה שהיתה ועל מה שלא, ושלא כדרך המליצה חשב על אמו שהיתה מלאה בחן סמוי, וכשנכנס הרופא וחתם על התעודה לא פצתה אמו הגה, שכן הפעם ידעה היטב מה היא כן ומה היא לא, והוא נזכר איך שלחה אותו פעם לחפש בבית הקברות הישן את קברם של שלושת האחים הבנים שלא זכו להפטיר הפטרה, ובלכתו במעגלים בבית הקברות בין שדרות המצבות ריחם על מחט התקליט הנעה בגומה ונחבטת מכאן ומשם ומשמיעה צלילי צרימה וכאב ואנשים מתענגים מהם, ובמשך כמה ימים חג לו סחרחר בבית הקברות ולא מצא את קברם, וכל אבן שהרים מילאה פיה מים, ומשום שלא מקובל להעיר את המתים לא הצליח למצוא את קברם, עד שלבסוף הרים רגליים ושב למקומו, ובמשך הזמן שסבב בבית הקברות התחבט בשאלה איך יכול היה אביו האיש בחליפה לשבת במכונית ללא מזגן שבה החום מביא את התקליטים לידי עווית.

Kid-Aeg

וכשהיה מר עכבר ילד ישב מול מכונת הכביסה והסתכל בחלון העגול וכל שראה היה את הכביסה סובבת עוד ועוד בתוך הקצף הלבן עם הבועות וכל ששמע היה את רחש הרצועות והחריקות של הקפיצים והבגדים של אבא היו שם וגם הבגדים של אמא ושל אחיו ואחותו טלי, והכול משתנה ונזרק ונופל ועולה ויורד ורגע בקצף ורגע בחוץ והטרנינג אדידס שכל כך אהב רק יוצא מהמים וכבר נלחץ חזרה ולא מספיק לנשום וזועק, הי, אתה שם תוצ... וממלא פיו מים וקשה לו לקרוא לילד בקול כי כל הבגדים צועקים הצילו הצילו מחניק פה ואין מספיק אור והקצף הזה שורף בתפרים, וכולם מחכים שתבוא כבר השטיפה ורק שתהיה השטיפה בקרים ולא ברותחים וכולם מסתכלים בילד שיושב לו על שרפרף, ביד אחת מחזיק קופסת פלסטיק מלאה בבייגלה ובשנייה מקפיד שפיו יהיה עסוק כל הזמן בכרסום ובכל רגע מגישה יד ימין את הבייגלה הבא אל הפה והשיניים חותכות וטוחנות וכל הַאֵמֶלְגָם שבשיניים עמל ללחוץ ולכבוש והרוק תוקף וממיס ולש ודוחס והלסת עולה ויורדת עולה ויורדת ולוקחת קצת מימנה וקצת שמאלה והבייגלה זועק בזעקות שבר והמלח

שורף את השברים ורק הלשון כבדת פה בזו הלשון
מכוונת לבית הבליעה הגדול ורק העיניים שלו מביטות
בלי למצמץ היישר אל תוך המכונה דרך החלון העגול
שבדלת והפה עובד כמו מתפרה והיד נכנסת לקופסה
ויוצאת אוחזת בייגלה המפרפר כסרדין שדינו לצאת את
העולם וחצי פריכותו בידו לא שלו ורק השמלה של אמא
שומעת את הבייגלה שמחכים בתוך הקופסה וצועקים לא
אותי לא אותי תשאירו אותי כאן יחד בצפיפות שבתוך
הקופסה ולפתע נפתחה דלת המכונה והבגדים החלו לצאת
בזה אחר זה, חלקם כבר נקיים וחלקם עדיין לא, מעררים
מעליהם את הסבון, אוחזים זה את זה בד בד והם החלו
לנדוד בחדר כמו שרשרת סוכות למעלה ולמטה מעל
ראשו של הילד ומתחת למנורה ושרוול החליפה של אבא
אוחז בד בבד את תחרת החצאית של טלי והמכונה עובדת
והדלת פתוחה והילד יושב והבייגלה מתרסק ושרשרת
הבגדים גולשת מהחלון אל הרחוב והילד קם ואוחז בידו
את השרשרת יד בבד ולאט-לאט מתרומם אל השמים
ופיו נחתם לזמן מה ורק אני סיס בת סיס ציפור קטנה
המיטיבה לעוף פורשת את כנפיי ועפה יחד איתם ומלווה
אותם במסע כזנבו של שביט והנה הם מעל לירושלים
והנה הם יורדים בעמק רפאים וחולפים ליד מוזיאון הטבע
הישן ורק אני, שנחשבת למלכת השמים, שמהתלת בזו
ובנץ, משיגה אותם בקלילות והילד מסמן לשלום ליהודי
הנצחי מציוריו של שאגאל, זה שנישא לו על ענן עם כינור
וכובע של עגלון, והיהודי מנגן שבע ברכות לפחות והכול
מסביב שקט וגם העבריינים למטה שברחוב והצדיקים
ואיתם חתן וכלה וכל נדרי וכל היתר, והילד שותק וילדים
קטנים ברחובות שאוחזים ביד אביהם מרימים מבט אל-

על ורואים את הפלא הזה של שרשרת בגדים שמושכת ילד שידו נעה אל פיו כלאחר יד שוב ושוב והורים מרימים פעוטות אל לב השמים ומצביעים ואומרים איפה הקשת? תראה תראה יש בֶּשׂרָה קֶשֶׁת, את כל צבעי הקלמר ואת השרקשת מובילות החליפה של אבא והחצאית של טלי

והשמלה של אמא והכול מתנפנף כדגלונים במחנה יהודה, והילד רואה אותי וקורא לי הי כן את בואי שבי על כתפי ואני מתקרבת ומרגישה כציפור עלי WI-FI, כשיכורה במקהלת ליל חופשיה בדרכי לחלל ואז לפתע הסתובב הגלגל ונשמע קול שופר שברים תרועה un deux trois וסחיטה ושרשרת הבגדים והילד החלו לגלוש לביתם דרך שער הגיא היישר אל תוך המכונה והדלת נטרקה והתוף החל להאיץ במהירות כפולה והילד חזר לשרפרף אוחז בידו , זה שמול חלון המכונה העגול, הקטן האחת בקופסה ובשנייה מגיש לפיו בייגלה ועוד ועוד ובניו מביטות בבגדים הסובבים עולים ויורדים ולאט־לאט מיטשטשים והולכים במערבולת ובתוך הרעש החורק איש לא שומע כי הכביסה, הגדולה נושמת לרווחה במים הקרים והצלולים נטולי הסבון והקצף החודרים לאַ טם גם למכפלת הצפופה שנתפרה ורק פניו. בתפר מכונה וכמעט התפקעה מעוצמת הסבון של הילד עודם נשקפים מבעד

לזכוכית והילד יושב לו על השרפרף הקטן ומביט בי באדישות מסוימת כאילו דבר לא קרה ורק אצבעותיו שמגיעות לתחתית הקופסה מעוררות בו את ההיסוס שמא כדאי לדהור למטבח ולמלא את הקופסה מחדש בטרם תאמר המכונה את החריקה האחרונה.

אליזבטה

ולאחר שאליזבטה רחצה רק יד אחת בסבון, כמו שאמא שלה לימדה אותה, ובזמן שאליזבטה לבשה כבדרך אגב את הכפפה עם הרשת המנצנצת מול כל ההמון שלה, שלא כמו מעשה הקוסם, שעוטה לאט־לאט את הכפפה השחורה מול כל הקהל שלו, כבר עמדו מצדו השני של הדוכן לא מעט קונים, ולא מעט עגלות־סופר, ואם נצרף לזה את ההזמנה לארבעים ושניים שניצלים־פרוסים־דק־דק שביקשו ממנה בטלפון מגן החובה שליד הסופר, ואת רשימת הקניות שהשאירו לה תמיד בנימוס ובלי להידחף בכתב ברור וקריא וגדול כדי שיהיה לה קל לקרוא, ואם נצרף לזה את שני הקרטונים המלאים בשר אדום ואת העופות הארוזים מגידול ללא אנטיביוטיקה שיש לסדר על המדפים, שהגיעו לפני כמה רגעים כי עושים שחיטה רק ביום שני, אזי כבר אז, תוך כדי הכפפה עם הרשת, הבינה אליזבטה שלא יהיה לה רגע אחד לנשום ושהלקוחות בעצם מפריעים לה בעבודה ושהיה הרבה יותר קל אם היה זה סופר ללא לקוחות או לפחות לקוחות עם תור כמו אצל האורתופד, או אז יכולה היתה לארגן את הבשר שרק הגיע ולסדר על המדפים ולהבדיל בין חלקי צ'ך לחלקי כף, ולחתוך את הפרוסות במדויק ממש כדי שאף ילד לא יצא מקופח, ואפילו לדפוק עליהם, היינו על השניצלים ולא על הילדים חס וחלילה, במחבט הייעודי

הלבן, וביום כזה אין ברירה אלא לעבוד בזריזות בין העוף לשווארמה לבשר לפילה לפרגיות לצוואר ולגרונות, ותמיד היא שואלת את עצמה למה אנשים קונים כמויות כל כך קטנות של בשר, שהרי לטחון חצי קילו זו כמעט אותה עבודה כמו לטחון שני קילו, היינו לארגן את הבשר ולשטוף במסננת ולהכניס למטחנה ולטחון שנית ולסדר יפה על המגשיות ולעשות שרינק ולהדביק את הקוד ולהניח בעדינות ללקוחות שבקושי אומרים תודה ולשאול, עוד משהו בבקשה? ולספר על המבצע של העופות השלמים, וכמו בקופת חולים, יש כאלו שרוצים רק שאלה בעניין הבשר, אם עדיף סינטה או פילה ואם עדיף לחתוך גולש עם הסיבים או במאונך ואם עדיף לנשוך לשון של פר או של פרה, וכולם מסביבה לחוצים ועוקבים אחרי כל תנועה שלה, כאילו היא עושה החייאה של הבשר, וכולם מלחשים תפילה, שרק לא נאבד את העגל ושתחתוך בעדינות, כי לא עשו הרדמה, והרי חוץ מקצת ארגנטינה ונתב"ג בקושי הספיק לראות עולם, ויש עגלים שהונצחו בקולנוע חוצים את הריו גרנדה לצד ג'ון ויין, ויש גם כאלו שמבקשים, מאמי, תערבבי כתף של עגל עם פרגיות וכאלו שמתלוננים שהיה יותר מדי שומן בבשר בפעם שעברה ולכי תנסי להסביר להם, נו־מה, שלפעמים קצת שומן מוסיף טעם, בעיקר בבישול ארוך, והנה ניגש מישהו ושואל למה אין בשר ללא אנטיביוטיקה על המדפים, ואיך תוכל לשים את הבשר כשיש כל כך הרבה לקוחות שממתינים ומפריעים לעבודה, ובעוד היא חותכת את השוקיים של העוף הקפוא שומעים את זעקותיהם של העוללים הרעבים מהגן שמחכים כבר לארוחת הצהריים עם השניצל הדק ופירורי הלחם והפסטה פרפרים עם

הרסק, ודווקא אז מתחילות לכאוב לה האצבעות מהקור, והנה היא מקלפת את העור של התרנגולת ביד אחת ופורסת בידה השנייה ומסדרת בשלישית ועונה על משך הזמן של הגולש שעדיף לדעתה לבשל בסיר מברזל עם תחתית עבה, גם אם יש קצת חלודה, ושקצת חלודה זה לא נורא, וכדאי בקצת יין אדום, אבל אפשר גם יין זול, וסבתא היתה מטגנת על הפלדה הלוהטת של הטנקים הגרמניים כשעה לאחר שנפגעו, והנה היא מזיעה מתחת לסוודר העבה שהיא לובשת בגלל הקירור, וכל הפעולות המתוזמנות הללו מזכירות לה את המנופאי שהיה משחק בידיות ההידראוליות על הספינה בים הצפוני, שם היתה, בגלגולה הקודם, לפני שהגיעה לסופר, מהנדסת קידוח מדופלמת מהפוליטכניקום הגבוה במוסקבה, והמומחיות שלה היתה לקדוח חורים בקרח כדי למדוד את העובי שלו, ולא פעם הצילו המדידות שלה את הספינה מקרח עבה מדי, ועל כך היו כולם עושים לה כבוד, ותמיד היתה לכן הראשונה במקלחת, כשהמים היו פושרים יחסית ולא קרים, כי את החמים ממש קיבלו רק הקפיטן והסגן שבאולם הפיקוד, והיתה אליזבטה נעה כשחקן ברחבה בין המקרר לשרינק למטחנה לקרש החיתוך, ונזכרה באמא שלה, שהיתה הצלפת המעוטרת ביותר בקרב בסטלינגרד, שהצליחה להוריד אפילו את השועל הגרמני, ושהיתה כל כך מפורסמת שאפילו הגרמנים עשו לה כבוד, ובעלונים שהם זרקו על סטלינגרד התריעו שאם הם, היינו הגרמנים, יתפסו אותה — יהרגו אותה מתוך כבוד וללא עינויים, ואומרים שסטלין לחץ לה את היד לאחר המלחמה, והיא לא רחצה את היד במשך שנים, אם כי מתוך נוחיות החליפה את היד אפילו כשהיתה עם משפחתה בגולג אי

שם בסיביר, ושם נולדה אליזבטה, וסיפרו לה אחר כך שאפילו מי השפיר שירדו לאמה הצלפת מסטלינגרד ששמעה את שוסטקוביץ' מנגן בפסנתר קפאו, ובגלל זה לא נהגה אליזבטה להתלונן שקר לה בידיים, בעיקר ביד עם כפפת הרשת, ואמא שלה אמרה שלצלוף בגרמנים זה עניין מחשבתי, היינו *cosa mentale*, ואליזבטה, שהיתה גם מהנדסת במקצועה, נהגה לחשב חישובים כמו כמה לקוחות קונים פרה שלמה, או האם יש משמעות לכיוון סיבוב הצייר במטחנת הבשר בחלקו הצפוני של כדור הארץ כמו לכיוון המים המסתובבים בכיור, והאם אפשר להפוך את תור הפרות הצועדות לבית המטבחיים לטור פורייה, שזה משהו עם המון סינוסים וקוסינוסים ופאי, ולפעמים, בשעת עומס בלתי נסבל, היתה ניגשת לטלפון וקוראת ברמקול לעזרה, ממש כמו שהיתה ניגשת לאלחוט בספינה בחוג הקוטב כשהיה נשבר המקדח או כשהיו חייבים לעצור ולחזור או כשהצינור ההידראולי היה יוצא ממקומו ומשפריץ שמן על הקרח הלבן, ממש כמו מטחנת הבשר שמעיפה לפעמים רסס של בשר עגל על הרצפה, ומה שהעסיק אותה יותר מכול בזמן שעטתה את הכפפה היה השאלה אם יבוא היום הלקוח המועדף שלה, שהיא מכנה 400-געט, כמו בגולג, שלכל אחד היה מספר ואותיות, ומה ילבש 400-געט ביום חם כל כך והאם יבקש ממנה 400-געט שתכין בעבורו 400 גרם **עגל טחון** מחולק לשתי מגשיות כמו תמיד, או אולי כרעיים חתוכים ללא עור למרק או שניצל דק כדי שיהיה יותר בזול או אפילו שוקיים, ואולי הכול, והיא מלמלה לעצמה באותיות קיריליות שהנה התאהבה באדם מת, ושרק לה זה יכול לקרות, ופעם שאלו את אליזבטה) בזמן שהכינה שני קילו

שניצלים חתוכים דק־דק, שזה כמו ארבעה קילו, כי ככה היא מכפילה את מספר השניצלים שאפשר להגיש, והיא חישה פעם שאפשר להוכיח מתמטית שקיים תמיד אפסילון של טעות קטנה כרצוננו שבעבורו אפשר לפרוס את השניצלים למספר n בתנאי שאין לקוחות מסביב, והיא כינתה זאת חוק השניצל ההפוך או לצינש) אם זה ייקח עוד הרבה זמן, והיא לא ענתה, כי בעצם היא לא סובלת את הלקוחות שמפריעים, ובעיקר את אלו ששולחים את העובדת הזרה שלהם עם רשימה מוכנה מהבית, כזאת שכתוב בה שניצל בעברית באותיות לועזיות עם הדגשות בפיליפינית, או מתקשרים ורוצים שירות, והיא חושבת שלאנשים אין בכלל סבלנות ושכולם נדחפים בנימוס, היינו אומרים סליחה ודוחפים, כמו שקרה לה בעלייה למטוס, ולפעמים היא עושה הכול לאט במתכוון, ולא רק את החיתוך של הבשר, אלא גם שמה בערך על המאזניים ומוסיפה ומתקנת ומורידה ומקפידה שיהיה על הגרם, כאילו שיש לזה משמעות, שלא כמו בתהליך איפוס רובה הצלפים של אמא שלה הצלפת מסטלינגרד, שם לכל גרם היתה משמעות בדיוק הפגיעה, שהרי הדיוק הוא עניין של *cosa mentale*, ומי שמעצבן אותה או קורא לה בצורה מתנשאת מקבל הרבה שומן ומעט בשר, והיא קוראת לזה בשר לבן, כי כבר לא רואים את האדום, וגם למדה שכאשר מתקשרים אליה, ככל שהבוקר טוב והמה שלומך נשמעים יפה יותר — כך המכה גדולה יותר והרשימה ארוכה יותר וההוראות הטלפוניות מורכבות יותר, והיא נזכרה שיום אחד התקשרו אליה מהבנק ושאלו, מה שלומך אליזבטה? והיא בכלל לא הבינה איך יודעים מה שמה ומה מספר הטלפון שלה וידעה שאם מתקשרים אליה מהבנק סימן

שקרה אסון ואיך שהיא מרגישה עכשיו זה כלום לעומת איך שתרגיש עוד דקה, ושהריאות שלה המתפוצצות מאדי הסולר שבספינה לא מספקות לה די חמצן ותכף תיפול על הסכין ישר בין כרעי העוף, וכל שיכלה לומר לפקיד בבנק זה, שלומי... תכף נראה מה שלומי, מה אתה רוצה, ואז הוא סיפר לה שקוראים לו נסים, כאילו שזה אכפת לה, ושהוא ראש הצוות שלה בבנק, כאילו שגם זה אכפת לה, ושעיקלו לה את החשבון, אבל זה לא נורא, כי הרבה פעמים זה בטעות, ובעצם זה משתלם בסוף כי כשהחשבון מעוקל אז חוסכים המון בקניות, והאדים של הסולר צורבים לה את הריאות, והיא מרגישה איך הזיעה יורדת לה ברווח של החזה, עד לפופיק, ובסוף החזייה שלה יש חיזוקים מפלדה אוקראינית משובחת, זאת שהוורמאכט ניסה לשדוד, ותכף תקפוץ החוצה מבעד לסוודר הכבד שלה, והיא, היינו אליזבטה, תיראה כמו ממותה צמרית עם חטים ענקיים, כמו אלו שמצאו בצפון הקר במסעות שלה עם המקדח של הספינה, קפואים קומפלט בקרח, ומי יודע מה עוד יכול לקרות, והיא עומדת שם עם השפופרת, והפקיד שואל אותה, גברת אליזבטה, את בסדר? והיא ממש לא מבינה את ההומור שלו, והלקוחות שואלים אותה אם זה ייקח עוד הרבה זמן, השניצלים? והלחץ בסופר מאזן את הלחץ שבריאיות ורק חסר איזה ניצוץ של חשמל שידליק את האדים של הסולר, ואליזבטה תעוף כמו טיל מבעד לתקרת הסופר, כמו שעפו מקדחי הקרח שנשברו על הספינה בקוטב, ופעם המקדח עף בעוצמה כזאת עד שעלה מעלה לגובה של מאה מטרים וצנח בעודו מסתובב לתוך הסיפון ועבר דרכו ונעצר בסופו של דבר כבדרך נס שני סנטימטרים בתוך התרמיל של אחד המלחים

שהיה מזוקן, שהסתיר ספר תורה בתוך התרמיל, והמקדח נעצר ליד הגלבוע, כלומר על המשפט וייפול שאול על חרבו, וכמובן ששפטו אותו באותו יום בספינה על עניין ספר התורה, והוא עבד במשמרת שלו במסגני השמן, ואחר כך עבד כעונש במטבח בשטיפה במים קרים במשך חודש, ועל אליזבטה כעסו כי מבחוץ הפלדה מתלהטת בגלל החיכוך עם הקרח ומבפנים היא נהיית שבירה יותר בגלל הקור הצפוני, והכול כאילו שהיא לא יודעת את זה, והיא נעלבה שככה מעריכים אותה, ועוד רגע היו אומרים לה שהיא שברה את המקדח בכוונה כדי להיכנס לספינה מהקרח והאוויר הקפוא והלבן שמסביב לספינה, וההוא, היהודי עם ספר התורה, נשבע לה שמי שמתעסק עם יהודים יגמור כמו החיילים מהוורמאכט, ששמו את העלונים עם הכיתוב על אמא שלה הצלפת בתוך המכנסים כדי להתחמם לפני שקפאו, ואז שאלה את הפקיד מה זה עיקול, והוא הסביר לה, וככל שדיבר רגוע יותר כך גברה עצבנותה, והבינה שהסכין נעוץ עמוק יותר בבשר, ושאלה איך יוצאים מזה, והוא הסביר לה שתדבר עם העורך דין שלה והם ישלחו מישהו ללשכת המס והעניין יסתדר ברגע, אבל אין לה עורך דין, ועכשיו אין לה גם חשבון לשלם לעורך דין, ושאלה אם ינתקו לבת שלה, שלומדת בעירוני ד', את הכבלים, ואמרה לבסוף, נו־טוב, שאלת מה שלומי, אז אני כרגיל הצרות שלי והברכות שלי הן חבילה אחת שלא אני בחרתי, ונראה מה יקרה בהמשך ו־ שיהיה לך יום קסום, פלט הפקיד, והיא אמרה, נו־טוב, וחזרה לשניצלים ולכפפה, והאנשים מסתכלים עליה, ואחד אפילו אמר שאולי כדאי לשים את הטלפון על שקט בזמן העבודה כי זה פוגע בשירות, ושבאמריקה היו מפטרים

אותה על המקום כי זה לא יפה לדבר בטלפון לפני הלקוחות, והיא נזכרה שבבית ספר לימדו אותה שאצל האמריקאים אין חוכמות ושכושי מפנה את המקום באוטובוס ללבנים ושהאינדיאנים הורידו ללבנים את העור מהרגליים בעודם חיים בלי כפפה ושזה מעניין מבחינה קולגיאלית איך הצליחו ושהאמריקאים סירסו חולי נפש עוד לפני הגרמנים ושהגרמנים נסעו ללמוד אצלם את הפרקטיקה כי בתיאוריה הגרמנים לא היו צריכים ללמוד מאף אחד, וחשבה שהיתה שמחה לנסוע לאמריקה לעבוד בסופר כי שמה קונים סטייקים של פאונדים וזה מצריך המרת יחידות מקילו ומעניין כמה זמן ייקח לה ללמוד לקלוע בול במשקל ובאמת לא הבינה למה האנשים באמריקה קונים כמויות כל כך גדולות, שהרי הם מתנהגים כאילו יש קיצוב כמו בגולג ושמחר הבשר ייגמר ושאוילי עניין העיקול לא נורא כשמדובר בשכן שלך אבל זו צרה צרורה כשמדובר בכך כמו שאומרים על רפואה ובריאות ושמעניין אם הרגליים של העוף שמסודרות במגשיות יודעות להבחין אם הרגל שלידין שייכת לאותה תרנגולת ושאמא שלה היתה יכולה להוריד את הלקוחות אחד-אחד גם ממרחק של מאתיים מטר לפחות, בלילה כשהיא שוכבת בקרח כמו הפרגיות ואוחזת בידה את המתכת הקרה של רובה הצלפים, וכך המשיכה לחשוב גם על הספינה, שפעם, בגלל טעות בניווט, חשבו שיצטרכו להישאר כל החורף בים הצפוני, מוקפים בקרח, עד שהקור יכריע אותם, ויאכלו זה את זה עד ההפשרה באביב, ורק בזכות הנוסחאות המיוחדות שלה טענה אליזבטה שאפשר להתקדם ושהקרח לא ישבור את הספינה, וצדקה, וכל פועלי הספינה עמדו מסביבה ומחאו כפיים, והקפיטן לחץ

את ידה שמאז היא לא רוחצת, ונתן לה להתקלח במים החמים ממש, ואנשים קראו, מיראקולו מיראקולו, כאילו שקרה נס, או מינימום קסם, אפילו שלבשה כפפות צמר עם חורים, והמצחיק מבחינתה הוא שעשתה את החישובים בראש ובמקום לחלק בפאי שזה בערך 3.14 חילקה ב-31.4 ולכן בעצם הספינה היתה אמורה להתפצץ, ולפתע קרא אחד הלקוחות, תגידי, גברת, זה ייקח עוד הרבה זמן עם השניצלים? והיא לא ממש מבינה מה קסום ביום שלה עד כה שצריך להמשיך אותו, ואת ספר התורה מהספינה שמרה לעצמה וקראה בו מדי פעם, בעיקר את הסיפור על שאול ובעלת האוב.

וכשאליזבטה הלכה לישון היא שכבה במיטה וחשבה על הסופר שהיתה ממציאה לו יכלה, והיה זה קודם כול סופר חשוך יותר עם קטורת ללא לקוחות, כי הלקוחות מפריעים ובאים רק כשהם צריכים משהו, ואולי רק עם לקוחות שהיא אוהבת, כמו 10-רשא, שזה עשר רגליים שהרופא אוהב ו-400-געט וקילו-בחצי וגם הצ'וקצ'יק הזה, שלא מפסיק לשאול על העוף ללא אנטיביוטיקה, והיא זכרה שעל סיפון הספינה היו מעמיסים לפעמים גם תרנגולות שהיו מביאים כדי שיהיו ביצים טריות ואפילו אפרוחים, וכדי שלא יקפאו היו נותנים להן לשתות את השמן ההידראולי שהיה נוזל מהמנוף, והיה זה שמן משומש, אבל לגמרי אורגני, ומתברר שעופות ששתו את השמן הזה לא היו ניתנים להקפאה במקרר הגדול של הספינה כי השמן הכיל גם מרכיבי אנטי-פריז, והיה להם טעם קצת מוזר של סויה, והביצים היו קצת יותר אובליות מהרגיל, והיא חשבה שאנשים הם נאיביים, כי בטח במקום אנטיביוטיקה מכניסים לבשר משהו גרוע פי מאה, אולי אפילו קצת סולפור, שזה אולי אבץ או גופרית בעברית, האמת שלא ממש ידעה, וכשאמא שלה באה לבית החולים ללדת אותה אמר השומר שיש בעיר עוד שלושה בתי חולים ושתלך לאחרים כי שם יש מקום, וזה היה בעצם רמז לזה שבלי שתיתן לו, היינו לשומר, משהו משכנע, אין

סיכוי שייתן לה להיכנס, ואבא שלה, שהיה מכונאי ראשי על הפוטיומקין, ניסה להתווכח עם השומר ואמר שמדובר בליזה, שיש לה יותר צליפות מאושרות מכל צלפת אחרת בסבסטופול, ואחר כך ניסה להתחנן, כי בכל ציר וציר עלה המחיר, ולבסוף השאיר אצלו את שעון הזהב שהוריד לקצין אס-אס מהיד, שהיה זרוק לצד הדרך, כלומר הקצין עצמו, והיה כל כך קפוא שלא הצליח לשחרר את אבזם השעון בלי להוריד את הכפפות, ואפילו ביקש את קצין האס-אס שיוריד בעצמו את השעון, אבל הוא כבר היה קפוא יותר מאשת לוט שקראה עליה בספר התורה שמצאה בספינה, וככל שחשב לא מצא דרך להוריד את השעון מידו של קצין האס-אס בלי להוריד את הכפפות שלו עצמו, וזה כמובן לא בא בחשבון, וחבריו, שהיו עמו בסיו, עמדו כמה זמן וחיפשו דרך להוריד את השעון בלי להוריד את הכפפות, וכעבור זמן מה הדליקו מדורה קטנה וניהלו דיון על כוס תה ובחנו בו בזו אחר זו את האפשרויות השונות להורדת השעון מידו של קצין האס-אס בלי להסיר את הכפפות, ולא שמו לב שכדי להדליק את הגפרור למדורה הסירו לרגע את הכפפות, אך הסרת הכפפות כדי לחלוץ שעון היתה עניין שלא בעניין, עד שלבסוף נאלץ אביה של אליזבטה להוריד את היד בגרון כדי לשחרר את השעון, והשעון עדיין עבד, והראה גם את התאריך הנכון, ופעמים רבות סיפרו לה הוריה את הסיפור הזה ולא סיפרו לה שאת קבלת השעון עצמו הגרילו החברים ושאבא שלה כמעט התעלף כשהורידו את הגרון, ועניין דומה קרה גם ביום שבו שבה למספנה הספינה של אליזבטה עם המקדח, שהיה מעט חלוד, ואולם העדיפו בספינה לעבוד יום שלם בהסתרת החלודה רק כדי לא לפרק ולהרכיב את המקדח,

דבר שאורך שעה לכל היותר, וכשאליוזבטה הגיעה בעצמה ללדת את הבת שלה בוולפסון הביאה עמה כמה וכמה שעונים, ואפילו שעון סייקו אלקטרוני מיפן ושעון קוקייה שוויצרי מקורי, ובבידוק שבכניסה לבית החולים עזר אותה השומר כי חשב שבאה לגנוב שעונים מחולים במחלקות הפנימיות, ולקחו אותה לחדר צדדי, והזמינו שוטר, ועזבו אותה רק כשהתחילה להתפתל מצד לצד בצירים מתוזמנים כשעון של פעם, המכיל צירים רבים, גלגלי שיניים ומטוטלת, ורגע לפני שהגיע זמנה של הקוקייה לצאת לקחו אותה לחדר לידה, והיו שם מלא אנשים בכפפות כחולות, והבת שלה, שנולדה בשעה טובה, ממש לא מאמינה לסיפורים שלה על החיים בגולג, וחושבת שאמא שלה לא מפסיקה להמציא ושלא ייתכן שבכל הגולג לא היתה אפילו לידה אחת בהרדמה אפידורלית ושספק אם מישוהו בכלל שמע על זה ושבאפריקה מיילדים תינוקות עם מכשף שרוקד אל מול הלהבה ונלחם בשדים ומגרש את הכאב ובגולג מרגיעים את היולדת בהקראת נאומים של סטלין, ושאוּלי קראה הכול בספרים של סולז'ניצין אבל לא יכול להיות שאמא שלה היתה שמה ממש, ופעם שאל אותה 400-געט מה היא ממליצה שיעשה לילדים שלו, וככה למדה שיש לו בכלל ילדים ושאוּלי הוא לא נשוי, והוא נראה לה מנומס וסבלני, והתחילה להסביר לו על גולש בקדרה וראתה שהוא לא מבין כלום, אז הציעה לו לעשות בישול של תפוח אדמה ועוף ובצל בסיר, שזה גם טעים ולא מתקלקל אף פעם, ולמחרת חזר לספר לה שזה ממש מוצלח, ולא הצליחה אפילו להרים את הראש ולחייך, כי היה לחץ מהגן להביא את השניצלים חתוכים דק־דק, וראה אותה

מניחה בצד עשר רגליים ארוזות יפה בשני שרינקים, ולא הבין בשביל מה, אבל לא העז לשאול, והיא מסדרת למי שמעצבן אותה או מדבר אליה בהתנשאות הרבה שומן, וככה נשאר לה בשר טוב לאנשים הטובים, וככה היא גם מחסלת לאט-לאט ובייסורים את האנשים הרעים והלא נחמדים, וסותמת להם את העורקים בלב, והיו אנשים שרצתה לתת להם בשר עם רימות, כמו שנתנו למלחים בסרט שראתה בגולג על הספינה של אביה, שהרימות עושות פרומגדה של יום ראשון על הבשר, ומכיוון שלא היתה יכולה לשמור רימות שמרה את השומן שהיתה מורידה לאנשים הטובים, והיתה משאירה אותו בתוך המטחנה הימנית של הבשר, והיו האנשים המזרזים מקבלים בשר עגל טחון מעורבב בשומן רגלי תרנגולת ושאריות גרונות, שייתקע להם, והיתה מצטלבת, כדרכם של הפרובוסלבים, שהרי עדיף להיות פרובוסלבי מאשר אנטיביוטי, ואלו ואלו עובדי אלילים, וידעה שיש יוגורט פרוביוטי אבל החליטה שתברר למחרת אם יש גם יוגורט אנטיבוסלבי, ולקחה מהר עיפרון ורשמה על הטפט שמודבק על הקיר ליד המיטה שלא תשכח, והיה לה מעל המיטה צלב קטן ושחור ותמונה של עם ישראל חוצה את הדנובה כשהמים עומדים משני הצדדים, וגם היא היתה רוצה לחצות את המעבר בסופר אל המחלקה שלה בין שני קירות מים משני הצדדים, כמו שקראה בספר התורה מהספינה, ושלא ידביקו לה רשימת בשר כמו שמדביקים דולרים לשכנה שלה שעובדת בפאב, ובבית, אבל, היא תמיד נקייה, ושלא ישאלו אותה שאלות כמו הגיע בקר טרי היום כי ישן אני לא קונה ושלא יעצור אותה המאבטח מהכניסה לסופר וישאל אותה אם הבת שלה יכולה לעזור

לו לתקן את הנגן אמ־פי־3 שלו, ובלי שהתכוון כלל ובלי שרצתה בכך סיפר לה יום אחד שקיבל את הנגן מחברת השמירה כשי לפסח, והנגן לא עבד מהיום הראשון, זאת אומרת עבד, אבל זמזם באוזן אחת, וזה לא האוזניות, ולקח יום חופש כדי לתקן, ואז אמרו לו שהחברה קנתה נגנים ישנים מהחזרות בלי אחריות ושאין לו דרך להעלות שירים לנגן ושאוּלי היא מכירה מישהו שיוכל לעזור, ובהמשך סיפר לה ביום אחר שהשכונה מבוססת, ויש הרבה ג'יפים לקליינטים, ולכן אנשים מתעצלים להחזיר את העגלות, גם אם השאירו בפנים מטבע, ולא חדל עד שסיפר לה ביום אחר על השעון שקיבל כאות הצטיינות כשהיה עוד בבילוש, וקראו לו באלחוט למהר לקריאה על אלימות במשפחה המכונה בקיצור אל"מ וכשהגיע לבית המיועד ראה את האישה עם חתך במצח והשוטרים בבילוש רצו לעצור את הבעל המכה שכמעט איים להתאבד, אבל אז מצא המאבטח שהיה חוקר בבילוש שיש ראי במקלחת שנגמר בגובה החתך, ושיש עליו דם, ואיים על האישה המתלוננת והפצועה במצחה שאם היא לא מודה בבידוי ראיות הוא עוצר אותה מיד לפני הטיפול הרפואי, והאישה נשברה והודתה בכך שחבטה את הראש בכוונה בראי עד זוב דם, ולקח אותה קודם לתפירה ואז למעצר, והבעל בכל זאת התאבד, והשעון לא היה סתם שעון אלא שעון עם סמל משטרת ישראל, ולא הרפה ממנה המאבטח בכל פעם שנכנסה לסופר, גם אם נכנסה דרך הכניסה האחורית של הסחורה, ולא עזב אותה עד שסיפר לה שיש לו תחביב, לעשות ויטראז'ים, היינו ציורים, מחלקי זכוכית צבעוניים, וזה עושה דקורציה לחלון, ויום אחד היתה המולה בסופר, והגיע אמבולנס, כי השומר רץ

אחרי נערים שגנבו עגלות, ובגלל נגן האם־פי־3, שהיה נעוץ בשתי אוזניו אך עבד באוזן אחת וזמזם בשנייה, לא שמע את הג'יפ שדרס אותו שנהגה לקוחה שתמיד ממלאה את העגלה באוכל מוכן ובפיצות קפואות והעיף אותו כמו קלע מבליסטרה על המדרכה, ומעוצמת המכה נשברה רגל, וגרוע מזה — נפלטה ירייה, ואת הקליע מצא רק למחרת הלקוח שתמיד מבקש בשר בלי אנטיביוטיקה, נעוץ בתיק העבודה, ומשום שקרה הדבר בסניף הבנק מיד חשב שזו אזהרה מהעולם התחתון על עניין העיקולים, ואלוזבטה למדה עם הזמן שיש אישה אחת שיש לה שבע בנות שאם מתחילים לדבר איתה זה לא נגמר בטוב, כי אז אומר לה מנהל הסופר שסופר זה לא בית הבראה של קופת חולים, ושאם היא רוצה לדבר עם לקוחות — שתעביר כרטיס ושמצדו לא תבוא בכלל לעבודה, ושתשב כל היום בים עם טקילה על הפראנזי, רק שכל הלקוחות יקבלו את הבשר שלהם, ושלא יהיו עיכובים במשלוחים כי המוביל הוא עבריין שעושה על תנאי ושהוא בכלל עושה טובה לחבר שלו, שהוא הקצין מבחן של המוביל, ושהיו יחד בבקעת הלבנון ונלחמו מול הסורים ושהוריד בעצמו שישה טנקים סוריים שנדלקו מיד כי אצלם אין את השמן האורגני שלא נדלק כמו אצלנו ושאפשר לטגן בשמן הזה אחלה חביתות ושראה שהסורים קושרים את החיילים שלהם לעמדות כדי שלא יברחו, והיה חייל סורי אחד שהוריד לעצמו את היד והשאיר שעון אומגה אורגינל ממש כמו שועל במלכודת, ובלי שהוא שם לב היא עומדת ומקשיבה לו ופוחדת להזכיר לו שיש הרבה הזמנות, ולבסוף הוא מסמן לה ביד שתתחפף, ועדיין לא ידעה מה תעשה עם העיקול, והאמת — לא ממש הבינה, כי מה

פתאום מישהו ייקח לה כסף מהחשבון אם הכסף בבנק, ואם אפשר לקחת לה כסף ככה מתחת לאף של הבנקאי אז בשביל מה צריך בכלל בנק, ושאלם זה המצב אז עדיף לגלגל את המשכורת ולהשאיר אותה ליד הפלדה האוקראינית שלה מתחת לחולצה, ונראה מי ינסה לקחת את הכסף משם, והבינה שלמחרת תצטרך ללכת לבנק ואפילו לא תדע מה בדיוק לומר, ושרק לא יגעו לה בקצבה, כי בארץ הדבר אף פעם לא נגמר בפקיד, כמו שחושבים, כי מי שמטפל בקליטה שלח אותה תמיד לדיור ומי שמטפל בדיור שלח אותה תמיד לזכאות ומי שמטפל בזכאות שלח אותה למשרד הפנים ומי שמטפל במשרד הפנים שלח אותה לג'הנם, ועד היום לא מצאה את ג'הנם, ובאמת חשבה שאולי כדאי לשאול את אחד הלקוחות בחליפה מה עושים עם העיקול, אבל אין לה זמן להרים את הראש מהמגש של הכנת הבשר, ולפעמים מביאים לה לעזר את הגברת קמומברט ממחלקת הגבינות, ורשמה על הקיר גם את עניין העיקול שלא תשכח, ולפני שעצמה את עיניה אמרה קריאת שמע והצטלבה, כי תמיד עדיף לטחון את הבשר פעמיים, ובלילה חלמה חלום, ובחלום שוכבים להם הלקוחות במקרר הזכוכית צפופים-צפופים על המגשית עם שלט כזה קטן שכתוב שזה עם אנטיביוטיקה, ומעבר לדלפק עומדים תרנגולות ופר ועגל ומביטים בלקוחות במידה לא מבוטלת של חמלה, ומחליפים ביניהם מבטים, ומנסים לקרוא את שפת הגוף של הלקוחות במגשית, ומסתובבים יחד אל דלת היציאה ולא מחתימים כרטיס ויוצאים אל הרחוב, ורק העגל מפגר מעט מאחור כי נעוץ לו בגב הלוח הקטן עם המחיר, וכולם קופצים לתוך עגלה, והפר דוחף אותה בקרניו, והעגלה שועטת

במורד הרחוב ואין מי שיעצור אותה, ודווקא עכשיו נסים התקשר מהבנק ואמר שמעקלים גם את אליזבטה כולה, ולא רק את החשבון שלה, ואם לא די בכך, אז דווקא ברגע זה של החלום נכנסות פרסומות של ביצת הפתעה מרובעת וחברת תכשיטים שמציעה תליון של עגל הזהב, ואליזבטה החלה להזיע, כי עגל מזהב ישבור את הלהבים של שתי מטחנות הבשר, כולל זו הימנית המלאה בשאריות שומן, וכמעט נרדמה מתוך החלום, אבל אז נתפסה לה הרגל בשנתה, והתעוררה, וקראה לבתה מן החדר השני, והבת, שנעמדה ליד המיטה ולא ממש ידעה מה לעשות, החלה להרכיב את ביצת ההפתעה מהפרסומת, וזה היה לא קל, כי במקום הוראות הרכבה הופיעה הודעת פירוק, וברקע האם זעקה בכאבה, ולא הבינה הבת מדוע שמים בביצי ההפתעה כפיות שטוחות שאין להן עומק, ונראה היה שהכאב השתחרר מעט ואליזבטה חזרה לנשום בעצמה, אלא שבתוך השקט אפשר היה לשמוע את קריאותיו העצבניות של נסים בעניין העיקול ואליזבטה, שנבהלה כל כך שמעקלים גם אותה, רצה לראי שבאמבטיה וראתה שפניה התהפכו ממש כמו גרב שלובשים הפוך, וחשבה שאולי הגיע הזמן ללכת לבית הבראה של קופת חולים, אם רק יבטלו לה את העיקול, ושם ייתנו לה לשתות שלוש פעמים ביום מים מינרליים, כמו שמספרים שהיה באודסה לפני המהפכה, והשומר של הסופר חזר כעבור זמן והיה נראה שונה מאוד וחלש וחיזור ובלי נגן האם־פי, וגם זכוכית הספיר על השעון היתה סדוקה, והמחוגים לא זזו יותר, ממש כמו השעון מהירושימה, שהראה את השעה המדויקת שבה הפסיק לפעול.

ואליזבטה ידעה שלביתה יש בת עוד לפני שבתה ידעה בכלל שהיא בהיריון, ולא שידעה להסביר מאיפה היא יודעת, אבל עם הזמן הרגישה שיש לה חוש לאיברים פנימיים, ומיד התחילה אליזבטה לראות שבכל פינה יש נשים בהיריון, ולילה קודם קראה בספר התורה שלה וחשבה הרבה על סיפור פרעה ומכות מצרים ועניין מכת בכורות, וחשבה שזה יותר מדי אכזרי מה שקרה למצרים, שמצד אחד עשו לפרעה לב קר ועקשן ומצד שני החטיפו לו מכה אחר מכה, כמו שהיא מכניסה לשניצלים עד שהם יוצאים דקים־דקים, והיא מחטיפה לשניצלים בלי לתת להם הנחה, אפילו ליתומים ולאלו שאינם בכורים, ומרוב שהחטיפה לשניצלים מכות שטוחות התחילו לכאוב לה הפרקים ולאחר זמן מה החל השעון שלה להתפרק מרוב חבטות, ונפלו לו המחוגים, אבל הוא המשיך לעשות טיק־טק, וגם הקישוטים מהטבעות נפלו, והזהירו אותה שמוטב לא להתלהב ושעדיף לעשות כאילו, היינו לתת מכות חלשות לשניצלים ולתת ללקוחות את תחושת השירות, שזה תמיד קל יותר וזול יותר מהשירות עצמו, וזה נכון שבעתיים בסופר, כי הלקוחות רק מפריעים לעבודה, ואף פעם לא מרוצים, ובגלל זה היא מחכה ל־400 געט ששואל אותה מה שלומה ומה שלום הבת שלה ומתייעץ איתה ורואה אותה אמיתית, ממש

כמו פסל החירות שעומדת בכניסה לנמל בניו יורק עם מקדח של קרח בידה האחת במקום הלפיד הזה, שנראה כמו פומפה מהשירותים, וספר הנוסחאות של פופוב ביד השנייה שבעצם מחצית ממנו הועתקה מספר אמריקאי של יאנג, ואומרים שליד האקדמיה לטכנולוגיה באודסה, היכן שלמדה, יש פסל של לופוב ופופוב, ופופוב כידוע המציא מטוס עשרים שנה לפני האחים רייט, ולופוב זה ההיסטוריון שהמציא את פופוב עשרים שנה אחרי האחים רייט, ודווקא היום הגיע קילור־בחצי וחיך את החיך המזויף שלו וביקש שוב פעם שווארמה בכזה חוסר־ריספקט, כאילו היא סוחרת בחלקים משומשים מרכבים גנובים שעברו שחיטה, ובגלל היחס שלו שמזלזל בה היא לא נשארה חייבת, והוסיפה לו לתוך הבשר הטחון לא רק את השומן אלא גם חלקים של מגשיות לבנות וחלקים של כפפות משומשות ואפילו זנב של עכבר וגבינת פרמזן, ובמיוחד בשבילו החזיקה גם קצת מהאוכל של החתולים שאנשים משאירים ליד הסופר על המדרכה, ובגולג למדה את המשפט מי שרעב אוכל הכול, והיתה גם ההריונית שמגיעה מדי פעם לסופר, וההריונית דווקא נראתה לה אדם נחמד, אם כי קצת מוזר היה בעיניה שהיא מגיעה לסופר עם מצלמה משוכללת על הכתף, ופעם ביקשה אותה ההריונית רשות לצלם אותה, היינו את אליזבטה, והיא סירבה, כי בהתחלה מצלמים, ואז מצותתים, ובסוף דופקים בשלוש בלילה על הדלת, אבל זכרה את ההריונית לטובה, למרות שהיתה מתקנת לה כל הזמן שיבושי־לשון ומבדילה בפניה בין סיר לקדירה, אבל היא חשה שההריונית נפגעה ממנה ואפילו באה לומר לה שהיתה יכולה להופיע בתערוכה שבחזר האוכל של קיבוץ בצפון,

ואליזבטה לא ממש הבינה למה התכוונה ההריונית, ופעם שאלה את קילור־בחצי, במין סוג של נימוס, אם יש לו מתכון שהוא ממליץ לשווארמה, והוא צחק, כי מתברר שהוא נותן את השווארמה לכלבה שלו, ושמגיע לה, היינו לכלבה, הכי טוב, כי היא ממש חולה בכל מיני סתימות מעיים איומות, ושהכלבה עברה ניתוח בבטן, ושהוא רוצה לתבוע את הווטרינר כי הוא השאיר חלקי כפפה בתוך הבטן של הכלבה שיצאה החוצה בייסורים רבים ושזאת לא פעם ראשונה ושפעם הווטרינר הרים לכלבה את הזנב וקבע בו ברגע שצריך לעקר אותה, ויצא לו, ותגיד, מה היית עושה אם את אשתך היו בודקים ככה, והם, היינו קילור־בחצי והרופא וטרינר, היו בהלם, ומאז הוא ביחסים של כבדהו וחשדהו עם הווטרינר, ואת כל השיחה הזאת עשתה אליזבטה עם קילור־בחצי תוך כדי שהיא עובדת על השווארמה והוא מסתכל עליה במקום על הברש, והיא לא הרגישה בנוח, ולא ממש זכרה מתי הסתכל עליה מישהו בצורה כזאת בפעם האחרונה, והיא רצתה ש־400-געט יסתכל עליה ויזמין אותה לפרומנדה רומנטית ביער, אולי ביער חדרה, ויוציא לה מטפחת שכיבסו גם עם מרכז מגוהצת עם קיפולים שתוכל לכסות את הפנים, כי הרבה פעמים שופכים שמה זבל ומשאירים בלי לנקות, ולפעמים יש גם ריח חזק מהארובות של תחנת הכוח ודווקא הריח הזה הזכיר לה את הטיולים שעשתה באודסה עם אמה הצלפת מסטלינגרד, שהיו יורדות במדרגות לחוף ומריחות את העשן מהתחנה הסמוכה, ויום אחד העשן היה כל כך מחניק שאחותה הקטנה השתעלה כל כך עד שהאמא עזבה את העגלה שהתחילה להידרדר במדרגות ואיזה בחור צעיר קפץ על העגלה והידרדר איתה כמה מדרגות נוספות

ופתח את הראש שפגע בזווית המדרגה והיו שם הרבה צעקות, כי הוא צרח על האמא שהחזיקה את האחות על הידיים על זה שלא צעקה לו שהעגלה ריקה, והאמא צעקה עליו שהוא הרס את העגלה, ובסוף הביאו ז'נדרמריה, ומה לעשות, עצרו את הצעיר, כי לא מסתבכים עם מי שסטלין לחץ לו את היד ושתמונתו תלויה בכל בית ספר, ובכל זאת הגיעה האמא לגולג, כי ערב אחד סטלין שרק וזמזם להנאתו איזה קטע של מוצרט, ומשום שלא מצאו ברדיו מוסקבה תקליט עם הקטע המלא, נאלצו להעיר את כל התזמורת של לנינגרד בלילה כדי להקליט את הקטע לסטלין כדי שישמע את זה בבוקר, ומה לעשות שבשלוש בלילה דפקו על הדלת של נגן הקונטרבס, ומצאו אותו במיטה עם הצלפת מסטלינגרד, ושניהם היו נשואים, אך לא זה לזו, והעניין כתוב ממש בעשרת הדיברות, והוא שניגן בקונטרבס, ידע שאף אחד לא באמת שומע אם הוא מנגן או לא, והרבה פעמים עשה כאילו, ואפילו המנצח יבגני מרבינסקי לא שם לב, ובזכות הנגינה שלו בכלי המיוחד ומשום המחסור בנגנים היו הרבה תזמורות שרצו אותו, ויצא לו לסייר מהרי אורל ועד ולדיבוסטוק בכל מיני קולחוזים שלא מופיעים במפה, והופיע אפילו בפני הפועלים של אליזבטה במספנה, והצטלם על רקע הספינה שלה, אבל בלי המקדח, שהיה בתיקונים, ויצא לו לנגן קטע של Galina Ivanovna Ustvol'skaya שכונתה הגברת עם הפטיש ולא בגלל שהחזיקה פטיש או דופק שניצלים בחיים, אלא בגלל שהמנגינה שלה דופקת על הפסנתר ועל הכלים כמו פטיש של רפלקסים, ובמיוחד ביצירה שלה מס' 2, שיש שם שבעה קונטרבסים, שהוא, היינו המאהב של הצלפת, עשה לפעמים כאילו הוא מנגן, וכשהגיע

לגולג מאוד שמחו לקראתו כי עוד באותו היום שרפו את הקונטרבס הענק על מנת להתחמם, ושוב היה אותו אחד שאומר בקול שבאמריקה זה לא היה קורה שממתינים כל כך הרבה זמן לעוף בלי האנטיביוטיקה, ורצתה לומר לו שילך לאמריקה ושישימו אותו בהסגר בקובה ושיגמור כמו סאקו וונזטי על הגריל ושיעזוב אותה בשקט ושגם בלי ההערות שלו כואבים לה הוורידים ברגליים והמרפקים והעיקול בבנק והשלושה עופות עם השניצלים שהכינה ולא זוכרת למי ורק כעבור שנים נודע לה שאשתו של נגן הקונטרבס עבדה במשמרת לילה במפעל מסווג, ששם הכינו מדחפים מיוחדים לצוללות הגרעיניות הרוסיות בגלל האמריקאים, שהצליחו לאכן, היינו למצוא את מיקומן המדויק ולעקוב אחרי הצוללות של הרוסים לפי המערבולות שנוצרות על מדחפי הצוללות, והמערבולות יצרו גלי תת קול שהאמריקאים חיפשו בסונר, ורק קבוצה קטנה של מהנדסים עבדו על הפרויקט, והיא היתה ביניהם, וכשבאו אנשי השירות החשאי להודיע לה שעצרו את בעלה ואת הצלפת התברר להם שבמקום לעבוד ליד המחרטה היא שמה מזרן על שולחן במחסן והלכה לישון, וגם אותה שלחו לגולג, והבת של אליזבטה לא האמינה לאף אחד מהסיפורים האלה, ובכיתה ז', כשהגיע הזמן לעשות עבודת שורשים, החליטו הבת ואליזבטה להמציא סיפור משפחתי כדי שיאמינו להן, וכתבו הכול מהראש, ואפילו המציאו מדינות שלא קיימות וערים שלא קיימות ומנהגים שלא קיימים ומי שקרא בעיון את העבודה שם לב שהיו לבת שלושה סבים, שאחד מהם מת בתל חי ואחד נספה בקרב הגדול במורמונסק ואחד צנח עם חנה סנש, והיו גם ארבע אמהות, אך כל זה לא מנע מבית הספר

והעירייה להעניק תעודת הצטיינות לעבודה, שהוצגה בלובי של בית הספר, ומרוב שורשים ידעה אליזבטה שבתה, שנראתה כמו גויה, תיסע יום אחד לבקר את הבית באודסה, ועוד לפני שהבת עשתה אולטרסאונד, כבר בשדה התעופה, ידעה אליזבטה שהבת חזרה עם תוספת, אפילו שעברה במסלול של אלו שאין להם מה להצהיר, והצלמת ההריונית זנחה את מקצוע הצילום לאחר שכתבו לה בספר התערוכה שבחדר האוכל של קיבוץ ליד הבניאס שאולי כדאי שתשקול מעבר לצילום מסמכים.

ובערב, כשהגיעה אליזבטה לביתה אחרי שהיתה במיון כי חתכה לעצמה חלק מהאצבע כי שכחה ללבוש את כפפת הרשת, מצאה את טכנאי החשמל ליד הדלת שהודיע לה שבא לנתק את החשמל בגלל החובות, ומכל התחנונים שלה שלא עזרו נאלצה להמציא שיש לה בת חולה בסטלגמיטיס ושהתרופות במקרר, ושהן מחוץ לסל, ושקנתה אותן בייבוא אישי דרך ימאים בעיר התחתית של חיפה, שמביאים זיופים של תרופות מסינגפור, וזה דווקא עשה רושם על הטכנאי, שלא ניתק את החשמל, אבל לקח אליו את כל הפיוזים חוץ מזה של המקרר, ואמר לה שבגללה עוד יפטרו אותו, ושדיר באלק אם היא משחקת עם השעון חשמל, ושאם תשבור את הפלומבה, היינו את חותם הבדיל שמהווה עדות לשלמותו של שעון החשמל, היא הופכת פלילית, ושיש לו גם ילד חולה בסרפדת האקליפטוס, שזה סוג של מחלה כרונית, והיא לא הבינה אם הוא קורץ לה בעיניים פקוחות או שבאמת יש דבר כזה, וכך נשארה בבית החשוך והבינה שהמנורה היחידה שבאמת עובדת בבית זו המנורה של המקרר, וסידרה לה שולחן ליד המקרר, ופתחה את הדלת לרווחה, ונהנתה משטף האור ומהמראה הלבן של המקרר הכמעט־ריק, ונזכרה שפעם בא לספינה חוקר מהז'נדרמריה הימית כי חשדו שבספינה לא ממש

שמים לב לחוק ועושים הברחות של סולר ודגים לפינלנד, והבחור חקר את כולם וסגר את הדו"חות שלו במזוודת יד קטנה ונעל את המזוודה במנעול פלדה אמיתי והקפטן הזמין את החוקר לארוחה אצלו בקבינה, ובינתיים פירקו את צירי המזוודה ורוקנו אותה מהדו"חות, ונמצא בה אפילו בקבוקון וודקה משובחת, וגם אותו לקחו, ומצית רונסון, והשאירו את המנעולים נעולים, והניחו בתוך המזוודה קרפיון ללא ראש כדי שהחוקר לא יחשוד שיש לו מזוודה ריקה, ואת הראש הורידו לקרפיון כי אמרו על החוקר הזה שאצלו גם דגים מזמרים, ונזכרה גם במה שלמדה באודסה, שמקרר מחמם את החדר כי נכנסת אנרגיה דרך החורים של השטקר, ולאנרגיה לא אכפת אם היא מפעילה מגהץ או מקרר, ואנרגיה היא בעצם כל דבר שבסוף אפשר לגלגל לחום, ושזה בעצם קשור לזה שלתהליכים בטבע יש כיוון, ממש כמו סיפור הבריאה, ופתחה את ספר התורה ששמרה ורצתה לקרוא על משה ואהרון והחרטומים שידעו גם הם להפוך מקל לתנינים שזה כנראה היה טריק ידוע בימים ההם, כמו בימינו, להוציא שפן מהכובע או להפוך לחם לצנימים, ורק אחר כך בלע מטה אהרון את מטה החרטומים, ואת זה הבינה אליזבטה, כי מה זה לבלוע מקל לעומת להפוך מקל לתנין, ולשפן יש כמה יתרונות על התנין — הוא לא נושך והוא בכלל הרבה יותר טעים ואפשר לעשות ממנו צעיף בחורף וגם כובע, וזה עוד היה חסר לה במחלקה, שיהיו שפנים, ובעיקר כובעי צילינדר, ומרוב שלא ידעה איך תצא מכל הצרות הצטלבה אליזבטה ואמרה שמע ישראל בעודה אוחזת את הצלב בשתי ידיים ומביטה באור הלבן והחיוור הבוקע מן המקרר, ואז נזכרה ברופא שתפר לה את היד

עם כפפות מגומי בצבע תכלת מתחת למנורה חזקה כמו של חדר חקירות בגולג, ובמין מחט מעוגלת, ובגולג היו תופרים במחט רגילה ובחוט שהוציאו מהבגדים ובלי הרדמה, ורצתה מאוד לנסוע לאמריקה כי יש שם בית חולים על שמו של אלביס פרסלי, ולא סטלין או לנין, ובטח תופרים שם במחט עם סמל של קאדילק, כזאת שלא חשים כלום ושלא עשו בה שימוש חוזר, והיא שמחה שיש לה שלושה ימי מחלה אבל לא ידעה מה תעשה כשתחזור, ואולי יאשימו אותה שכל תאונת העבודה הזאת היא בכלל רשלנות מצדה ויפטרו אותה, והיתה לה בפריזר חתיכת בשר קטנה ממה שהחזירו, כי היה בזה הרבה שומן, והכינה מזה ומתפוח אדמה קטן ומחצי סלק ומקצת מרגרינה מרק על הגז, ולמזלה לא היה בבשר קלקר מהמגשית, ואכלה לה בשקט ארוחת ערב, והרגישה לא מעט גלים של כאב מהיד, ורצתה להקדיש זמן לקריאה בספר התורה, וסגרה את הספר ופתחה אותו, ורצתה לקרוא על איוב והלווייתן אבל לא מצאה איפה זה, וחיפשה, והגיעה לבסוף לפרק 21, שזה השנה שסטלין פלש בה לגרוזיה מולדתו, שנכתב בו על תפלט פרתו ומיד הבינה שמדובר בפרה הנפלטת ממטחנת הבשר השמאלית, היינו זו שהיא לא דוחפת בה שומן בשביל לקוחות בעייתיים, והמשיכה לקרוא, וברגע שאול יחתו, שזה דומה מאוד לברגע יחתכו, כמו שקרה לה היום, ונפל עליה איוב, ולבסוף הבינה את יבלו בטוב ימיהם והחליטה שמחר יהיה יום הבילוי שלה, וקמה מהשולחן שליד המקרר, והביאה את הצלחת לכיור, ובסוף לא הצליחה לשטוף כלים בגלל התפרים והתחבושת, ורק בדקה שבכיור אין כלים, וחשבה על זה שהלקוח 400-געט נראה לה די נחמד, ויוכל לפרנס אותה ואת הילדה שלה,

ואולי אפילו יעשה לה כתרם חדשים בשיניים שתוכל גם לחייך, ויקנה לה שתי כפפות מעור במקום כפפת הרשת היחידה וייקח אותה גם לקונצרט והיא תבוא למנהל ותגיד או מחלקת גבינות או מאפייה או הביתה, ואולי יאמרו איזה ילד בלי הורים אם בכלל יהיה לה כוח, כי בריתות בין מבוגרים עושים תמיד עם ילדים, ובחתונה יגישו רבע עוף, אבל רבע שלם שלא היא חתכה, והיא תדע לזהות אם זה עוף נקי וטרי, ורצתה מאוד לישון, אבל כאבה לה היד, וידעה שבשעה כזאת היא צריכה לשמור על השקט כי ועד הבית עושה סבב בין השכנים ודופק בדלת אם הוא שומע רעש, והיא חייבת כבר חודשיים, והלכה למטבח, וסגרה את החלונות, והוציאה את צנצנת הקונפיטורה, ומצאה שם שטר אחד ששווה בערך קילו בשר לגולש, ושמה מתחת לחולצה ליד הקשתות מפלדה אוקראינית, וסגרה עם עצמה שלמחרת היא הולכת לקניון הגדול ואז לקולנוע כמו שהבת שלה עושה עם החברות, ורק אחר כך תלך לבנק לברר מה זה עיקול ואיך יוצאים מזה, ובלילה שמה את ספר התורה ליד המיטה ליד המגירה, היכן שיש את הדברים האלה שנראים כמו תיונים בנייר אלומיניום מנצנץ ויש בהם גומי בפנים ובטח הם כבר פג תוקף מלפני כמה שנים, ובסוף נרדמה.

ובבוקר התעוררה אליזבטה מהצרחות של הבת שלא הצליחה להדליק את האור ולהכין קפה ולהפעיל את המחליק שיער, והצעקות התגברו כשהבת הבינה שגם המכשיר הנייד שלה לא נטען בלילה ושאין כבלים, ואליזבטה ניסתה להסביר לה שכשהיא היתה בגיל שלה, היינו של הבת שלה, לא היה שום דבר מהדברים האלה לא יום אחד אלא חיים שלמים, ושכלל לא ידעו שאפשר לפתוח ברז בבית, ושגם אם היה ברז זה היה רק באביב, כי בחורף המים קפאו, והבת שלה אמרה שתלך להדליק משואה ביום העצמאות עם כל הסיפורים שלה, ויום אחד, כשעוד היה חשמל, אליזבטה שמעה ברדיו כנרת אמריקאית צעירה מנגנת את הקונצ'רטו לכינור של פרוקופייב, זה שנכתב לדוד אויסטריך, שגם קבלסבסקי ושוסטקוביץ' וחצ'טוריאן כתבו לו יצירות, כאילו בכל רוסיה יש רק כנר אחד, ועוד יהודי, והיא שמעה את הנגינה מההתחלה עד הסוף ומיד הלכה לשולחן וכתבה מכתב לשרת התרבות הישראלית, שהכנרת שלא ידעה את שמה נשמעת כמו הבת שלה שגדלה בקניון, שמטפסף לה קטשופ של ארוחת המבורגר מהשפתיים ושאין לה מושג מה היא בכלל מנגנת ובחיים לא תבין, גם אם ינסו להסביר לה בשפתה ויראו לה מלא סרטים מהמלחמה, כי יש דברים שאי אפשר להסביר, וכתבה על המעטפה שזה

בשביל המיניסטרית לענייני תרבות ולא שמה בול כי לא היה לה בול, וחשבה שמכתב אל המיניסטרית יגיע כי זה חשוב ואף אחד לא יעכב מכתב אל מיניסטר, וחיכתה לתשובה, וידעה שלמכתב לוקח הרבה זמן להגיע, כמו בגולג, שם הדואר היה מגיע פעם בשנה, באביב, אם המסילה לא נהרסה בחורף, וכשישבה לבסוף אליזבטה באולם הקולנוע שבקומה העליונה שבקניון שבתחנה הרגישה כמו יונה בתוך הלווייתן כי הכול היה כל כך שונה, והיתה אפילו משענת לראש ומקום עגול לשים עציץ לכל כיסא ובגלל שהיתה בהצגה של בוקר היו ממש מעט אנשים, והיא הניחה את התיק שלה בכיסא משמאל ואת המעיל בכיסא מימין ואת הידיים על המשענות, והיתה כל כך קרובה למסך שהרגישה את הבסים בקצה האף שלה, והחליטה ללכת, כמו שהמליצו בפרסומת לפני הסרט, לאכול במקדונלד'ס מיד אחר כך, ואפילו שהיד שלה עוד כאבה הרגישה שהיא נמצאת בחללית של יורי גגארין ושתכף תצא מהאטמוספירה ותרחף בתוך האולם כאילו אין כבידה בכלל, ולא ידעה לאיזה סרט ללכת, אבל בחלון קופת הכרטיסים עמדו בחור עם עגיל וקעקוע ובחורה נחמדה, והיא המתינה בתור לבחורה ושאלה אותה מה כדאי לראות וכשהבחורה התחילה לספר לה על הסרטים אמרה לה שהיא רוצה סרט כמו חלום, כמו של פעם, שבחור יפה אוהב בחורה יפה, אבל לא בהתחלה, כי בהתחלה יש איש רע שמבלבל אותה, והבחורה בחלון אמרה שכאלה סרטים יש, רק לא אצלנו, אבל יש סרט שעושים בו המון אהבה ויש הרבה בחורים ובחורות יפות בסרט והיא נהנתה ממנו ואפילו ראתה פעמיים, ואליזבטה הסתכלה לה בעיניים וחשה מידה מסוימת של שעשוע

אצל הצעירה ואמרה נורטוב, וקנתה את הכרטיס, כי הפעם האחרונה שראתה סרט יפה היה בספינה, כשהקרינו את חלף עם הרוח, אבל הקרינו בסדר הלא נכון של הגלגלים וגם אחד הגלגלים היה חסר, כך שלא הבינה את הסיפור אבל זכרה את הבחור עם השפם הקצרצר, וסרט כזה אפשר היה להקריין רק על הספינה בים הצפוני, כי זה היה אסור לצפייה על אדמת המולדת, כי הוא הראה שיש גם אמריקאים טובים ואת הגלגלים שמר הקפיטן בחדר שלו, ובגולג הראו בכל שבוע את אותו סרט על מפעל לטרקטורים, שהעובדים בו מתגייסים למלחמה ומסבים את הטרקטורים לטנקים ומאלתרים כל דבר כדי שיצא טנק אמיתי מהמפעל, ואת התותח עושים מצינור של עמוד חשמל, וכאן אליזבטה ידעה שמזייפים, ואפילו בדקה עם הנוסחאות, וכמובן שלא אמרה לאף אחד, והטרקטורים שהופכים לטנקים עוצרים צבא שלם של הוורמאכט, ואחד הפועלים במפעל שרוצה לחזק את הדגל האדום לצריח של הטנק לא בוחל אפילו בשיניו כי אין לו כלי עבודה אחר, וכל שיניו הקדמיות נשברות לו כמו הלהבים במקדח, אבל זה לא מונע ממנו לנפנף לטנקים היוצאים אל הקרב ולשיר להם את שיר הקרב על הקרח מאלכסנדר נייבסקי של פרוקופייב כשברקע דמותו של סטלין תלויה על קיר המפעל, ומרוב הפעמים שראתה אליזבטה את הסרט הזה שמה לב שיש הרבה טעויות, כמו זה שהשעון על הקיר לא מתקדם כל הסרט ואולי אפילו הולך אחורה, ושהפועלים מרכיבים את התותח אבל בעצם מסובבים את הברגים הפוך, ושיש חייל אחד עם צלקת שמת כמה פעמים בסרט, עם פצעים ממש ממיתים ובמקומות מרוחקים זה מזה, ושהגיבורה שמכינה סלסלה לבחור שלה שיוצא לקרב

שמה תותים שיש רק בחורף, אבל בנוף הסרט שורר קיץ לפי העצים המלבלבים, ובכל זאת הבחור חוזר הביתה מהקרב בלי עין ורגל אבל עם עיטור על החזה, וגם הוא וגם הבחורה מאושרים, אלא שהבחור לא איבד את עינו בקרב אלא במשחק רולטה רוסית על חבילת סיגריות שהפסיד ובסוף גם הלך מכות וחטף אגרוף בעין מיד העונדת טבעת יהלום, אבל את זה הבחורה לא יודעת כי זה לא כתוב לה בתסריט, והסרט התחיל, וכנראה כמו שבגולג הסרטים היו על חשיבות הייצור, כמו הסרט על מפעל הטרקטורים, ככה בישראל חשוב לעשות הרבה ילדים כי השחקנים לא טרחו אפילו להתלבש מהדקה הראשונה, והיתה באמת אהבה רבה והרכבות יצאו לדרך והיתה אפילו אחת שכמעט נשברו לה השיניים, אבל זה לא הפריע לה, והיו ברגע מסוים המון רגליים בלי בגדים במסך, שזה כמעט כמו על המגשית, וכאן ידעה אליזבטה להתאים את זוגות הרגליים, ופתאום קפצה, כי שכחה את 10־רשא, היינו את האישה של הרופא, וקפצה מהכיסא ורצה החוצה וחזרה ולקחה את המעיל ואת התיק, והיו אנשים בקהל שצחקו כשראו את האישה יוצאת וצעקו לה, מה את נבהלת גברת, זה בסך הכול כמו סרט טבע, ואליזבטה רצה כה מהר עד שהפילה את אחת הנעליים שלה, אבל לא עצרה ולא חזרה, וכשהסתכלה על השעון שלה נבהלה, כי עוד מעט תגיע הגברת לקנות את העופות לבעלה הרופא והזמן הקצר והמרחק מהעופות רב והמחשבה על הפנים של 10־רשא העלו לה את הדופק, וחששה שתגרום לאשת הרופא להפוך לדלעת בעיני בעלה, והגזים של הסולר מהספינה שבתוך הריאות של אליזבטה התחילו לצרוב לה, וכאב לה ביד עם התפרים ובזרוע ואפילו בשיניים, ובלית ברירה הדליקה

גפרור וקירבה אותו אל פיה ונשפה, וכל האדים של הסולר נדלקו, ואליזבטה, כמו הספוטניק בסרטים שראתה בגולג, החלה לעוף ממש כמו המקדח, והפעם לא לגובה אלא במורד הרחובות, עד לסופר, והרוח משכה אותה לאחור, והתפרים נמתחו כאילו שניים אוחזים בהם, ולמזלה נחתה ליד סופר אחר, שונה מזה שעבדה בו אך לא מרוחק ממנו, כי לשלה לא היתה יכולה להיכנס בלי לעורר את זעמו של המנהל, זה שרק בנו יודע להרגיע אותו, ונכנסה היישר למחלקת הבשר ועמדה בתור כמו כולם ובדקה אם יש מישהו שעומד לידה שמכיר אותה, שלא יחשבו שהיא סוס פרוידיאני שבא לרגל או לפזר וירוסים בבשר, והסתכלה איך העובד חותך את השניצלים דק־דק ומלמלה, נו־טוב, וראתה שהעובד עושה הרבה פעולות מיותרות ומשאיר את השלאקה של השומן מסביב, ומלמלה שוב, נו־טוב, אבל גם הצטלבה בקטן כדי שלא יראו, ורצתה לעבור לצד שלו ולהדריך אותו והתאפקה שלא לומר לו, תגיד, זה ייקח עוד הרבה זמן? וכשחתך את הכתף לריבועים בשביל הגולש חשבה שעוד רגע היא מתעלפת מהסולר ומכמות הבשר שנזרקה, ואיך בגולג היו פותחים מסעדה על מה שהוא משאיר, ושמה לב שגם כאן משאירים רשימות ומדברים אל המוכר בהתנשאות וראתה על הקיר מאחוריו תמונה של פרה אוכלת עשב בכפר ועל הפרה מסומנים בקווים אדומים גדולים ועבים חלקיה השונים, ולכל חלק יש שם, כמו סינטה ופילה, ושאלה את עצמה אם סימנו את הקווים האדומים ואת השמות על הפרה כשעוד היתה בחיים והאם ביקשו את רשותה ואיך עשו שהפרה לא תזוז, כי לסמן על פרה בלי שתזוז זה קצת כמו לקדוח בקרח בלי שהספינה תתנדנד, וכשהגיע התור שלה הצביעה על השוקיים ובחרה

את אלו שנראו הכי טוב והחזירה שניים, כי היה להם צבע קצת חום, וניסתה לעשות זיווגים והדריכה את המוכר טוב־טוב שיוריד את כל הרצועות של השומן ושיוריד את העור בכפפה ולא בנייר כי זה מוריד יותר טוב והאנשים שמסביב לא התערבו כי ראו שהיא מבינה עניין וכששאל אותה, עוד משהו גברת? אמרה בפעם השלישית, נו־טוב, ומלמלה את שמע ישראל ולקחה את המגשית ומיהרה אל הקופה וכל הזמן נזהרה שלא ידרסו לה את הרגל עם עגלות כי שכחה את הנעל במדרגות הקולנוע ומשם הלכה די לאט ונעמדה מחוץ לסופר שלה והמתינה לגברת 10-רשא, שהיתה אמורה להגיע בחצי השעה הקרובה.

וכשהגיעה אליזבטה אל פתח הסופר שלה היה הגב שלה רטוב מזיעה והיא נעמדה כך שהשומר לא יראה אותה ולא יתחיל עם השיחות הבלתי נגמרות שלו על השיקום שהוא עובר מאז שנדרס ושלא מכירים לו בסוכרת ושבעלת הג'יפ תובעת אותו על העיקום של הפח ושהנגן אם-פי-3 שלו נשמע טוב בשתי האוזניים אבל הרדיו הפסיק לעבוד, וגם לא רצתה שהלקוחות יראו אותה וישאלו אותה מתי היא חוזרת וייתנו לה מיליון ואחת עצות לא שימושיות ויאחלו לה שתחזור מהר לעבודה, או שחס וחלילה המנהל יראה אותה וישאל שאלות על כפפת הרשת שלא עטתה, והגרוע מכול — ש-400 געט, שקונה אצלה כמו אחד שנכנס לתחנת דלק ומבקש שימלאו לו את מצית הרונסון שלו, יראה אותה עם תחבושת על היד האחת הכואבת ומגשית עם רגליים של עוף בשנייה, אבל מעבר לכל אלו שלא רצתה לפגוש מאוד רצתה לפגוש את 10-רשא, שהיתה הלקוחה המועדפת עליה, שמעולם לא ביקשה כלום אבל מתוך שהיתה באה תמיד בשעה קבועה ומבקשת אותו דבר וממתינה בסבלנות ובעיניים מושפלות ועומדת על אותו אריח מסוים ברצפה הבינה אליזבטה שההזמנה חשובה ומאוד רצתה לשאול אותה בעבור מי ההזמנה ומה מסתתר מאחורי הפנים החתומות שלה, ולמרות שלא ידעה עליה דבר כבר ניחשה הרבה מאוד,

והיתה בעיניה כמו אשתו של אברהם, שמביאה בכל יום מים טריים מהבאר ומחכה בפתח האוהל לאורחים תוך שהיא לבושה בכתונת פסים, והעמידה על נעל אחת היתה מאוד לא נוחה בעבור אליזבטה, והזכירה לה את החורף שבו היתה על הספינה וכבר ביום השלישי נתפסה לה הרגל בין הקרח לדופן הספינה, ובמזל של גוי הצליחה לחלץ את הרגל מתוך הנעל, שנשארה במצרי ברינג, וכדי להעביר את הזמן ניסתה לחשב כמה אפשרויות יש לסדר את הרגליים על המגשית ומה הסיכוי, בהנחה שהיו מאה עופות בסופר, שיש לה לפחות זוג רגליים מאותה תרנגולת, ואיך מסדרים שמונה מלכות בתוך שרינג, ולא עמדה כך זמן רב עד שאחת הלקוחות, שכנראה לא זיהתה אותה, הניחה מטבע של דולר עם עיט וטפרים על המגשית עם העופות, ואליזבטה לא הספיקה להגיב, וחשה מושפלת, ונזכרה היטב ביום שפגשו בספינה שבט אסקימוסים שצדים כלבי ים דרך סדקים בקרח, שלא ראו אנשים רגילים מעולם לפני כן, והם רצו מהאסקימוסים בשר טרי ונתנו בתמורה משקה חם, שהיה לא יותר מהשמן ההידראולי, ואז הגיעה 10־רשא בשעתה הקבועה ונעמדה לבסוף כפסע ממנה ובלי שדוכן הקירור מפריד ביניהן והרימה את הגבות כרוצה לומר אליזבטה, אל תגידי שאת מחכה פה בשבילי, ואליזבטה, ששמה לב שהן בגובה דומה, חצי־נאנחה כאומרת, מה אומר, 10־רשא, שהרי זה בדיוק מה שאני עושה, והחזיקה את המגשית בכוח, שמא יושיטו הרגליים הפשוטות יד לכיוון המטבע או ירימו הרגליים במגשית רגליים וינוסו כי נקעה נפשן, ו־10־רשא הישירה מבט אל אליזבטה כרוצה לומר,

לא

חיית צריכה לעשות את זה, ואליזבטה הרהרה רגע ורבע־

נאנחה ומלמלה משהו שמשמעו, אני יודעת, אבל רציתי, ו-10 רשא שמעה את הנשימות הכבדות של אליזבטה ולקחה אוויר כרוצה לומר, ולמה, אליזבטה, את נושמת כל כך בכבדות, והרי בעלי הרופא מגדולי המומחים למחלות נשימה, ואליזבטה חייכה ופלטה שתי־שביעיות־אנחה שמשמעה, את לא באמת רוצה שאני אספר לך על הסולר בספינה ועל זה שנאלצה לשחק שח־מט בגולג מול מחסנאי על בגדים וסוודר ועל מה שקרה ביום שבו התקבלו אותות מצוקה מספינה אמריקאית, והיא עמדה כל הלילה בחרטום הספינה ברוח המקפיאה וחיבקה את המנופאי, וכשהגיעו לספינה האמריקאית ראו את דיקפריו וקייט וינסלט פורשים ידיים כאילו שהם בירח דבש, והקפיטן כל כך התעצבן שזו קריאת שווא שהחליט לנגח אותם כמו קרחון, ואחד המלחים איים על הקפיטן שאם הוא לא נרגע, אז הוא יגלה בנמל שיש לו בקבינה את הסרט חלף עם הרוח, ולמחרת ביקשו מאלִיזבטה שתעשה חור רחב מאוד ועמוק בקרח וזרקו את המלח המאיים פנימה עם אבן שקשורה ליד שלו, ואז גילו בתוך הקרח ממותה צמרית בשלמותה שקפאה בסוף עידן הקרח, והמלחים עבדו שלושה ימים ושלושה לילות, כפי שלא עבדו מעולם, לחלץ את החטים הקפואים, ששוויים יותר מכל ההברחות של הסולר במשך שנתיים, ושיש לה בת שעכשיו היא בהיריון, אבל עדיין לא גילתה לה, היינו לבת, את העניין, ושחושבת שאליזבטה ממציאה את כל הילדות שלה, ושהחשמל שלה מעוקל ושהוציאו לחשבון את הפיוזים, והגברת 10־רשא הרהרה ורצתה לומר לה, אני לא מאמינה, במובן מאמינה, וחכי כאן, אני קונה כמה דברים ולוקחת אותך אלי הביתה שהרופא יבדוק את הריאות,

אבל יצא לה, בואי איתי, ובדרך, באוטו של 10-רשא, שהיה בעיני אליזבטה מרווח כמו הכרכרה של הצאר, לא דיברו, אבל אליזבטה מאוד התרשמה מ-10-רשא, שמצליחה להעביר הלוכים בלי ידית-הלוכים ובלי דאבל קלאץ', והמכונית עצרה בחניה גדולה עם הרבה מכוניות, ו-10-רשא אמרה לאליזבטה, בואי איתי, ואליזבטה לא ממש הבינה לשם מה עצרו, ושישית-נאנחה ואמרה נור טוב, שמשמעותו בכל הגולג לא היו כל כך הרבה מכוניות, ואם הגעתי עד כאן כנראה שלא יהיו קרחונים בהמשך, ויצאה אל המקום שהיו בו הרבה מאוד חנויות ומדרגות שעולות על חשמל גם כלפי מטה ורצפת שיש וגם בתי קולנוע עם פוסטרים יפים של שחקנים לבושים, וכשחזרו לאוטו ישבה אליזבטה בכיסא הגדול והרגישה כילדה בצדפה, ומאוד חששה ללכלך את הריפוד הכתום כמו דלעת עם הפירורים מהמסעדה, והסתכלה על נעלי הסירה המבריקות החדשות שלה ולא זכרה מתי קיבלה זוג נעליים חדש, וידעה היטב שמעולם, ושאלה עצמה אם גם 400- געט ייקח אותה לקנות שמלה וטבעת, והאם גם היא תוכל לשלוח יום אחד את הפיליפינית, והאם גם ל-400-געט יש כרטיס של חבר מפלגה שמעבירים בחנויות והמפלגה משלמת ולא צריך כסף, ושלושת-רבעי-נאנחה ורצתה לומר לא היית צריכה לעשות את זה, אך העדיפה לשתוק, ובכל זאת נאנחה לגמרי פעם נוספת, וידעה שאפילו השקט לא יכול להביע את ההמולה שהרגישה, ואדי הסולר התחילו לבעבע כמו הקצף שעל הסודה, וחשבה לומר ל-10-רשא שמה שעשתה בשבילה זה כאילו החזירו את אבא ואמא שלה הצלפת ביום שנפלה, כשהחליקה בחצר בית היתומים ומסמר קרע לה את הברך, ואבא שלה

לקח אותה בידיים עד למרפאה והיה לו כוח כמו לפועל בסרט בגולג שיכול היה לחבר זחלים של טרקטורים שהפכו לטנקים ללא עזרה, והיו נעלי הסירה החדשות שלה כמו ספינות ההצלה שהיו מחוברות לספינה שלה בחוג הצפוני, ולא היה בסירות ההצלה אוכל או מים או אפילו זיקוק או שמיכה כי המלחים במשמרות הלילה גנבו הכול ומכרו תמורת משמרות או סיגריות או תור למים החמים במקלחת, ולא השאירו אפילו את המשוטים ואת הפרופלור של המנוע ומכרו הכול, וכל מי שבספינה ידע שסירות ההצלה הן רק תחנת ביניים אל רעב ואז קיפאון, או קודם קיפאון ואחר כך עוד קיפאון, שכן בים הצפוני נהוג לא להפריע לספינות אבודות, ולא פעם שמעה אליזבטה ממקומה שלייד המקדח והמנופאי את הקפיטן חומק מלגשת לספינות אחרות שהשמיעו אותות מצוקה, ותמיד היה משיב שהצד הקורא לעזרה נשמע לא ברור, ו-10 רשא העבירה את היד על המצח כרוצה לומר שהיא יודעת שהיא לא חייבת אבל מאוד רצתה, והעדיפה גם היא לשתוק, ורצתה אליזבטה לשאול, למה? ואיך ידעת? והיו רגעים שהשתיקות של האחת קטעו את השתיקות של השנייה, והיו רגעים שהשקט של האחת הצטרף לשקט של השנייה ויצר מערבולת ששאבה לתוכה את אדי הסולר מתוך הריאות של אליזבטה דרך מערכת הנשימה של 10- רשא, וגלי השקט של זו נאבקו כחרבות בגלי השתיקה של זו עד כדי ניצוץ שכמעט והצית את הסולר שבחלל האוטו, ו-10 רשא מצמצה, כרוצה לומר שגם היא היתה יכולה לעזוב, אבל שתקה, ואליזבטה חשבה על הפועלים בחדר המכונות, וחשבה לעצמה שעכשיו יותר טוב, וזו חושבת לעצמה שידעה שיתבזבזו השנים אבל שתקה,

וְזוֹ רוֹצֵה לֹמֵר שֶׁהָאוֹשֵׁר בַּחַיִּים זֶה לְהִתְקַלַּח בְּמִים חֲמִים
עִם מַגְבַּת יִבְשָׁה, וְזוֹ חוֹשֶׁבֶת שֶׁהַכְּלוּב מִזֶּהֱב אֲבָל אוֹמֵר
תַּעֲזָרֵי לִי, וְאִפְשֵׁר לְשִׁמּוֹעַ אֶת הָעוֹר בְּנַעֲלִיִּים הַחֲדָשׁוֹת
מִתְחִיל לְהִתְבַּלּוֹת, וְאִלִּיזְבֵּטָה חֲשָׁבָה שְׁצָרִיךְ לְהִזְמִין
מַגְשִׁיּוֹת לְשִׁבּוֹעַ הַבֹּא וְשִׁלִּיש־נְאֻנְחָה וְלַחֲשָׁה, נוֹ-טוֹב,
שֶׁמִּשְׁמַעוֹ שֶׁלְצִירוֹף נוֹ-טוֹב יֵשׁ 18 מִשְׁמַעוּיּוֹת שׁוֹנוֹת כְּמוֹ
אֲצֵל הָאֲסֻקִּימוֹסִים שֶׁמִּכְנִים אֶת הַשִּׁלְג ב־18 שְׁמוֹת שׁוֹנִים.

אחר הדברים האלה, היינו לאחר ששכבה במיטה כמה דקות וחשבה על כך שיש בעיה עם רחיצת היד האחת, שכן היד שנהגה לרחוץ נתונה בתוך תחבושת, ורצתה להתייעץ על כך עם בתה וגם רצתה מאוד לבשר לה, היינו לבתה, שהיא בהיריון, והכוונה בהיא היא לבת, ורצתה להבהיר זאת היטב, שלא תחשוב הבת שאליזבטה בהיריון, אלא שמתוך ניסיונה, שבעצם אין טעם לנהל דיאלוג עם בתה שהרי על כל שאלה קטנה כגדולה התשובות תמיד קצרות ונטולות משמעות, החליטה אליזבטה לנסות לדבר עם בתה בשנתה והלכה לצד השני של החדר, שחלקה אותו איתה, ושם ישנה הבת, מלווה ברעש המקרר שהיה הרעש היחיד בבית, המקרר שעבד מאז אתמול ודלתו פתוחה כמנורת לילה, והבת, שהיתה דומה מאוד לאמה הצלפת של אליזבטה ונראתה כתוצר טיפוסי של פוגרום, ישנה עמוקות בבגדיה, ואליזבטה התיישבה לצדה בקצה המיטה והניחה את ידה החבושה על כתפה של הבת וליטפה את שערה שזהר לאור המנורה של המקרר כזוהר הלבנה שנשקף מסיפון הספינה המוקפת קרח, והניחה את היד על ראשה של הבת ורצתה לשאול לזהותו של בן הזוג ומי הוא ואיך הוא והאם היא מכירה את משפחתו אבל ידעה שאין טעם לשאול כי התשובות יהיו מסוג הוא בחור או הוא בסדר או מה את רוצה שאני

אגיד לך, והבינה שאין לה ברירה אלא להמתין ליום שבו תספר בתה מרצונה, וקיוותה שתאריך ימים עד ליום זה, ומנגד רצתה לספר לבת רבות על האב שלא הכירה ועל הסב, שחוץ מהיותו ספן בשחור לבן על הפוטיומקין לא ידעה הרבה, כי ככה זה במשפחה שלהם, ושבעצם היא עומדת להיות אמא, שזה גם משמח וגם מבלבל ואולי גם היא לא ממש יודעת מי האב, ושזה לא ממש נורא, ושזו זכות גדולה בשבילה להפוך לאם, ושכדיוק באותו הרגע שבו הבת, שכנראה יקראו לה מיכל, תיוולד, היא, היינו אליזבטה, תהפוך לסבתא, וכל השינויים יקרו בו זמנית בחלקיק השנייה, ולפעמים צריך לעבוד די קשה עד שזה קורה, ועוד הרבה דברים רצתה לספר אבל עוד לפני שסיפרה בלחש דבר אחד התחילה להרגיש את התפרים שעל ידה זזים כאילו היו מיתרים של כלי נגינה, ובהתחלה לא שמה לב שיוצא מהם קול, ואולם כעבור זמן שבה ושמעה מהמיתרים, שהיו בעצם התפרים בידה המונחת על כתפה של בתה, קול רפה וקטוע, והקול שחשבה ששמעה מידה התחיל להמהם, ואליזבטה שאלה זו את, מיכל? והתשובה המגומגמת וחסרת המילים לא איחרה להגיע, ואליזבטה הבינה אותה מיד, כאילו מדובר בהודעה מוצפנת שרק בעלי מפתח גנטי מסוים וסודי יכולים לפענח, וחשבה ששמעה את הנכדה מיכל שבבטן בתה מהמהמת, אל תכבו אותי כי גם אם אין לי ציפורניים ואין לי ריסים ואין לי שיער ואין לי שיניים וטרם התחילו לי המילים ואין לי זיכרונות ואין לי העדפות ואין לי ביציות ואין לי חרטות ופי מלא מים הרי יש לי חיים כן, כן, חיים ועוד יותר מזה שייכות משפחתית ומסורת וזה חחה כאילו בסדר חבל על הזמן ושאיני מאוד שמחה בחלקי אבל דואגת

לעתיד שלי ואעשה הכול כדי להבטיח שאמי היינו בתך לא תכבה אותי ואני יודעת שאצלנו במשפחה עבדו קשה בשביל האופי המיוחד הזה והבנתי שגם אני חייבת להיות עקשנית דווקאית ואפילו שרידותית ואני אמרר למשפחה את החיים ושכולם יתכוננו לא לישון כי יש לי חיים ואני מצליחה למחוא כפיים בתוך הבטן ואני יודעת עם מי אני מתקשרת שם בחוץ ואצלי נצרב זיכרון ממך אליזבטה הילדה שאוהבת את ידו של אבא שלך ומניחה בזהירות את היד שלו על העיניים שלך עד שראית כל מיני צורות לא ברורות שמשתנות וזזות ולפעמים זה נראה כמו צהוב ולפעמים כמו ההפך ממהו ברור ולפעמים אלה צורות של לבטים ולפעמים ממש עיגולים ואני מיכל מעבירה ככה את הזמן בלשים את הידיים על העיניים ואני מאוד רוצה לראות אותך סבתא אליזבטה ראשונה כדי שתהיה החתמה וכמות המטען המשפחתי הזורם בדם הטבורי פשוט עצום וזה לוקח הרבה זמן להוריד את עדכוני התוכנה וזה בסדר כי אחרת אני משתעממת, ואליזבטה עצרה את נשימתה והתרגשה כמו שלא התרגשה מעולם, ושכחה את הכאב ביד ואת הבדידות, והנוקשות בפניה התנזלה כמו מרגרינה בשמש חזקה והלחיים רעדו ושאלה נורטוב, איך זה שם? ומיד הוסיפה, אני מחכה לך, והתשובה לא היתה כה ברורה, כי מצד אחד די נוח שם והארוחות מוגשות תמיד בזמן ואפשר לאכול בפה פתוח או סגור ואפילו לשרוק תוך כדי אכילה אבל מנגד עם כל פעימת לב של האם היא נטענת באופי המשפחתי ובידע על האם והסבתא והאמא של הסבתא והיא היתה ממש רוצה לפגוש אותן וגם היא לא מנקה יד אחת ויש לה במה להתגאות והאתגר מבחינתה מאוד גדול, ולכל האבות היתה יד מאוד חמה ומבט מאוד

מנחם והסבא שלה ידע לעשות עמידת ידיים ולשים את הרגל מאחורי הצוואר והיא מאוד מבקשת שיאפשרו לה להתפתח בשקט וייתנו לה לצאת לאוויר העולם גם אם היא לא מתוכננת והיא שומעת היטב את רחשי הלב של אמא שלה במיוחד עכשיו כשהיא מאוד קרובה אליה ועוד מבפנים והדופק של האם עושה לה בתוך המים קצת בוועת וזה ממש מרגיע אותה בחשיכה אבל היא חוששת שספק יכרסם בלב האם כשייוודע לה על עצם קיומה והיא שומעת הכול, אפילו את האוכל שזוחל לאט-לאט בתוך הבטן ואת הגזים עושים גלוגלוגלו ואפילו כשהאם מתרגשת והדופק עולה היא מרגישה את השינוי ובכל אפצ'י היא חוטפת זבנג בראש, ויודעת מעט מאוד על האבות במשפחה, ויש שמועה מזעזעת לגבי אבא של אליזבטה ואליזבטה חייבת לשמוע והיא תספר רק בחוץ, בתנאי שלא יפסיקו אותה וייתנו לה להיוולד, ואליזבטה לא באמת רוצה לפספס את הסיפור ומעכשיו כדאי לאליזבטה להיות בצד שלה ולעשות הכול כדי שתיוולד וקשה מאוד לשמר את כל החומר כי יש עדיין רווחים בין העצמות בגולגולת, והדבר גרם לאליזבטה לחייך, ועדיין לא היתה בטוחה אם באמת שמעה את כל זה או שאולי דמינה, והתפלאה ששפתה של מיכל כשפתה שלה, ורצתה לשאול אותה מתי היא מתכוונת לצאת, והתאמצה מאוד להתרכז ולשאול את שאלתה, והתשובה קצת התמהמהה, עד שהתפרים שבידה החלו לבוע ולשחרר אט-אט את גלי הצופן, ואולי אפילו שירה חרישית, והעוברית מיכל זימרה שזה מאוד תלוי באח שלה התאום שנמצא יחד איתה בתוך האם, ואליזבטה קפצה לאחור וידה ניתקה מכתפה של הבת, והיא חשבה שאפשרות כזאת של תאומים, ועוד בת וכן, לא עלתה על

דעתה, והרגישה כאילו גם נכדתה מיכל שטרם נולדה, גם היא סוג של צלפת, שיודעת לשחק את הקלפים גם בחושך בעיניים עצומות ולמרות שמאוד רצתה להמשיך את השיחה רצתה גם להשאיר משהו ליום המחרת, מה גם שידעה שבתה לא תאמין לה ותחשוב ששוב חוזרים סיפורי האלף לילה ולילה מהגולג ובסוף עוד תרצה לאשפז אותה, וכך שבה למיטתה שבצד החדר ונשכבה על הגב והביטה בתקרה, וחשבה איך יהיה כש-400 געט יהיה בן הזוג שלה, ואיך הנכדה מיכל והנכד-ללא-שם יאפשרו להם לחוות ילדות מחודשת, וייתנו להם טעם לחיים, ואולי הם יקנו יחד פרארי לבנה במקום אדומה כדי לא לעורר קנאה אצל השכנים, וכבר כעסה מעט על העוברית מיכל נכדתה הקטנה, שתמרנה אותה בכזאת קלות עם כל ניסיון החיים שלה, אבל גם שמחה שיש לה יצר הישרדות ברוח בנות המשפחה, ובאותו הלילה, בטרם נרדמה אליזבטה בחיוך, כפי שלא נרדמה זה שנים, הצטלבה ונישקה את ספר התורה מהספינה, והניחה בעדינות את היד הבריאה שלה, שרגילה לאחוז בגרונות של תרנגולות, על העיניים שלה, והנה ראתה גם היא צורות בלי צורות וצבעים ובלבול וחושך ועננים שחורים שמחזיקים את התקרה כמו חופה ואור ונצנוצים ותאים מתפצלים, וקיוותה מאוד שגם מיכל רואה ברגע זה בדיוק את אותו דבר, כאילו הן מבלות יחד בסרט, ומיכל על כיסא מגביה כדי שלא יסתירו, והן מכרסמות פופקורן או דג מלוח, ומיכל מסבירה לה את הקטעים עם הדמיון, ואליזבטה התפלאה על עצמה איך שכחה מעניין האצבעות על העיניים לפחות חמישים שנה, ואחרי זה חלמה על מיכל העתידי והבוגרת שיושבת לצדה בזמן שהיא, היינו אליזבטה, ישנה ונוחרת, ומספרת

לה על סוד קטן שבבטנה שאפילו אמא שלה, היינו בתה
של אליזבטה, לא מעלה על דעתה, ואת הסוד שמיכל
איימה לנצור ידעה היטב ושחזרה בכל יום מימי חייה.

וכבר למחרת, כשקמה אליזבטה, הבינה שעול גנטי כבד ורווחת הצאצאים רובץ על כתפיו של 400-געט, וידעה עליו מעט מאוד, ולא הצליחה לומר עליו דבר זכות אחד זולת נימוסו וסבלנותו והכבוד שרחש לעבודתה, ואפילו את שמו לא ידעה, אבל הבינה שכמו הגברים האחרים במשפחתה — יעשה את חלקו, שמצד אחד הוא נטול כל חשיבות ומנגד אין לו תחליף, והחליטה שתגלה לו את אהבתה ואת היחס המיוחד שיש לה כלפיו, ולמרות הכאבים שיש לה עדיין בידה ולמרות התפרים ולמרות שיש עיקול על חשבונה ולמרות שעדיין לא דיברה עם בתה ולמרות שחשמל בביתה אין ולמרות שאין לה ממש נעליים, ידעה שלפעמים צריך להתחיל מהסוף, והסוף, כך ידעה, יהיה בסדר, ואז התלבשה בבגדים הנוחים ביותר לעבודתה מאחורי הדלפק בסופר ושמה קצת אודם וקצת סידרה שיער והלכה היישר אל הסופר, ועדיין לא ידעה אם בכלל יגיע, ולא ידעה איך תדבר איתו ואיך תבשר לו את אהבתה ואת התפקיד שהיא מייעדת לו, וידעה אליזבטה שאלוהים עמה, ועברה מעברי חצייה רק באדום ועצמה את עיניה וידעה שמיכל מחכה לה בתוך בטנה של בתה וכל המלחים מהסופר מצפים ממנה שתפלס להם את הדרך הנכונה ושלא ייתקעו שם בקרח וכבר כשעטתה את כפפת הרשת חשה בכאבים בידה ובמיתרים הזועקים

בכאב, והישירה מבט אל ידה ואמרה, נוֹטוב, מיכל, רצית שאדאג לך, אז עכשיו תני לי לעבוד, וכשראה אותה מנהל הסופר הסתחרר והפך לממותה הצמרית שקפאה בסיביר, ושני חטים ענקיים נשלפו מראשו, וכשעלתה במדרגות מכניסת העובדים אל אולם המכירה קרא הכרוז, לקוחות יקרים, שימו לב, אליזבטה חזרה ועולה לסיפון וכולנו מאחלים לה רק בריאות והצלחה, והעגלות מכל קצוות הסופר עצרו בחריקה ונסבו כדי להיות ראשונות אצל אליזבטה בדוכן, ואפילו ההוא שרוצה בשר ללא אנטיביוטיקה חיכה לה, ובלכתה אל הדוכן הפכה בעצמה לעיט, ובמקום נוצות מודבקות לה רשימת קניות, ומרוב מהירות התנגשו עגלות, והקונים, שלא היו חגורים, נפלו לרצפה והחליקו זה על זה וכמעט נשאבו על ידי מכונת שטיפת הרצפה, וצנצנות רוטב פסטה התנפצו לצד צנצנות חמאות בוטנים, והקופות החלו לפלוט ניירות ריקים בהמונים כמצעד הוקרה בשדרה החמישית, ומסועי המצרכים החלו לסוב במהירות קדימה־אחורה, ואליזבטה שלפה סכין וחתכה גרונות וכנפיים וקצצה וטחנה ללא רחמים, ובעלי החיים שמתו מזמן לא היו מתים דיים וחשו בכאב, והמשקל כמעט וקרס תחת העומס, ואז, אוֹ-אז, הגיע 400-געט, ונעמד במקומו וחיכה, והעומס היה כה רב שאליזבטה לקחה עגלות שלמות וזרקה לתוך המטחנה, וערימות לקוחות הפרידו בינו לבין הדוכן, ולשאלתו מי אחרון לא נמצא מענה, והעומס היה כה רב עד שהחלו להעמיס על העגלות בעלי חיים בשלמותם, ולא ציינו את המחיר, ואת הפרות רתמו לפני העגלות ואת העופות קשרו בחבל, ואחד הלקוחות, ששכב שרוע על הרצפה, ייבב שבאמריקה זה לא היה קורה, ואליזבטה חתכה וחתכה

כמפלסת דרכה במסע לחוג הארקטי דרך מצרי אנרשם, והפרידה ועטפה וקיבצה, ומכונת השרינג הוציאה עשן, והמוני הלקוחות החלו להתחכך בדופנות המקרר ממש כמו גושי הקרח שחרקו על דופנות הספינה, ורק 400-געט עמד בצד וחיכה, והקרח שבמחלקת הבשר התחיל להציף את הרצפה ולקלקל את המוצרים שנפלו מהעגלות, והדגים הקפואים ניעורו לחיים ופקעו מתוך האריזה וקפצו לתוך המים העולים ועולים, ואלוזבטה ראתה את 400-געט, שהמים הגיעו כמעט עד ברכיו, וסימנה לו בלהב הסכין, חכה, חכה, אני עוד אגיע אליך, והוא הבין זאת לטובה, והמתין, והדרך בינה לבינו היתה חסומה בכל ערימות הלקוחות ובכל הררי רשימות הקניות, ואלוזבטה חיכתה לקו הירי המתאים כדי ללחוץ על ההדק, והיו אדי הסולר שבריאותיה בסכנת הצתה, והמתינה רגע עד שהיתה בטוחה שהוא מסתכל, והרימה חתיכת בשר, וסימנה לו שחתיכה זו היא בשבילו, והניחה על הקרש, וניקתה את הבשר כאילו כל אשר סביבה עצר מלכת, ומירקה אותו, היינו את הנתח, והסירה ממנו כל שאריות שומן, ואולי אף ליטפה את הנתח, ורק אז שקלה את הבשר, וידע 400-געט את משמעות המעשה, והסמיק, וידע כי תמיד תקדים למלאכת הניקוי את מלאכת השקילה, והבין את גודל השעה, והביט בשעונו, וראה שכתוב אומגה בלועזית, והמסר ננעץ היישר בין עיניו, וראה את התלתלים בשערה מסנוורים מהאור שבדוכן הקירור, ואלוזבטה פרקה את המקדח ממכונת הבשר ובדקה בעזרתו כי הדרך פנויה והביאה אל 400-געט את חבילת הבשר שלו, שהיתה מורכבת משתי מגשיות עטופות בשרינג כפול, ואמרה

נר־טוב, שמעת שיש בחרמון שלג קפוא כמו קרח? ו־400-
געט שאל אותה, תבואי איתי? והיא ענתה בשמחה, אבל
המקום שלי בסופר ו־400-געט אמר שהוא מבין ושיביא
לה קרח בתרמוס, ואלוזבטה הסתובבה לאחור, ו־400-
געט ראה איך סינר הפלסטיק שלבשה מתנפנף בקלילות
כשמלה הסובבת בריקוד הקוצרים בשדה חיטה באביב,
כשהשיבולים כבר צהובות, וכבר אז ידע שייסע להביא
לה מהקרח שבחרמון, שהרי לו יכלה היתה נוסעת איתו,
והרגיש שהוא נוסע בשבילם, והקהל עמד בבגדים רטובים
והמשיך לדרוש את הבשר והשניצלים והגרונות, ובסוף
היום התברר שהעובד שדוחף את עגלת הניקיון נעלם
ופספס את ההסעה, ומאוחר יותר התברר שגם אותו העבירו
דרך המטחנה לתוך צמד מגשיות, וכל זה התגלה כששעון
הסייקו שלו, שרכש מעולה שעבד בבית חולים באודסה,
התחיל לנגן את קסם על ים כנרת מתוך הפריזר שבביתו
של בנקאי המתמחה בעיקולים, ואת זה שמע 400-געט
למחרת ביומן החדשות בשובו מהצפון, ועצר את הרכב
בצד הכביש, ועבר את הגדר, ולא שם לב לשלטי המוקשים
הצהובים עם המשולש האדום, והקיא את נשמתו, וכשחש
לפתע בקליק המתכתי מתחת לנעלו חשב בעיקר על הקרח
בתרמוס שאסף לאלוזבטה, וניסה להעריך אם יימס בטרם
אלוזבטה תדע מה עלה בגורלו, ובטרם הגיע לכלל מסקנה
התפזר 400-געט בכל רמת הגולן, ושעונו נחת בדיוק על
הגלבוע, על זנבו של זעמן שחור לא ארסי שבדיוק השיל
את עורו, ואלוזבטה לא ראתה עוד את 400-געט, ואפילו
ניסתה לברר לאן נעלם, אך לא ידעה את שמו, ואפילו
ביקשה את עזרתה של 10-רשא, שהתייעצה על כך עם
בעלה, ולאח התאום של מיכל שנולד ראשון קראו ויקטור.